

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

(Projekt)

Bartoszyce, marzec 2022 r.

Spis treści

1.	Analiza strategiczna	5
1.1.	Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej	5
1.2.	Analiza SWOT	19
1.3.	Drzewo problemów	22
2.	Rozwój strategiczny gminy miejskiej Bartoszyce.....	24
2.1.	Wizja i misja rozwoju Miasta Bartoszyce w perspektywie 2030 roku	25
2.2.	Cele strategiczne rozwoju i kierunki działań.....	26
2.3.	Planowane działania w ramach OSI określone w strategii rozwoju województwa ...	49
2.4.	Obszary strategicznej interwencji w Bartoszycach.....	66
2.5.	Ramy finansowe i źródła finansowania	77
2.6.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	82
2.7.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	86
3.	Zgodność Strategii z założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu.....	94
3.1.	Strategia na rzecz Odpowiedzialności Rozwoju do roku 2020 z perspektywą 2030 roku	94
3.2.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	96
3.3.	Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.....	97
3.4.	Miasta dobrego życia 2030. Program rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt)	98
3.5.	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.	100
3.6.	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly oraz Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym	104
4.	System realizacji Strategii	105
4.1.	Zarządzanie Strategią.....	105
4.2.	Monitorowanie i ewaluacja Strategii	108
4.3.	Aktualizacja Strategii.....	120
4.4.	Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	121
	Spis schematów, rysunków, tabel	124
	Załącznik nr 1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Bartoszyce.....	126
	Załącznik nr 2. Karta projektu	127

Wprowadzenie

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania miastem. Określa ona nadrzędne kierunki rozwoju miasta w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz miasta, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko, przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 jest nadrzędnym dokumentem względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w mieście, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu tj. strategią rozwoju województwa - Warmińsko-Mazurskiego 2030, Strategią rozwoju społeczno-gospodarczego oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument będzie wyznaczał ramy dla planów i programów powstających w mieście podczas jej obowiązywania oraz będzie jednocześnie efektywnym instrumentem pozyskiwania środków zewnętrznych.

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 roku jest również kontynuacją działań i inicjatyw wspierających rozwój miasta, które zostały wpisane i realizowane zgodnie założonymi celami i kierunkami rozwoju w poprzednim dokumencie strategicznym Bartoszyce, tj. Strategii Rozwoju Miasta Bartoszyce na lata 2016-2022. W dniu 13.11.2020 r. weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest uporządkowanie krajowego systemu dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju i zapewnienie jego spójności, jak również zwiększenie efektywności programowania i realizacji strategii, polityk i programów. Strategia będzie wiązać planowanie społeczno-gospodarcze z przestrzennym, dzięki czemu będzie wspierała trwały i zrównoważony rozwój Miasta.

Niniejsza Strategia nie jest zamkniętym dokumentem i w przypadku zmian zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań społecznych i gospodarczych oraz wykreowania nowych projektów, powinna być zaktualizowana.

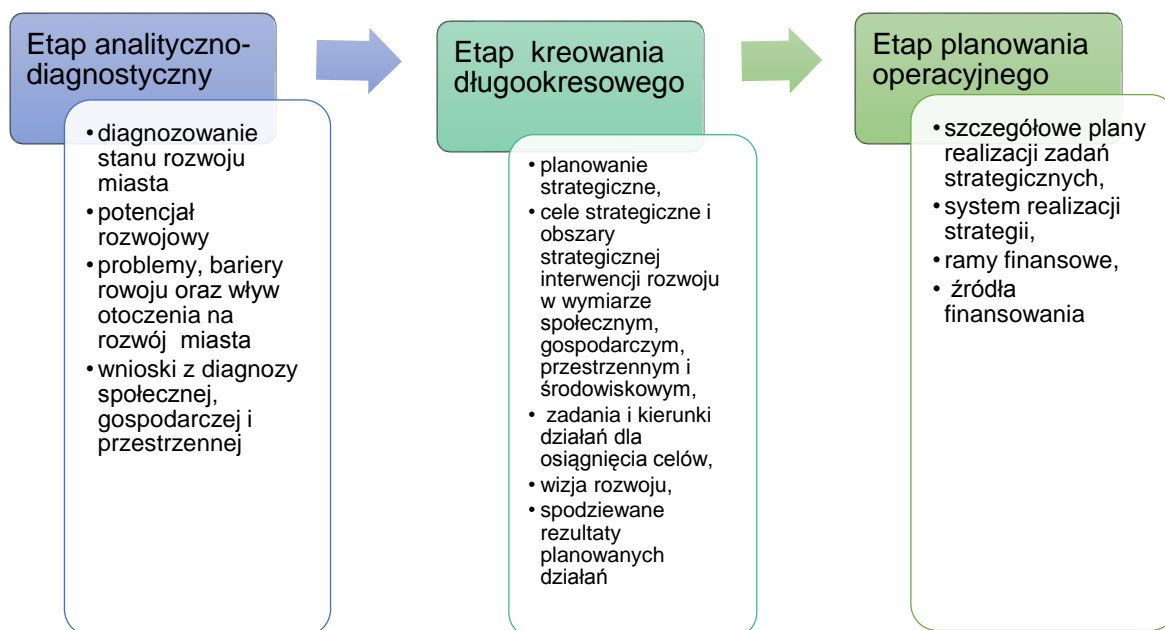
Perspektywa obowiązywania „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” jest nawiązaniem do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej (tj. 2021-2027 wraz z zasadą n+3) i szansą modernizacji obszaru społecznego i gospodarczego miasta poprzez realizację projektów inwestycyjnych, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia zawartych w niej celów operacyjnych i tym samym celów strategicznych. Okres ten wynosi 9 lat i obejmuje lata 2022-2030. Natomiast horyzont czasowy Strategii jest przedziałem czasowym, w którym występują efekty realizowanych działań strategicznych. Jednak nie wszystkie zaplanowane zadania strategiczne przyniosą oczekiwane efekty natychmiast po ich wykonaniu. Niektóre efekty wystąpią dopiero po 2030 r. Zakłada się, że wszystkie efekty realizacji Strategii będą widoczne do 2033 r.

Prace nad niniejszą Strategią rozpoczęto we wrześniu 2021 r., zgodnie z przyjętą uchwałą Rady Miasta Bartoszyce (Uchwała nr XLII/65/2021 Rady Miasta Bartoszyce z dnia 30 września 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji). Prace nad stworzeniem strategii oparto na partycypacyjno – eksperckim modelu budowy dokumentów strategicznych. Proces tworzenia dokumentu

poprzedzono przygotowaniem Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce. Przeprowadzono badania ankietowe (w formie on-line i papierowej) z mieszkańcami miasta oraz wywiady pogłębione z przedstawicielami jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Bartoszyce.

Strategia składa się z czterech części. Pierwsza część stanowi podsumowanie Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce, która stanowi Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Diagnoza strategiczna oraz analiza SWOT jest punktem wyjścia do projektowania rozwoju Bartoszyce. W drugiej części zostały określone następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne wraz z kierunkami działania. Ponadto w tej części przedstawiono działania gminy miejskiej Bartoszyce wpisujące się w obszary strategicznej interwencji zawarte w strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego (OSI Miasta CITTASLOW), jak i określono obszary strategicznej interwencji dla Miasta (Osi Rewitalizacja, OSI Ochrona środowiska naturalnego oraz OSI Infrastruktura). Pokazano również model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. W trzeciej części dokumentu wykazano zgodność Strategii z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu. W ostatniej części dokumentu pokazano system realizacji Strategii wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych oraz ramy finansowe i źródła finansowania.

Schemat 1 Elementy Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

Źródło: Opracowanie własne

Projekt Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.). Po przygotowaniu dokumentu, zostanie on poddany konsultacjom społecznym i przedłożony Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii. Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa, przeprowadzona zostanie ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii.

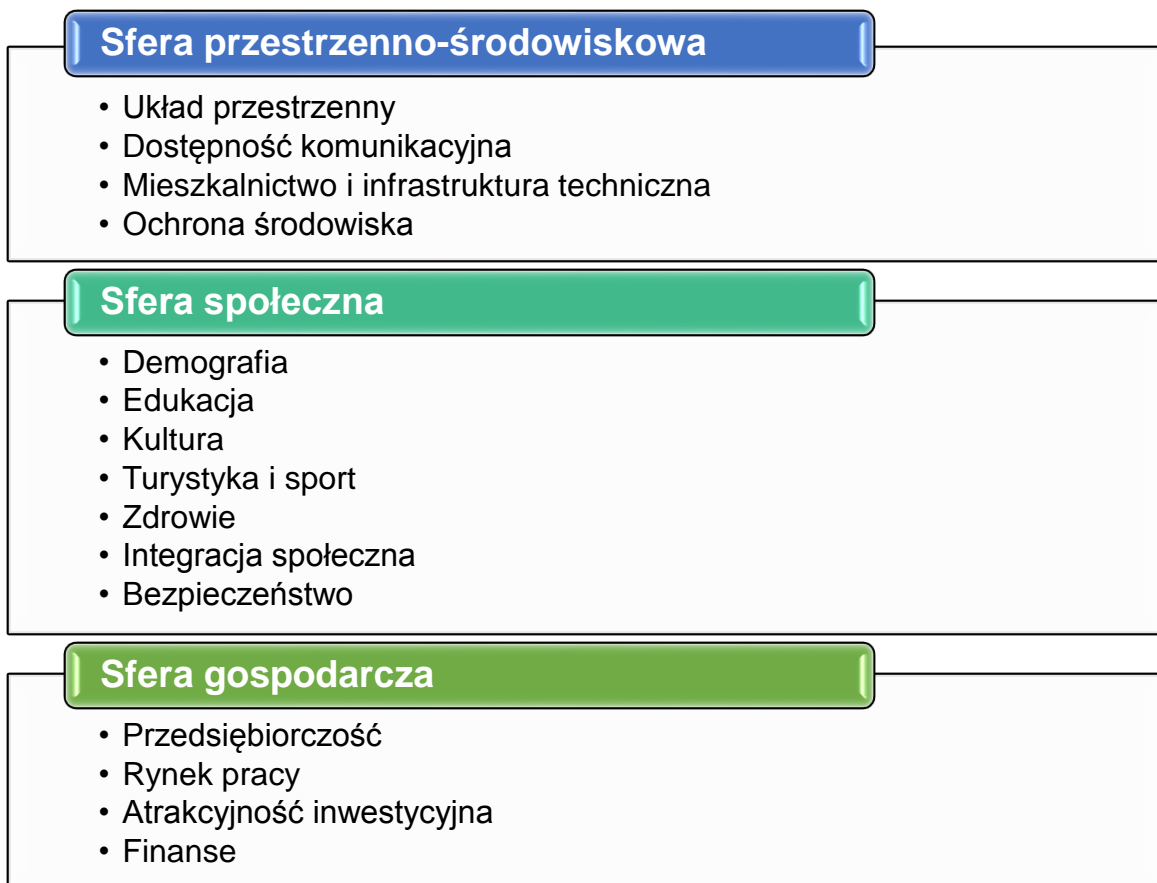
1. Analiza strategiczna

1.1. Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej

„Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Bartoszyce”, która jest Załącznikiem nr 1 do niniejszego dokumentu zawiera szczegółową charakterystykę miasta w tym dane statystyczne wraz ze wskaźnikami obrazującymi zjawiska i procesy zachodzące w mieście w najważniejszych obszarach: przestrzennym, środowiskowym, społecznym i gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat. W diagnozie przedstawiono również działania realizowane przez władze miasta oraz zaangażowanie mieszkańców w rozwój gminy miejskiej Bartoszyce.

Na schemacie nr 2 przedstawiono badane obszary społeczno-gospodarcze w Diagnozie, które w niniejszym dokumencie zostaną podsumowane wraz ze wskazaniem wyzwań, jakie stają przed władzami gminy miejskiej Bartoszyce.

Schemat 2 Badane obszary społeczno-gospodarcze

Źródło: Opracowanie własne

Sfera przestrzenno-środowiskowa

Gmina miejska Bartoszyce położona jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego ze wszystkich stron otoczona gminą wiejską Bartoszyce, obejmuje obszar 1179 ha tj. 11,8 km².

W skład gminy miejskiej Bartoszyce wchodzi tereny o różnych formach użytkowania. Użytki rolne zajmują znaczną część powierzchni miasta (34,4%), wśród nich dominują grunty orne (28,1%). Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 49,5% miasta, wśród których przeważają tereny mieszkaniowe – 172 ha (14,6%), tereny komunikacyjne (drogi) – 101 ha (8,6%), tereny inne zabudowane – 126 ha (10,7%), tereny przemysłowe – 64 ha (5,4%) oraz tereny rekreacji i wypoczynku – 42 ha (3,6%). Lesistość na obszarze Bartoszyce wynosi 5 % ogólnej powierzchni miasta.

Bartoszyce są miastem o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz bogatych zasobach dziedzictwa kulturowego, które sprzyjają budowie potencjału turystycznego. Istniejące uwarunkowania wymuszają szczególną dbałość o utrzymanie, przywracanie i kształtowanie ładu przestrzennego. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią, zgodne z wymogami kształtowania ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju jest warunkiem niezbędnym dla dbałości o wyjątkowe dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe województwa warmińsko-mazurskiego.¹

Dostępność komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna jest istotnym czynnikiem warunkującym poziom i tempo rozwoju gospodarczego i społecznego. Istnieje wyraźny związek pomiędzy rozwojem gospodarczym a jakością infrastruktury transportowej i działalnością transportową i to w każdej skali przestrzennej (Banister, Berechman 2000). Z jednej strony dobra infrastruktura transportowa sprzyja rozwojowi gospodarczemu, a z drugiej strony jego efekty sprzyjają inwestycjom służącym poprawie infrastruktury. Dzieje się tak za sprawą wzrastających przychodów podatkowych i rosnącej zamożności oraz poprzez kreowanie popytu na usługi transportowe i rozbudowę infrastruktury (Hoyle, Smith 1998)².

Dostępność komunikacyjna w regionie stymuluje również rozwój turystyki, zaś rodzaj uprawianej turystyki ma wpływ na zagospodarowanie i rozwój określonych środków transportu. Niedostateczny rozwój środków transportu ogranicza lub nawet wyklucza rozwój turystyki.³

Powiat bartoszycki podobnie jak powiaty olecki, gołdapski, nowomiejski, piski i braniewski położone na obrzeżach województwa z dala od miast o funkcjach regionalnych i subregionalnych posiadają niską dostępność komunikacyjną⁴.

Bartoszyce stanowią główny ośrodek aktywności gospodarczej powiatu bartoszyckiego, a jego potencjał społeczno – gospodarczy kształtuje odpowiednio potencjał miasta i powiatu. W kwestii zaplanowanych zadań, wewnętrzna dostępność komunikacyjna Bartoszyce będzie wzmacniana poprzez budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych oraz budowę ścieżek rowerowych.

¹ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, 2018 r.

² „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” Raport cząstkowy komponent 3 relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie

³ Uwarunkowania potencjału turystycznego, Uniwersytet Rzeszowski

⁴ „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Sieć dróg (publicznych) w mieście jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Podstawowy układ sieci drogowej gminy miejskiej Bartoszyce zapewnia dostępność z sąsiednimi miastami.

Przez Bartoszyce przebiega droga krajowa nr 51 Olsztynek – Olsztyn – Dobrze Miasto – Lidzbark Warmiński – Bartoszyce – Bezledy – granica państwa (Rosja – Obwód Kaliningradzki). Droga przenosi ruch w kierunku międzynarodowego przejścia granicznego w Bezledach. Jest ważnym szlakiem komunikacyjnym siedziby Powiatu – miasta Bartoszyce ze stolicą regionu – miastem Olsztyn. Budowa obwodnicy Bartoszyce w ciągu drogi krajowej nr 51 jest wpisana do Programu Budowy Dróg Krajowych i Autostrad na lata 2014–2023. Droga, według wcześniejszych planów miała mieć ok. 12 km długości. Jednak na dzień sporządzenia strategii znajduje się na liście tych zadań, które nie mają zagwarantowanego finansowania.

W grudniu 2021 r. w Bartoszycach oddano do użytku nowy most na rzece Łynie oraz przebudowano odcinek drogi wojewódzkiej nr 512. Inwestycja ta ma pomóc zarówno w rozwoju miasta, województwa warmińsko-mazurskiego jak również we współpracy transgranicznej Polska-Rosja.

Połączenia drogowe miasta utrzymywane są przez drogi wojewódzkie: nr 512 Pieniężno – Górowo Iławeckie – Piasek – Tolko – Bartoszyce – Szczurkowo, która łączy ze sobą ważniejsze ośrodki powiatu oraz nr 592 przejście graniczne z Obwodem Kaliningradzkim (poprzez drogę krajową nr 51) – Bartoszyce – Kętrzyn – Giżycko. Droga przenosi ruch lokalny oraz ponadlokalny z terenów przygranicznych.

Przez teren miasta Bartoszyce nie przebiegają drogi powiatowe.

Sieć osadniczą miasta tworzy siatka 123 dróg gminnych o łącznej długości 44,644 km. Stan techniczny dróg jest zróżnicowany w zależności od lokalizacji. Zgodnie z raportem z przeglądu stanu technicznego dróg gminnych i wewnętrznych przeprowadzonego w 2020 r. - 27% dróg o nawierzchni utwardzonej jest w stanie bardzo dobrym (wg BIKB), 29% w stanie dobrym, a 22% w stanie ostrzegawczym. Na terenie miasta 18% dróg o nawierzchni utwardzonej jest w złym stanie a 4% w bardzo złym.

Wyzwaniem dla Bartoszyce na lata 2022 – 2030 jest budowa nowych dróg publicznych i wewnętrznych w szczególności na osiedlach zabudowy mieszkaniowej oraz modernizacja dróg istniejących. Wskazane inwestycje drogowe poprawią warunki komunikacyjne na terenie miasta oraz podniosą poziom estetyki, bezpieczeństwa i komfortu użytkowania ulic.

Bartoszyce dysponują 4,3 km ścieżek rowerowych, w tym 1,0 km jest pod zarządem gminy, a 3,3 km pod zarządem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie Bartoszyce posiadają wysoki wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 100 km² (36,47 km) w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego (2,8 km) i Polski (5,52 km). Niezbędna jest dalsza budowa nowych odcinków dróg rowerowych w celu uzyskania ich spójnego systemu.

Obecnie nie funkcjonują połączenia kolejowe do Bartoszyce. Najbliższa stacja kolejowa to Korsze. Pociągi Bartoszyce – Korsze zostały zawieszony 1 lipca 2002 roku. Na odcinku Bartoszyce – Korsze nieregularnie kursują pociągi towarowe. Aktualnie odcinek jest wykorzystywany jedynie do ruchu towarowego. Do 2001 r. czynny był również odcinek torów od Bartoszyce do granicy państwa w Głomnie, ale ze względu na zły stan techniczny został wyłączony z użytku i pozostaje nieprzejezdny.

Bartoszyce realizują ustawowy obowiązek organizowania publicznego transportu zbiorowego poprzez autobusowe usługi przewozowe. Komunikacja miejska obejmuje cztery linie komunikacyjne. Linie nr 1, 2 i 3, które kursują od poniedziałku do piątku, natomiast linia nr 5 kursuje w soboty i niedziele. Na terenie miasta zlokalizowanych jest 51 przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest miasto Bartoszyce. Usługi transportowe świadczy firma wybrana w drodze uchwały Rady Miasta Bartoszyce.

Mieszkalnictwo i infrastruktura techniczna

Jakość życia może być mierzona dostępem mieszkańców do podstawowej infrastruktury publicznej. Poziom infrastruktury technicznej w Bartoszycach jest wysoki na tle powiatu bartoszyckiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju. Odsetek mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej ogółem w Bartoszycach wyniósł 100 % (dane Zarządu COWIK, 2020 r.). Z sieci kanalizacyjnej korzystało 99,9 % (dane Zarządu COWIK, 2020 r.) ludności miasta. Wartości wskaźników świadczą o wysokim poziomie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej. Najistotniejszym wyzwaniem stojącym przed Bartoszycami z punktu widzenia infrastruktury technicznej są remonty budynków mieszkalnych, zmiana systemu ogrzewania budynków mieszkalnych oraz budowa szafek sterowania oświetleniem ulic wraz z montażem baterii kondensatorów.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna będzie wymagała bieżących modernizacji oraz rozbudowy w przypadku rozwoju sieci osadniczej miasta.

Funkcjonująca na terenie Bartoszyc dystrybucyjna sieć gazownicza posiada rezerwy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w gaz ziemny tak istniejących, jak i potencjalnych odbiorców w gaz ziemny.

W Bartoszycach z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 70 % mieszkańców.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bartoszyce przyjęte Uchwałą nr IX/43/2015 Rady Miasta Bartoszyce z dnia 23 kwietnia 2015 r. Na terenie miasta Bartoszyce obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (48 szt. wg stanu na 2020 r.).

Powstające na terenie miasta nowe budynki mieszkalne są wyznacznikiem rozwoju Bartoszyc oraz odpowiedzią rynku nieruchomości na potrzeby mieszkańców.

Na obszarze miasta Bartoszyce wyznaczono obszar rewitalizacji i opisano go w Programie Rewitalizacji Miasta Bartoszyce na lata 2016-2022. W ramach przyjętego programu miasto aplikowało o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014 - 2020, z których zrealizowała (lub jest w trakcie realizacji) część zadań ujętych w Programie rewitalizacji.

Ochrona środowiska

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce znajduje się kilka ważnych obszarów powołanych w celu zachowania szczególnie cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

Analiza stanu środowiska na obszarze miasta Bartoszyce pozwala wskazać na istotne zagrożenia dla jakości powietrza, związane z koniecznością godzenia rozwoju społeczno – gospodarczego miasta z ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Największym zagrożeniem dla środowiska naturalnego Bartoszyc jest zanieczyszczenie powietrza. Spowodowane jest ono działalnością przedsiębiorstw produkcyjnych

i usługowych, indywidualnymi źródłami ciepła w gospodarstwach domowych (występujące w okresie grzewczym), oraz zanieczyszczeniami komunikacyjnymi.

Miasto Bartoszyce od wielu lat realizuje szereg działań mających na celu poprawę środowiska m.in.: termomodernizację budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej, promowanie programu Czyste powietrze finansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Miasto dba o utrzymywanie terenów zieleni miejskiej, racjonalne gospodarowanie odpadami, usuwanie wyrobów azbestowych z terenu miasta zgodnie z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest, utrzymanie czystości i porządku zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy miejskiej Bartoszyce.

Miasto Bartoszyce realizuje i planuje dalsze działania i inwestycje poprawiające stan wód m.in. poprzez likwidację ognisk zanieczyszczeń w tym budowę separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych, zwiększanie zdolności retencyjnych, budowę oraz rozbudowę systemów kanalizacji. W celu ograniczenia skutków suszy i zachowania zasobów wodnych niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb ludzi oraz środowiska miasto planuje zwiększenie możliwości zatrzymywania wody w środowisku, w postaci retencji zbiornikowej.

Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022” przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego XXIII/523/16 z dnia 28 grudnia 2016 r. Gmina miejska Bartoszyce wchodzi w skład regionu centralnego gospodarki odpadami na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Zmieszane odpady komunalne trafiają do instalacji komunalnej do przetwarzania odpadów komunalnych, którą jest Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie ul. Lubelska 53, 10-410 Olsztyn, odpady zielone wytworzone na terenie gminy miejskiej Bartoszyce trafiają do Zakładu Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. Bartoszyce ul. Zbożowa 8, 11-200 Bartoszyce, składowisko Wysieka k. Bartoszyce.

Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych są ważnymi elementami wspierającymi nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wysiece znajduje się Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), to miejsce, w którym mieszkańcy Bartoszyce mogą zostawić wytwarzane przez siebie, selektywnie zebrane odpady komunalne.

Na terenie Bartoszyce funkcjonuje mobilny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (MPSZOK).

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy miejskiej Bartoszyce wynosiła na koniec 2020 roku 313,95 ha (GUS). W granicach miasta występują trzy formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Ostoja Warmińska” (kod obszaru: PLB280015) i pomnik przyrody ożywionej (drzewo gat. jesion wyniosły). Bartoszyce znajdują się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.

Przez miasto przepływa rzeka Łyna w tym jej największy dopływ Suszyca.

Schemat 3 Wyzwania gminy miejskiej Bartoszyce w sferze przestrzennej i środowiskowej

- Podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną,
- Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg,
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa drogowego (w tym: bezpieczne przejścia dla pieszych, rozbudowa monitoringu wizyjnego),
- Rozwój infrastruktury przeznaczonej dla pieszych i rowerzystów,
- Planowanie nowych obszarów mieszkalnych i gospodarczych z uwzględnieniem zasad rozwoju zrównoważonego i ochroną ładu przestrzennego,
- Rozbudowa i modernizacje sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- Adaptacja do zmian klimatu,
- Bieżący monitoring oraz poprawa jakości powietrza,
- Optymalizacja funkcjonowania systemu gospodarki odpadami,
- Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- Poprawa stanu powietrza – programy dotacyjne,
- Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- Wspieranie mieszkańców w zakresie wymiany azbestowych pokryć dachowych,
- Rozbudowa i modernizacja systemów gospodarowania wodami opadowymi – zwiększenie retencji (zbiorniki),
- Budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych,
- Budowa szafek sterowania oświetleniem ulic wraz z montażem baterii kondensatorów,
- Ochrona różnorodności biologicznej,
- Redukcja emisji CO₂,
- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
- Zachowanie zasobów wodnych niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb ludzi oraz środowiska.

Źródło: opracowanie własne

Sfera społeczna

Demografia

Z Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce wynika, że w ostatnim okresie obserwowane są niekorzystne trendy demograficzne. Analizując zmiany liczby ludności miasta w latach 2015 - 2020 zauważalna jest tendencja spadkowa. Bartoszyce w 2020 r. zamieszkiwało 22 984 mieszkańców (GUS). Od 2015 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się ogółem o 1212 osoby, tj. 5,0 %. Gęstość zaludnienia wynosiła 1949 osób/km² i była wyższa niż średnia w województwie warmińsko-mazurskim (59 os/km²) i przeciętna ogólnokrajowa (122 os/km²). Na stan liczebny mieszkańców miasta oddziałuje szereg czynników. Zasadnicze znaczenie odgrywają: przyrost naturalny, długość życia i saldo migracji. Wskaźnik przyrostu naturalnego (na 1000 mieszkańców) na przestrzeni lat 2015-2020 był ujemny. W 2020 r. wynosił -6,05 i był ponad dwukrotnie większy niż w 2019 r. Saldo migracji na przestrzeni lat 2017-2019 miało tendencję rosnącą, trend ten został zahamowany w 2020 r. Może on wynikać z trwającej pandemii Covid-19 i wynikających z tego ograniczeń przemieszczania i kryzysu społeczno-gospodarczego spowodowanego pandemią.

Zmiany demograficzne, a w szczególności postępujący proces starzenia się społeczeństwa polskiego, prowadzą do wielu niekorzystnych konsekwencji, m.in. zwiększenia wydatków ze środków publicznych, zmian zasad funkcjonowania systemów zabezpieczenia społecznego, z którymi musi zmierzyć się również gmina miejska Bartoszyce. Wskaźnik obciążenia demograficznego kształtował się w mieście na poziomie 30,9 osoby (GUS, 2020 r.). Wskaźnik ten w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 6,2 punktu procentowego, natomiast w stosunku do 2015 r. o 38,6 punktu procentowego. W porównaniu do danych dla woj. warmińsko-mazurskiego wskaźnik obciążenia demograficznego (w 2020 r.) był wyższy o 21,2 punktu procentowego i wyższy o 9,6 punktu procentowego niż w Polsce.

Zmiany demograficzne powodują wzrost popytu na nowe usługi społeczne, w szczególności skierowane do osób starszych, a także zmianę struktur rynkowych i usług publicznych realizowanych przez instytucje publiczne. Najważniejsze zmiany dotyczą również wzrostu popytu na usługi medyczne. Starzenie się społeczeństwa powoduje również potrzebę korzystania z nowych usług w wielu innych obszarach, takich jak: kształcenie, rozrywka i rekreacja, technologie informacyjne, usługi finansowe, transport itd. Władze Bartoszyce mając na uwadze powyższe, podejmują działania na rzecz rozwoju infrastruktury oraz wzrostu jakości usług społecznych, atrakcyjności miasta, jako miejsca zamieszkania i inwestowania.

Edukacja

Gmina miejska Bartoszyce jest organem prowadzącym 4 przedszkola miejskie (z 25 oddziałami) oraz 4 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych. Na terenie miasta nie działają publiczne i niepubliczne żłobki. Dzieci w wieku 2,5 do 3 roku przyjmuje Integracyjne Przedszkole Publiczne Nr 4 oraz Przedszkole Niepubliczne „Stokrotka”.

Wychowanie przedszkolne w Bartoszycach jest organizowane w: Przedszkolu Publicznym Nr 2 z 7 oddziałami, Integracyjnym Przedszkolu Publicznym Nr 4 z 8 oddziałami, Przedszkolu Publicznym Nr 6 z 3 oddziałami, Przedszkolu Publicznym Nr 9 z 7 oddziałami oraz Przedszkolu Niepublicznym „Stokrotka” z 5 oddziałami.

Na terenie Bartoszyce funkcjonuje 1 niepubliczne przedszkole i 4 punkty opieki dla dzieci do lat 3 dofinansowane w ramach programu Maluch +.

Wskaźnik „Liczba dzieci w wieku przedszkolnym w stosunku do dostępnych miejsc przedszkolnych” w 2020 r. wynosił 78,2%, natomiast wskaźnik „Liczba miejsc w żłobkach” wynosił 10,0%.

W mieście zauważalny jest problem z zapewnieniem wystarczającej liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach.

Na terenie gminy miejskiej Bartoszyce funkcjonują placówki oświatowe wszystkich szczebli poza uczelniami wyższymi. Sieć placówek oświatowych tworzą:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Romualda Traugutta z 1 oddziałem przedszkolnym,
- 2) Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Tadeusza Kościuszki,
- 3) Szkoła Podstawowa Nr 4 Pułku Artylerii Lekkiej (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1),
- 4) Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Józefa Wybickiego z 1 oddziałem przedszkolnym,
- 5) Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Łesi Ukrainki z 1 oddziałem przedszkolnym.

Szkoły ponadpodstawowe w Bartoszycach, których organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Bartoszycach: Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego, Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 1. im. Kresowiaków w Bartoszycach, Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 2. im. Elizy Orzeszkowej w Bartoszycach, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kawalerów Maltańskich w Bartoszycach.

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej są placówki niepubliczne. W roku 2020 funkcjonowały trzy szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych: Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu, Filia w Bartoszycach, Policealne Studium Zawodowe w Bartoszycach oraz Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Bartoszycach.

Poziom nauczania w szkołach w Bartoszycach potwierdzają wyniki egzaminów ósmoklasisty, oraz maturalnego w 2021r. Średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów w egzaminach państwowych w szkołach podstawowych są nieznacznie wyższe od wyników dla powiatu bartoszyckiego i nieznacznie niższe niż w województwie warmińsko-mazurskim. Natomiast zdawalność egzaminu maturalnego w Bartoszycach (71,8%) była nieznacznie mniejsza niż w powiecie bartoszyckim (74%), oraz nieznacznie większa niż w województwie warmińsko-mazurskim (71,6%).

Gmina Miejska Bartoszyce w zakresie zadań oświatowych realizuje projekty, w których uczestniczą podległe placówki oświatowe. W 2020 r. realizowano dodatkowe zajęcia rozwijające uzdolnienia, dydaktyczno - wyrównawcze, korekcyjno - kompensacyjne, logopedyczne. Przeprowadzono również zajęcia mające na celu podniesienie kompetencji kluczowych uczniów, niezbędnych na rynku pracy.

Kultura

Oferta kulturalna w Bartoszycach jest istotnym elementem życia społecznego i turystycznego miasta. Głównym organizatorem życia kulturalnego jest Bartoszycki Dom Kultury. Podstawą działalności BDK jest prowadzenie edukacji kulturalnej i zapewnienie mieszkańcom Bartoszyc ciekawego i twórczego sposobu spędzania czasu wolnego. Placówka prowadzi różnorodne imprezy kulturalne, zajęcia oraz warsztaty edukacyjne (zajęcia teatralne, taneczne, baletowe, zajęcia plastyczne, nauka gry na instrumentach, zajęcia wokalne, zajęcia animacyjne, ceramiczne, warsztaty rękodzielnicze). W Bartoszyckim Domu Kultury w 2020 roku działały 23 sekcje tematyczne i koła zainteresowań. W Bartoszycach działają trzy chóry: Andromeda, Canzona z Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Chór Pasjonata SOSW.

Szereg działań wynikających z potrzeb kulturalno-oświatowych lokalnej społeczności podejmuje również Miejska Biblioteka Publiczna w Bartoszycach.

Na terenie Bartoszyca działa Młodzieżowy Dom Kultury, której organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Bartoszycach.

Zgodnie z raportem z przeprowadzonej ankiety dotyczącej rozwoju społeczno-gospodarczego Bartoszyca, respondenci wskazywali na potrzebę zwiększenia ilości, jakości i różnorodności wydarzeń kulturalnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych (szczególnie młodzieży).

Turystyka i sport

Kwestie odpowiedzialności gminy za realizację zadań w obszarze sportu i rekreacji reguluje wprost ustawa o samorządzie gminnym uwzględniając sprawy kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych wśród tych, które objęte są zadaniami własnymi gminy (art. 7.1). Instytucją, która jest odpowiedzialna za rozwój sportu w mieście Bartoszyce jest Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji - jednostka organizacyjna gminy.

W obszarze oferty sportowej i rekreacyjnej gmina miejska Bartoszyce zapewnia obiekty sportowo-rekreacyjne, organizuje sportowe i rekreacyjne imprezy masowe, przyznaje dotacje, stypendia i nagrody sportowe oraz organizuje działania w zakresie aktywizacji sportowo-ruchowej.

Na terenie Bartoszyca znajduje się: Stadion Miejski im. Kazimierza Górskiego wraz z infrastrukturą i budynkami, Basen miejski wraz z infrastrukturą, Sala fitness&sauna, Centrum Aktywizacji Sportowo-Rekreacyjnej Dzieci i Młodzieży, Kompleks boisk ORLIK 2012 wraz z infrastrukturą, Hala widowiskowo-sportowa, boiska do plażowej piłki siatkowej przy jeziorze miejskim. W Bartoszycach działa 14 stowarzyszeń/ klubów kultury fizycznej oraz 5 uczniowskich klubów sportowych.

Bartoszyce poprzez swoje położenie jest atrakcyjnym miejscem do realizacji podróży turystyczno-krajoznawczych. Miasto posiada wielowiekową historię i tradycję, łączącą w sobie wpływy polskie, niemieckie i wschodnie. Miasto przecina wstęga rzeki Łyny, biegnąca w kierunku Kaliningradu – dawny szlak bursztynowy. Warunki wodne sprzyjają aktywnemu wykorzystywaniu ich przez uczestników sportów wodnych zwłaszcza kajakarzy i wędkarzy.

Dodatkową atrakcją turystyczną miasta są zabytki. W gminnej ewidencji zabytków miasta Bartoszyca wpisanych jest 221 obiektów zabytkowych oraz 4 zabytki archeologiczne. Do najciekawszych obiektów zabytkowych miasta, które warto zobaczyć należy m.in. Rynek Starego Miasta wraz ze Spichlerzami, szachownica ulic oraz budynki i kamieniczki mieszczańskie starego miasta, Brama Lidzbarska, Kamienne baby „Bartki”, Kościół św. Jana Apostoła i Ewangelisty, Kościół św. Jana Chrzciciela, Kościół św. Brunona.

Na terenie Bartoszyca znajdują się szlaki turystyczne: wodne i rowerowe.

Pomimo walorów turystyczno-rekreacyjnych, wskaźniki potencjału turystycznego powiatu bartoszyckiego są znacznie niższe niż osiągnięte w województwie warmińsko-mazurskim i Polsce. Potencjał, jakim dysponuje miasto w tym zakresie, nie jest w pełni wykorzystywany. Baza turystyczna w mieście jest słabo rozwinięta i występują znaczne braki w infrastrukturze hotelarskiej, restauracyjnej i rekreacyjnej. Brakuje również cyklicznej imprezy o zasięgu ponadlokalnym stanowiącej wyróżnik miasta w oparciu o lokalne zasoby kulturowe.

Znaczący wpływ na wzrost atrakcyjności miasta będą miały realizowane projekty rewitalizacyjne w szczególności: rewitalizacja Starego Miasta, etap II i III, Przebudowa Placu Boh. Westerplatte i Parku Miejskiego, nowe zagospodarowanie terenów przy jeziorze miejskim

oraz wzdłuż rzeki Łyny. Ponadto miasto będzie szukać możliwości rozwoju w zakresie potencjału, jaki niesie „srebrna gospodarka” oraz kontynuować współpracę z partnerskimi miastami krajowymi i zagranicznymi w zakresie m.in. kultury, sportu, turystyki i ochrony środowiska.

Zdrowie

Mieszkańcy Bartoszyce mają zapewnioną opiekę zdrowotną w 8 podmiotach świadczących usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz w szpitalu powiatowym. Dodatkowo mieszkańcy mogą korzystać z 8 poradni specjalistycznych oraz 10 poradni stomatologicznych. Dwa podmioty świadczą opiekę medyczną w warunkach domowych. Pomimo funkcjonowania na terenie miasta ZOZ, mieszkańcy w ankietach dot. rozwoju społeczno-gospodarczego gminy miejskiej Bartoszyce wskazywali na niewystarczający dostęp do podstawowej oraz specjalistycznej opieki medycznej.

Integracja społeczna

Skala działań Bartoszyce w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji społecznej wynika ze specyfiki problemów społecznych typowych dla miasta. Bartoszyce charakteryzują się wysoką sprawnością instytucjonalną w tym obszarze. Miasto oprócz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022, posiada również dodatkowe dokumenty dotyczące wsparcia marginalizowanych grup tj. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Bartoszyce na lata 2019 – 2023 oraz Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach realizuje, w imieniu samorządu lokalnego, wiele przedsięwzięć mających na celu kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych najuboższych mieszkańców miasta w oparciu o własne zaplecze instytucjonalne, profesjonalną kadrę oraz partnerstwo publiczne i społeczne.

Gmina miejska Bartoszyce zapewnia wsparcie osobom zagrożonym wykluczeniu społecznemu m.in osobom bezrobotnym, starszym i z niepełnosprawnościami. Na terenie miasta działają dwie placówki wsparcia dziennego:

- Dzienny Dom „Senior+”, który działa w strukturze MOPS jako wyodrębniona wewnętrzna komórka organizacyjna (placówka przeznaczona dla osób starszych, w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo),
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Bartoszycach (placówka przeznaczona dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, niepełnoprawnych intelektualnie oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych sprzężonych z innymi chorobami, które nie wymagają leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej).

Na terenie miasta Bartoszyce funkcjonuje również Dom Pomocy Społecznej w Bartoszycach (placówka wsparcia całodobowego), który jest jednostką realizującą zadania własne powiatu bartoszyckiego. Dom przeznaczony jest dla 70 osób w podeszłym wieku i osób przewlekłe i somatycznie chorych.

W mieście Bartoszyce występuje niewielkie zjawisko bezdomności. Pomocy osobom bezdomnym oraz zagrożonym bezdomnością udziela Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Bartoszycach w ramach umowy pokonkursowej, zawartej z gminą miejską Bartoszyce, na realizację zadania publicznego „Zapewnienie tymczasowego schronienia poprzez prowadzenie Schroniska dla Osób Bezdomnych oraz realizację usług

kąpielowych i indywidualnej dezynsekcji”. Schronisko posiada 45 miejsc i jest dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2020r. ze schronienia skorzystało 46 osób.

Elementem, który ma największe znaczenie w zakresie przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu jest współpraca gminy miejskiej Bartoszyce z organizacjami społecznymi i pozarządowymi w tym zakresie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach jest realizatorem Programu Miejskiego Centrum Organizacji Pozarządowych Pomocy Społecznej, w ramach którego organizowane jest wsparcie dla organizacji i stowarzyszeń działających w obszarze pomocy społecznej. W 2020 r. uczestniczyło w nim 12 organizacji, z których 5 miało swoją siedzibę w kompleksie budynków administrowanych przez Ośrodek.

Bartoszyce są narażone na negatywne zjawiska charakterystyczne dla środowiska miejskiego oraz potrzeby większej alokacji środków na te cele. Bartoszyce charakteryzują się dużą aktywnością w pozyskiwaniu różnych źródeł finansowania tych działań.

Aktywność obywatelska

Frekwencja wyborcza w Bartoszycach w wyborach samorządowych (2018 r.) do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polski (2019 r.), do Parlamentu Europejskiej (2019 r.) i na Prezydenta Rzeczypospolitej Polski (2020 r.) była wyższa niż w powiecie bartoszyckim. W porównaniu do wyników osiągniętych w województwie warmińsko-mazurskim frekwencja w Bartoszycach była nieznacznie wyższa za wyjątkiem wyborów samorządowych. W demokratycznych wyborach większość osób uprawnionych brała udział w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polski (2019 r.) oraz prezydenckich (2020 r.). Frekwencja w wyborach samorządowych (2019 r.) wynosiła 46,4%, a w wyborach do Parlamenty Europejskiego (2019r.) – 40,2%.

Bezpieczeństwo

Na terenie miasta funkcjonuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bartoszycach, jedna Ochotnicza Straż Pożarna oraz Jednostka Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej. Bezpieczeństwem na terenie miasta zajmuje się Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach oraz Straż Miejska, będąca komórką organizacyjną Urzędu Miasta w Bartoszycach.

Zgodnie z informacją otrzymaną z Komendy Powiatowej Policji, liczba interwencji w 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 wzrosła o 18,3%. Wśród najczęściej przeprowadzonych interwencji w 2020 r. w Bartoszycach największy udział stanowiły kolizje drogowe.

E-Urząd

Dostępne rozwiązania technologiczne umożliwiają mieszkańcom Bartoszyc szybki i łatwy kontakt oraz dostęp do informacji i wiedzy. Coraz więcej spraw administracyjnych można załatwić bez wychodzenia z domu. W 2019 r. gmina miejska Bartoszyce uruchomiła e-usługi w Urzędzie Miejskim. Elektroniczne Biuro Obsługi Interesanta (eBOI) Urzędu Miasta Bartoszyce umożliwia każdemu mieszkańcowi uzyskanie szczegółowej informacji: o procedurach spraw realizowanych przez Urząd Miasta Bartoszyce, realizację spraw w sposób elektroniczny za pomocą interaktywnych formularzy, zarządzanie zobowiązaniami finansowymi (epłatności) wobec Urzędu poprzez podgląd bieżących płatności i przeglądanie historycznych rozliczeń otrzymywanie powiadomień o zbliżających się terminach płatności zobowiązań finansowych wobec Urzędu. System e-usług został zrealizowany w ramach projektu pn. „Rozwój e-usług publicznych w Gminie Miejskiej Bartoszyce” dofinansowanego

ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WiM na lata 2014-2020.

Schemat 4 Wyzwania gminy miejskiej Bartoszyce w sferze społecznej

- Poprawa jakości nauczania,
- Rozwój infrastruktury edukacyjnej,
- Optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian, trendów demograficznych oraz zapotrzebowania zgłaszanego przez rynek pracy,
- Organizacja zajęć rozwijających zainteresowania dzieci,
- Zapewnienie miejsc w żłobkach i przedszkolach,
- Kompleksowa polityka senioralna,
- Dopasowanie usług publicznych do zmieniającej się struktury i potrzeb społeczności lokalnej,
- Podniesienie atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego na terenie miasta, Oferta kulturalna, wypoczynkowa i rekreacyjna dostosowana do każdej grupy wiekowej oraz osób z niepełnosprawnościami,
- Działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności miasta jako miejsca do zamieszkania i aktywności zawodowej,
- Wzmacnianie więzi i poczucia przynależności do miejsca zamieszkania, w tym asymilacja obcokrajowców,
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom poprzez doskonalenie systemu ochrony zdrowia,
- Wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych skutkami pandemii,
- Wspieranie działań organizacji pozarządowych, promocja działań i postaw pro obywatelskich,
- Rozwój bazy gastronomicznej i noclegowej,
- Współpraca z gminami ościennymi w zakresie tworzenia jednolitej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwoju sieci ścieżek rowerowych.

Źródło: opracowanie własne

SFERA GOSPODARCZA

Przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość jest istotnym czynnikiem przeciwdziałającym niekorzystnym procesom społeczno-ekonomicznym, takim jak bezrobocie, wykluczenie, marginalizacja. W Bartoszycach w 2020 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 2205 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 1548 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Potencjał gospodarczy na terenie miasta zdominowany jest przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw stanowiący 99,9% wszystkich podmiotów. W Bartoszycach na koniec 2020 r. było zarejestrowanych 111 spółek prawa handlowego, w tym 71 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz 174 spółki cywilne.

Na przestrzeni ostatnich lat 2015-2020 liczba przedsiębiorstw działających w mieście wzrosła o 1,1%. Wskaźnik „Podmioty wpisane do rejestru na 1000 mieszkańców” wynosił 96 (w 2020 r.) i był na takim samym poziomie jak w województwie warmińsko-mazurskim (96) oraz nieznacznie niższym niż dla Polski (122).

Poziom innowacyjności Bartoszyce liczony poprzez wskaźnik: Liczba firm z sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - branżę silnie odpowiedzialną za poszukiwanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań) na 1000 mieszkańców wyniósł 6,92 (stan na 2020r.) i był wyższy o 2,3 od powiatu bartoszyckiego (4,6), ale jednocześnie niższy od województwa warmińsko-mazurskiego o 1,9 (8,8). Na przestrzeni lat 2019-2020 wskaźnik dla Bartoszyce zmalał o 0,2.

Dominującą gałęzią przemysłu w mieście jest przemysł drzewny, meblowy, opakowań i rolny.

Rynek pracy

Zgodnie z GUS (2020 r.) na terenie gminy miejskiej Bartoszyce pracowało ogółem 5145 mieszkańców, w tym 2901 kobiet (54,3%) i 2244 mężczyzn (45,7%). Liczba osób pracujących wzrosła w 2020 r. o 2,29% w stosunku do 2019 r.

Według stanu na koniec grudnia 2020 r. stopa bezrobocia dla powiatu bartoszyckiego wynosiła 17,4% (poziom bezrobocia jeden z najwyższych w województwie). Dla województwa warmińsko-mazurskiego wskaźnik ten wynosił 10,1%. Na przestrzeni lat 2015-2019 liczba bezrobotnych w Bartoszycach zmalała z 1568 w 2015 do 957 w 2019 r. W 2020r. nastąpił wzrost bezrobocia w porównaniu do 2019 r. o 11,2%. Przyczyn takiego wzrostu można upatrywać trwającej w tym okresie pandemii COVID-19 i jej skutków społeczno – gospodarczych.

Na terenie Bartoszyce sieć Internetu szerokopasmowego jest dobrze rozwinięta.

Rozwój społeczno-gospodarczy Bartoszyce możliwy jest poprzez realizowanie inwestycji, które są finansowane nie tylko dzięki dochodom własnym, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Nowe inwestycje publiczne to element sprzyjający nie tylko podnoszeniu jakości życia mieszkańców, ale także poprawiający uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości. Poczynione inwestycje to zwykle główny czynnik przyciągający zewnętrznych inwestorów, koło zamachowe dla miejscowego rynku budowlanego, ale także element polityki społecznej i środowiskowej: pozwala niwelować bezrobocie, zwiększać komfort życia (parki, chodniki), a także wspierać poprawę stanu środowiska.⁵

Pozyskiwanie przedsiębiorców i powstawanie nowych inwestycji przekłada się na zwiększanie dochodów budżetowych gminy, a zwłaszcza dochodów własnych, z których można finansować zadania służące rozwojowi lokalnej społeczności. Dlatego też rozwój społeczno-gospodarczy miasta w dużym stopniu zależy od tempa przyrostu na jego obszarze nowoczesnych inwestycji.

Miasto Bartoszyce dąży do poprawy warunków inwestowania i stworzenia do tego odpowiednich warunków. Na terenie miasta zlokalizowane są cztery tereny inwestycyjne (łącznie 3,89 ha) przy ul. Gdańskiej, Kętrzyńskiej, Kajki. Dwa z nich są w pełni uzbrojone, natomiast dwa częściowo uzbrojone. Miasto nie posiada dodatkowych zachęt inwestycyjnych dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w Bartoszycach.

⁵ E. Bończak-Kucharczyk, K. Herbst, K. Chmura, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Jak władze lokalne mogą wspierać przedsiębiorczość, Warszawa 1998

Rozwój społeczno-gospodarczy Bartoszyce nie byłby możliwy bez uzyskania dofinansowania inwestycji z funduszy zewnętrznych. W perspektywie finansowej 2014-2020 gmina miejska Bartoszyce pozyskała ponad 13 mln złotych dotacji na 12 projektów w tym 5 projektów infrastrukturalnych. Ponad 21 mln złotych stanowił wkład własny z budżetu miasta⁶. Łączna liczba podpisanych umów o dofinansowanie projektów realizowanych przez wszystkich beneficjentów (m.in. JST, przedsiębiorców i innych instytucji) w Bartoszycach w perspektywie finansowej 2014-2020 wyniosła 244, z czego aż 227 umów zrealizowano w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Łączna wartość projektów w podpisanych umowach (stan na 31.12.2020 r.) wynosiła 153 mln zł w tym dofinansowane ze środków wspólnotowych 96 mln zł. z czego najwięcej z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – 78 mln zł.

Finanse

Możliwości rozwoju miasta uwarunkowane są wieloma czynnikami, wśród których istotne znaczenie to posiadane środki finansowe. Zdolność władz Bartoszyce do inwestowania związana jest głównie ze strukturą wydatków i dochodów budżetowych i to one kształtują warunki życia mieszkańców, a także wytyczają długofalowe kierunki rozwoju miasta.

Na przestrzeni lat 2015-2020 deficyt budżetowy występował w latach 2017, 2018, 2019 i 2020, natomiast w latach 2015, 2016 nadwyżka finansowa. Wynik budżetu na dzień 31.12.2020 r. zamknięto deficytem w wysokości 349 186,97 zł (planowany deficyt 4 592 281,43 zł).

Wielkość zadłużenia w stosunku do rocznych dochodów miasta w 2020 r. wynosiła 30,8%. Na przestrzeni lat 2018-2020 zadłużenie miasta mieściło się w przedziale od 29,3% (w 2018 r.) do 31,5 % (w 2019 r). Konstrukcja budżetu gminy miejskiej Bartoszyce zapewniła wykonanie reguły wydatkowej zgodnie, z którą wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż dochody bieżące (artykuł 242 ustawy o finansach publicznych).

Wysoki udział wydatków majątkowych w budżecie Miasta związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków (18,7% w 2020 r.) pokazuje, że miasto wykorzystuje szanse w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację niezbędnych inwestycji. Większość inwestycji w perspektywie finansowej 2014-2020, wykonywanych w mieście było współfinansowanych ze środków zewnętrznych - głównie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Władze pozyskały również zewnętrzne środki z funduszy rządowych.

Schemat 5 Wyzwania gminy miejskiej Bartoszyce w sferze gospodarczej

Podniesienie poziomu atrakcyjności inwestycyjnej Miasta,

- Rozwój infrastruktury turystycznej,
- Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców Bartoszyce,
- Współpraca Miasta z mieszkańcami, przedsiębiorcami i gminami partnerskimi,
- Skuteczna promocja miasta,
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych,
- Łagodzenie skutków gospodarczych związanych z pandemią Covid 19.

Źródło: Opracowanie własne

⁶ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/projekty/lista-projektow/lista-projektow-realizowanych-z-funduszy-europejskich-w-polsce-w-latach-2014-2020/>

1.2 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. Pozwala ona porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego. Poniższą analizę dokonano na podstawie:

- wniosków z opisu charakterystyki Miasta,
- wyników Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce opracowanej w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych, dokumenty wewnętrzne Miasta i innych źródeł zewnętrznych,
- wyników badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 5 do 28 listopada 2021 r.;
- konsultacji telefonicznych i e-mailowych z przedstawicielami Urzędu Miasta w Bartoszycach i jednostek podległych, ankiet, rozmów indywidualnych z przedstawicielami Urzędu Miasta w Bartoszycach.

Tabela 1 Analiza SWOT

SILNE STRONY	<ul style="list-style-type: none">▪ Dobrze rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna na terenie miasta,▪ Uwarunkowania przyrodniczo-geograficzne,▪ Poprawiająca się infrastruktura dróg,▪ Aktywność podmiotów pomocy i integracji społecznej (m.in. projekty MOPS),▪ Placówki pomocy społecznej w tym Środowiskowy Dom Samopomocy typ A,B,C; Dzienny Dom „Senior+”, mieszkanie chronione, Dom Pomocy Społecznej (realizujący zadania powiatu bartoszyckiego),▪ Dostęp do dróg krajowych i regionalnych,▪ Wyznaczony obszar rewitalizowany i polityka rewitalizacyjna,▪ Możliwość rozwoju ekologicznego ogrzewania w mieście (np. ogrzewanie gazowe),▪ Potencjał turystyki oparty o zabytki historyczne i sakralne,▪ Dobrze rozwinięta sieć ścieżek rowerowych,▪ Dostępność terenów inwestycyjnych na terenie miasta,▪ Na terenie miasta obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,▪ Baza sportowa (stadion, hala sportowa, siłownia, sale gimnastyczne przy szkołach, kort tenisowy, boisko do piłki plażowej), przystań kajakowa, szlaki rowerowe,▪ Baza kulturalna (Bartoszycki Dom Kultury),▪ Działająca Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,▪ Współdziałanie i wspieranie organizacji pozarządowych,▪ Podejmowanie wielokierunkowych działań wspierających seniorów,▪ Mocno rozwinięty przemysł drzewny i meblarski,▪ Potencjał inwestycyjny Miasta,▪ Umiejętność podmiotów w pozyskiwaniu funduszy unijnych,▪ Warunki do rozwoju sportów,▪ Wzrost liczby przedsiębiorstw w stosunku do liczby mieszkańców (wg danych za 2020 r.),▪ Partnerskie relacje z innymi miastami (wspólne pozyskiwanie środków, wspólne realizowanie projektów i wydarzeń, np. Cittaslow),▪ Potencjał dla „srebrnej gospodarki”,▪ Przeciwdziałanie zmianom klimatu,▪ Dobrze rozwinięta sieć Internetu szerokopasmowego.
--------------	---

SŁABE STRONY

- Braki w transporcie publicznym (połączeń komunikacyjnych z innymi miejscowościami),
- Braki w infrastrukturze drogowej,
- Zły stan techniczny budynków mieszkalnych, będących w zasobach miasta (mieszkania socjalne i komunalne),
- Niewielki obszar dostępnych terenów inwestycyjnych,
- Niska aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej,
- Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów,
- Wysoki wskaźnik mieszkańców biernych zawodowo (1064 osoby wg stanu na 2020 r.),
- Brak inwestorów zewnętrznych z kapitałem,
- Brak zachęt inwestycyjnych dla przedsiębiorców,
- Sezonowe zanieczyszczenia (piece),
- Mały udział OZE w gospodarce energetycznej miasta,
- Brak środków własnych na renowację zabytków,
- Zła charakterystyka energetyczna wielu budynków użyteczności publicznej i prywatnych,
- Niekorzystne warunki gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi,
- Odływ ludności w wieku produkcyjnym,
- Ujemny przyrost naturalny (-6,05 w 2020r.),
- Duża liczba osób długotrwale bezrobotnych w strukturze bezrobotnych (49,82% wg stanu na 2020 r.),
- Niskie wykształcenie i kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych,
- Brak atrakcyjnej oferty edukacyjnej - ponadpodstawowej, dostosowanej do lokalnego rynku pracy,
- Stosunkowo niskie dochody mieszkańców,
- Brak atrakcyjnych ofert pracy,
- Niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej,
- Brak alternatywnych rozwiązań w zakresie całodobowej opieki osobami starszymi oraz osobami ze szczególnymi potrzebami,
- Niewykorzystany potencjał turystyczny (słabo rozwinięta baza hotelowa i gastronomiczna),
- Brak zróżnicowania w sektorze MŚP, w tym brak firm generujących produkty i usługi zaawansowane technologicznie,
- Ograniczone możliwości rynku pracy,
- Braki w cyfryzacji usług publicznych,
- Niewystarczające zagospodarowanie terenów rekreacyjnych,
- Ograniczona możliwość inwestowania przedsiębiorców na terenach objętych ochroną środowiska,
- Niski poziom zrzeszania i współpracy podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

SZANSE

- Obwodnica – ograniczony ruch w mieście oraz ograniczony hałas i zanieczyszczenie komunikacyjne,
- Upowszechnianie zdrowego trybu życia poprzez wzrost popytu na wysokiej jakości żywność ekologiczną tradycyjną i regionalną,
- Poprawa dostępności komunikacyjnej (połączenie z innymi miastami),
- Rosnąca popularność wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz innych rozwiązań prośrodowiskowych,
- Regulacje ogólnokrajowe zobowiązujące JST do podniesienia jakości środowiska,
- Polityka prorodzinna,
- Inwestorzy zewnętrzni,
- Systematyczny wzrost jakości życia społecznego,
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców,
- Upowszechnianie zdrowego trybu życia i aktywnego spędzania czasu,
- Instytucjonalne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości,
- Dostępność funduszy z Unii Europejskiej,
- Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- Wzrastająca aktywność przedsiębiorcza,
- Wsparcie Państwa w rozwoju przedsiębiorczości,
- Rozwój działalności obszarze „srebrnej gospodarki”.

ZAGROŻENIA

- Negatywne trendy demograficzne (starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji),
- Niewystarczające środki finansowe w programach prośrodowiskowych,
- Wzrost udziału transportu indywidualnego skutkujący rosnącymi zanieczyszczeniami komunikacyjnymi,
- Wysokie koszty pracy,
- Brak zainteresowania ze strony inwestorów zewnętrznych,
- Ograniczona możliwość kontroli palenisk domowych,
- Rosnące ceny ekologicznych źródeł ciepła,
- Wprowadzenie uregulowań ustawowych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,
- Ograniczone możliwości pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje,
- Negatywne trendy demograficzne (starzejące się społeczeństwo, ujemne saldo migracji),
- Ucieczka ludzi młodych do większych miast,
- Wzrost problemów społecznych wynikających z pandemii COVID-19,
- Mało elastyczny system kształcenia zawodowego w Polsce,
- Problemy finansowe związane z finansowaniem usług społecznych i związane z tym problemy z ich dostępnością,
- Niski poziom finansowania usług medycznych,
- Niestabilna sytuacja społeczno-gospodarcza spowodowana pandemią COVID-19,
- Duża konkurencyjność inwestycyjna miast w regionie,
- Emigracja zarobkowa,
- Ograniczona dostępność środków w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 r.,
- Brak stabilnej polityki międzynarodowej,
- Szybko rosnące ceny energii elektrycznej i ciepłej, zagrożenie kryzysu energetycznego kraju.

Źródło: opracowanie własne

1.3 Drzewo problemów

Drzewo problemów powstało na podstawie *Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce*, wniosków z *Diagnozy* zamieszczonej w niniejszym dokumencie w podrozdziale 1.1. *Wnioski z analizy społeczno-gospodarczej* oraz analizy SWOT.

Schemat 6 Drzewo problemów

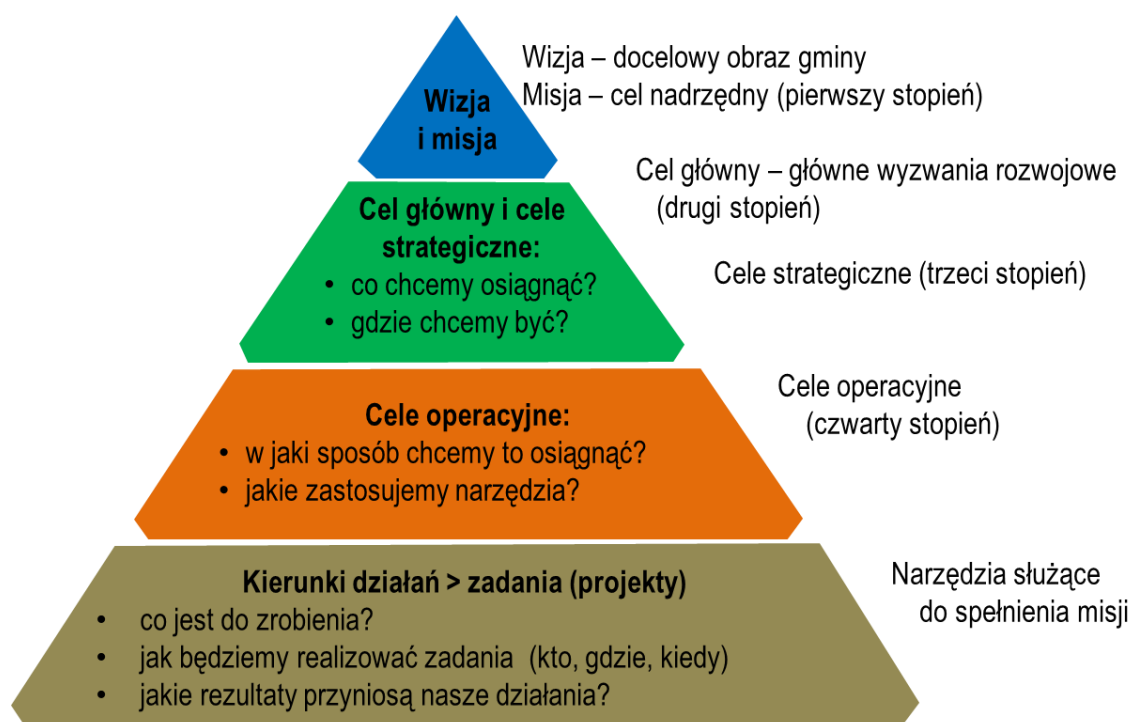
Źródło: Opracowanie własne

2. Rozwój strategiczny gminy miejskiej Bartoszyce

Programowanie rozwoju to kluczowy element i podstawa zarządzania rozwojem lokalnym, pod którym to pojęciem rozumiemy zespół skoordynowanych działań podejmowanych przez gminę, zmierzających do realizacji wcześniej określonych (sformułowanych) celów. W procesie zarządzania rozwojem lokalnym istotną rolę odgrywa samorząd, pełniąc funkcje koordynacyjne i organizacyjne, w tym w zakresie współpracy interesariuszy (aktorów rozwoju lokalnego).⁷

Budowa elementów Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 odbywać się będzie według poniższego schematu.

Schemat 7 Programowanie rozwoju

Źródło: „Zarządzanie strategiczne rozwojem gospodarczym”, 2BA doradztwo strategiczne – Agnieszka Nowak – Leszek Nowak

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji sformułowano wizję, misję, cele strategiczne oraz operacyjne wraz z kierunkami działania. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest wizja gminy miejskiej Bartoszyce, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych lat. Po przeprowadzeniu analizy sytuacji społeczno-gospodarczej (w oparciu o dane statystyczne i dokumenty oraz materiały Urzędu Miasta w Bartoszycach), oraz uwzględnieniu wyników analizy SWOT, zostały zaproponowane cztery cele strategiczne. Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych i wskazanych kierunków działań.

Wyznaczone cele, a następnie kierunki działań będą odpowiadać na potrzeby rozwojowe Miasta i rozwiązywać najważniejsze problemy. Ważnym aspektem wyznaczania celów jest wzmocnienie potencjału lokalnego i wykorzystywanie zasobów własnych, jak również szans pojawiających się w otoczeniu.

⁷ Internet <https://samorzad.nid.pl>, 28.12.2020

Realizacja zakładanych celów spowoduje zmiany w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej o charakterze ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym.

Na władzach lokalnych spoczywa zatem ogromna odpowiedzialność optymalnego angażowania i wykorzystywania wszystkich sił tkwiących w lokalnych systemach, tj. kapitale społecznym, a także potencjale środowiskowym i gospodarczym.

2.1. Wizja i misja rozwoju Miasta Bartoszyce w perspektywie 2030 roku

Wizja JST rozumiana jest jako docelowy obraz danej jednostki w przyszłości. Jest to marzenie o lepszej przyszłości, stan pożądanym i oczekiwany, do spełnienia którego będą dążyć wdrażający strategię. Wyzwaniem dla zarządzających rozwojem będzie skupienie wokół wizji różnych grup interesariuszy.⁸

W ramach *Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030* sformułowano wizję:

**Bartoszyce miastem z atrakcyjną przestrzenią do życia, pracy i rozwoju,
zachowującym dziedzictwo kulturalne i historyczne;**

**Miastem wyposażonym w nowoczesną infrastrukturę, wykorzystującym
potencjał gospodarczy i przyrodniczy.**

Misją gminy jako podstawowej jednostki samorządu terytorialnego jest odpowiadanie za wszystkie sprawy o zasięgu lokalnym, które – zgodnie z założeniami ustawy o samorządzie gminnym – mogą się przysłużyć „zaspokojeniu zbiorowych potrzeb wspólnoty” (...) Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 16 ust. 1 Konstytucji RP mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową.⁹

Misja gminy miejskiej Bartoszyce:

**Misją miasta Bartoszyce jest dbałość o jakość życia mieszkańców,
wspieranie aktywności społecznej oraz przedsiębiorczości
z poszanowaniem dziedzictwa kulturowego i bogactwa przyrodniczego.**

⁸ 2BA doradztwo strategiczne – Agnieszka Nowak – Leszek Nowak, Zarządzanie strategiczne rozwojem gospodarczym

⁹ Samorząd terytorialny w pigułce. System samorządu w Polsce

2.2. Cele strategiczne rozwoju i kierunki działań

Wnioski z opracowanej Diagnozy społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce oraz z przeprowadzonych rozmów z przedstawicielami Urzędu Miasta i jednostek podległych stały się podstawą dla opracowania części programowej Strategii, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Wyznaczono cele strategiczne, które określono dla każdej z czterech analizowanych w Diagnozie sfer, tj.:

- przestrzennej,
- społecznej,
- gospodarczej,
- środowiskowej.

Wyznaczone cele strategiczne gminy miejskiej Bartoszyce są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Zaplanowane działania w sferze gospodarczej i społecznej będą realizowane z zachowaniem ładu przestrzennego. Ponadto działania te wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności osadniczej miasta. Natomiast efektem realizacji celów związanych z rozbudową infrastruktury technicznej będzie rozwój społeczny, gospodarczy oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego. Realizacja celów i kierunków działań będzie przybliżała do osiągnięcia pożądanego statusu rozwoju Bartoszyce, określonego w jej wizji.

Plan operacyjny Strategii składa się z czterech priorytetów: przestrzeń, środowisko, społeczeństwo i gospodarka, które są równoważne względem siebie i jednocześnie nawzajem uzupełniają się. Działania realizowane w sferze gospodarczej i społecznej będą zgodne łądem przestrzennym. Natomiast poprawa jakości infrastruktury technicznej pozytywnie wpłynie nie tylko na sferę społeczną i gospodarczą, ale również na sferę środowiskową, poprawiając jakość środowiska naturalnego.

Sformułowano cztery cele strategiczne (po jednym w danym obszarze), które określają, co miasto chce osiągnąć. Cele strategiczne będą realizowane poprzez cele operacyjne przedstawiające sposób ich osiągnięcia.

Ideą rozwoju Bartoszyce będzie zrównoważony rozwój miasta związany z trwałą poprawą jakości życia współczesnych i przyszłych pokoleń osiągany przez kształtowanie właściwych proporcji w gospodarowaniu trzema rodzajami kapitału: ekonomicznym, społecznym oraz naturalnym.

PRZESTRZEŃ

Polityka przestrzenna Bartoszyce prowadzona jest w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 2, pkt 6) obszar przestrzeni publicznej to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

Według organizacji Public for Spaces dobrze zagospodarowana przestrzeń wpływa na jakość życia mieszkańców, poprawia ich zdrowie, przyciąga inwestycje, rozwija przedsiębiorczość, staje się miejscem wydarzeń kulturalnych, rozwija turystykę, poprawia bezpieczeństwo

i poczucie bezpieczeństwa, a także determinuje poziom samoorganizacji społeczeństwa. Przestrzeń publiczna spełnia kilka funkcji:

- wymiar społeczny, np. przestrzeń publiczna stanowi miejsce spotkań i budowy relacji między jej użytkownikami oraz tworzenia społecznych sieci współpracy,
- wymiar ekonomiczny, np. jest miejscem kreowania i wymiany dóbr i usług,
- wymiar środowiskowy, np. stanowi część terenów zielonych i pełni funkcje ekologiczne w mieście,
- wymiar instytucjonalny, np. miejsce współpracy mieszkańców z instytucjami publicznymi oraz miejsce realizacji wspólnych inwestycji.¹⁰

Działania w ramach priorytetu Przestrzeń będą dotyczyły zagospodarowania przestrzeni, poprawy dostępności komunikacyjnej (w tym budowa i rozbudowa dróg) oraz kontynuacji polityki rewitalizacyjnej.

ŚRODOWISKO

Podstawowymi zasobami warunkującymi rozwój gospodarczy i społeczny są: potencjał energetyczny, zasoby wody, powietrze atmosferyczne, warunki klimatyczne, zasoby przestrzeni i krajobrazów oraz związana z nimi różnorodność biologiczna, gleba i zasoby geologiczne oraz użytki pozaekonomiczne środowiska. Stan tych zasobów i ich dostępność oraz ograniczone zdolności ekosystemów do zachowania równowagi i świadczenia usług na rzecz gospodarki wpływają na możliwości inwestycyjne oraz zaspokojenie elementarnych potrzeb bytowych.¹¹

Niezbędne będzie podjęcie działań w zakresie ochrony środowiska, w tym edukacji ekologicznej mieszkańców. Działania te wspomagane będą przez inwestycje w racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi, infrastrukturę techniczną miasta, zieloną gospodarkę czy w poprawę jakości powietrza.

SPOŁECZEŃSTWO

Ważnym aspektem rozwoju miasta są jego mieszkańcy i dążenie do zaspokajania ich potrzeb. Zaplanowane działania w priorytecie Społeczeństwo są odpowiedzią na zidentyfikowane problemy w Diagnozie społeczno-gospodarczej gminy miejskiej Bartoszyce. Przeanalizowano obecną infrastrukturę społeczną dla każdej grupy wiekowej i jej stopień wykorzystywania, w celu określenia niezbędnych inwestycji, jakie powinny zostać zrealizowane w najbliższych latach. W związku z pogłębiającym się procesem starzenia społeczeństwa, miasto powinno podjąć działania w kierunku zapewnienia usług osobom starszym, przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu.

Działania gminy miejskiej Bartoszyce powinny zapewnić zarówno mieszkańcom jak i turystom infrastrukturę oraz usługi na wysokim poziomie. Oprócz inwestycji infrastrukturalnych, należy dążyć do zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny poprzez inicjowanie i kreowanie dialogu społecznego, rozwój cyfryzacji usług oraz zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych i profilaktycznych. Niezbędne są także działania mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta.

¹⁰ B. Wieteska-Rosiak, Hybrydyzacja przestrzeni publicznej miasta w kontekście adaptacji do zmian klimatu, 2018 roku

¹¹ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)

GOSPODARKA

Rozwój gospodarczy gminy miejskiej Bartoszyce powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza to dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska, a rosnącymi potrzebami i oczekiwaniami społeczeństwa.

Na tworzenie klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości miasta wpływa całokształt działań i decyzji miasta. Działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości powinny obejmować:

- aktywizację lokalnych zasobów kapitału i pracy oraz efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, walorów lokalizacji przestrzennej,
- kreowanie nowych zasobów lokalnych poprzez stwarzanie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości, sportu, turystyki i rekreacji,
- zarządzanie infrastrukturą w celu ułatwienia nawiązywania stosunków gospodarczych,
- zarządzanie zasobami pracy, które są szczególnym czynnikiem rozwoju lokalnego,
- kreowanie powiązań integracyjnych pomiędzy uczestnikami procesów gospodarczych,
- wzmacnianie przejawów życia gospodarczego w wymiarze lokalnym.¹²

Obszar działań w priorytecie Gospodarka ukierunkowany jest przede wszystkim na wzmocnienie konkurencyjności miasta poprzez podnoszenie poziomu innowacyjności miasta, rozwój turystyki oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

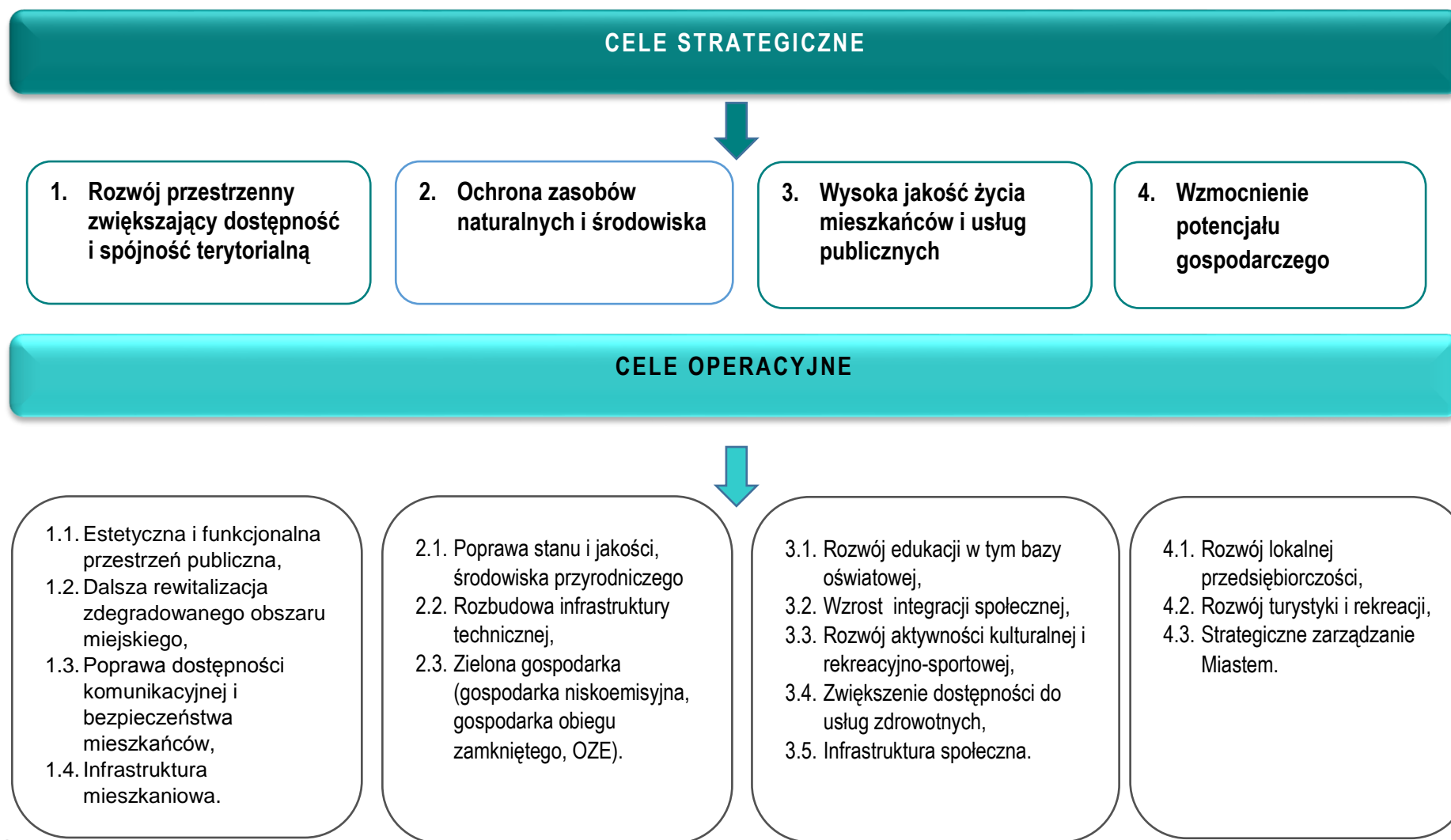
Kierunki działań będą realizowane przez władze gminy miejskiej Bartoszyce za pośrednictwem:

- Urzędu Miasta w Bartoszycach,
- Zakładu Usług Komunalnych,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Bartoszyckiego Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- Bartoszyckiego Domu Kultury,
- Służb dbających o bezpieczeństwo mieszkańców (policja, straż pożarna, straż miejska),
- Szkół, przedszkoli, punktów opieki dzieci do lat 3
- Wspólnot mieszkaniowych,
- Organizacji pozarządowych,
- Przedsiębiorców.

Poniżej przedstawiono strukturę założonych celów wraz z kierunkami działań oraz oczekiwanymi efektami realizowanych zadań.

¹² M. Kochmańska, Działalność gminy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej

Schemat 8 Cele strategiczne i operacyjne Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY I

ROZWÓJ PRZESTRZENNY ZWIĘKSZAJĄCY DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNĄ

- 1.1. Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna
- 1.2. Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego
- 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców
- 1.4. Infrastruktura mieszkaniowa

Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny I zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni, która zwiększałaby dostępność i spójność terytorialną, a przy tym poprawiała atrakcyjność Bartoszyce do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Osiągnięty on będzie poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej, podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprawę spójności zagospodarowania przestrzennego oraz estetyki przestrzeni publicznej. Poprawa estetyki przestrzeni Bartoszyce odbywać się będzie również poprzez dbanie o miejsca i obiekty stanowiące lokalne dziedzictwo kulturowe i historyczne.

Podstawą układu przestrzennego jest sieć dróg (oraz ich stan), od której zależą warunki obsługi mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Istotnym elementem jest stworzenie funkcjonalnego i spójnego układu drogowego, który zwiększyłby dostępność komunikacyjną do różnych części miasta, a także poprawiłby poziom bezpieczeństwa na drogach. Dodatkowo zakłada się wzrost wykorzystania roweru, jako środka transportu poprzez utworzenie sieci ścieżek rowerowych.

Jednym z pożądanых zmian w życiu społeczeństwa jest poprawa dostępności mieszkań. Zaspokojenie potrzeby mieszkaniowej przesądza o poczuciu jakości życia mieszkańców oraz ewentualnych decyzjach migracyjnych. Działania Miasta będą kierowane na pozyskanie terenów pod inwestycje budownictwa mieszkaniowego i zapewnienie korzystnych warunków prawnych, przestrzennych, jak również rozwoju infrastruktury technicznej. Pożądanym efektem będzie nie tylko rozwój budownictwa mieszkaniowego jedno- i wielorodzinnego, ale również zatrzymanie migracji młodych ludzi do większych miast.

Miasto Bartoszyce będzie kontynuowało politykę rewitalizacji. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Bartoszyce będzie polegała na przebudowie, adaptacji budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

Zrównoważony rozwój Bartoszyce będzie spójny z założeniami prowadzonej polityki przestrzennej oraz nie będzie powodować negatywnych skutków w przestrzeni miejskiej. Gospodarowanie przestrzenią będzie oparte o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bartoszyce, a także o tworzone i aktualizowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe działania realizowane w ramach powyższych celów operacyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Cel strategiczny 1 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ PRZESTRZENNY ZWIĘKSZAJĄCY DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNĄ		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
1.1 Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, ▪ Renowacja, modernizacja zabytków, ▪ Modernizacja budynków użyteczności publicznej, ▪ Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Łyny, ▪ Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych jeziora miejskiego, ▪ Budowa szafek sterowania oświetleniem ulic, montaż baterii kondensatorów, ▪ Rozbudowa cmentarza, ▪ Ogrodzenie cmentarza, ▪ Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. place zabaw, obszary rekreacji dla wszystkich grup wiekowych, ▪ Zwiększenie poziomu ilościowego i jakościowego terenów zieleni miejskiej, ▪ Odpowiednie planowanie przestrzenne i rozbudowa niezbędnej infrastruktury. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przywrócenie do życia zdegradowanych obszarów i uzupełnienie ich o nowe funkcje, ▪ Poprawa stanu technicznego i wizualnego budynków wpisanych do rejestru zabytków, ▪ Poprawa estetyki miasta, ▪ Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta, ▪ Poprawa oferty turystycznej, sportowej i rekreacyjnej miasta, ▪ Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznych, ▪ Zwiększenie aktywności sportowej mieszkańców miasta, ▪ Zapobieganie negatywnym skutkom suburbanizacji, ▪ Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego.
1.2 Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, ▪ Rewitalizacja/zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, ▪ Odrestaurowanie/ odremontowanie obiektów zabytkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa oferty turystycznej i rekreacyjnej miasta, ▪ Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta.
1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa, przebudowa i remonty dróg oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej, ▪ Budowa i modernizacja chodników, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie miasta,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa parkingów i miejsc postojowych, ▪ Budowa, przebudowa i remonty ścieżek rowerowych, ▪ Przebudowa mostu nad rzeką Suszycą, ▪ Rozbudowa monitoringu wizyjnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości dróg wraz z rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą, ▪ Poprawa estetyki przestrzeni, ▪ Stała kontrola dróg i kluczowych miejsc na terenie Gminy poprzez punkty monitoringu miejskiego, ▪ Zmniejszenie liczby wypadków drogowych, ▪ Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców miasta.
<p>1.4. Infrastruktura mieszkaniowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i jednorodzinne, ▪ Zapewnienie korzystnych warunków prawnych, przestrzennych i infrastruktury technicznej, ▪ Budowa nowych budynków mieszkaniowych, ▪ Remont i modernizacja budynków mieszkalnych (gminnych), ▪ Wspieranie rozwoju budownictwa czynszowego na terenie miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój budownictwa mieszkaniowego jedno- i wielorodzinnego, ▪ Zatrzymanie migracji młodych ludzi do większych miast, ▪ Poprawa warunków mieszkaniowych.

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY II

OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH I ŚRODOWISKA

- 2.1. Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego
- 2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej
- 2.3. Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)

Bartoszyce dysponują cennymi walorami i zasobami przyrodniczymi, które należy chronić, a z drugiej strony udostępniać dla celów edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych. Rozwój społeczno-gospodarczy powinien opierać się bowiem na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku. Z tego względu Cel II zakłada poprawę stanu i jakości środowiska przyrodniczego, w szczególności poprawę powietrza atmosferycznego oraz czystości wód powierzchniowych, rozwój terenów zieleni i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu w oparciu o nowoczesne rozwiązania i istniejące zasoby. Obydwa elementy: rozwój gospodarczy i poprawa stanu środowiska stanowić będą źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Miasto Bartoszyce będzie realizowało działania proekologiczne m.in. mające na celu rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, budowę separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych. Miasto planuje również opracowanie Programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi.

Miasto będzie podejmować działania na rzecz ochrony środowiska, poprawy jego jakości poprzez włączenie działań gminy w szeroki horyzont działań będących elementem polityki wspólnotowej Unii Europejskiej opisanej w ramach tzw. „green dealu”. Ponadto kierunki działań określone w strategii będą spójne z działaniami określonymi w Planach gospodarowania wodami. Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców miasta (listopad 2021r.) wskazują, że środowisko naturalne jest jednym z podstawowych elementów, w zakresie którego oczekiwana jest radykalna pozytywna zmiana.

Miasto Bartoszyce będzie podejmować także działania mające na celu adaptację do zmian klimatu, przeciwdziałanie skutkom suszy, ochronę terenów leśnych, zwiększenie retencji wodnej oraz rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury. Miasto będzie realizowało inwestycje w zakresie budowy zbiorników retencyjnych oraz kontynuowało realizację inwestycji w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, wymiany źródeł zaopatrzenia w ciepło, wprowadzania rozwiązań technologicznych optymalizujących zużycie mediów. Wspierane będą inwestycje mające na celu zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dalszych działań wymaga również usuwanie azbestu z terenu miasta. W perspektywie do 2032 roku cały kraj powinien zostać oczyszczony z wyrobów azbestowych.

Realizując powyższy cel strategiczny ważne jest prowadzenie działań promocyjnych i promowanie postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizację konkursów i innych wydarzeń propagujących ochronę środowiska.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Cel strategiczny 2 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY II: 2. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH I ŚRODOWISKA		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznych, ▪ Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych (komunalnych i socjalnych) stanowiących zasób mieszkaniowy gminy miejskiej Bartoszyce, ▪ Poprawa czystości wód powierzchniowych, ▪ Monitoring stanu powietrza, ▪ Realizacja nowych nasadzeń zieleni, ▪ Kontynuacja rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnej, ▪ Prowadzenie monitoringu stanu środowiska we współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, ▪ Wymiana źródeł ciepła w budynkach komunalnych, ▪ Wsparcie i egzekwowanie działań mających na celu likwidację nielegalnych wysypisk śmieci, ▪ Wsparcie wymiany azbestowych pokryć dachowych oraz innych elementów konstrukcyjnych zawierających azbest, ▪ Kształtowanie świadomości i postaw proekologicznych wśród mieszkańców przez organizację wydarzeń i imprez 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków, ▪ Poprawa warunków życia mieszkańców miasta, ▪ Zwiększenie atrakcyjności rzeki Łyna i umożliwienie jej wykorzystania w kierunku rekreacyjnym, ▪ Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ▪ Polepszenie jakości powietrza, ▪ Łagodzenie skutków zmian klimatycznych, ▪ Dbłość o stan zadrzewień oraz realizowanie nasadzeń, ▪ Ochrona obszarów cennych przyrodniczo, ▪ Stała kontrola jakości powietrza atmosferycznego, ▪ Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła, ▪ Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła, ▪ Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂, ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków, ▪ Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Łyny, ▪ Budowa urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe, ▪ Opracowanie programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa warunków życia i stanu zdrowia mieszkańców, ▪ Minimalizacja emisji zanieczyszczeń i substancji szkodliwych do powietrza.
<p>2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa zbiorników retencyjnych, ▪ Budowa urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe, ▪ Budowa, rozbudowa, remonty sieci wodociągowej, ▪ Budowa, rozbudowa, remonty sieci kanalizacji sanitarnej, ▪ Modernizacja, rozbudowa i remonty systemu kanalizacji deszczowej, ▪ Porządkowanie zbiorników i cieków wodnych, ▪ Współpraca z operatorami w zakresie rozbudowy sieci gazociągowej i energetycznej na obszarze miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości życia mieszkańców miasta, ▪ Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego, ▪ Poprawa warunków dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej, ▪ Zwiększenie retencji i przepustowości systemów kanalizacji deszczowej, ▪ Poprawa stanu technicznego istniejącej sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej, ▪ Rozwój sieci gazowej, ▪ Zwiększenie atrakcyjności osadniczej miasta, ▪ Poprawa jakości środowiska, ▪ Ograniczenie zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych, ▪ Zwiększenie ilości wody zatrzymywanej na terenie miasta, ▪ Zwiększenie liczby osób korzystających z nowo wybudowanej infrastruktury technicznej.
<p>2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie warunków do rozbudowy instalacji OZE na terenie miasta, ▪ Montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej miasta Bartoszyce, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polepszenie jakości środowiska, ▪ Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, ▪ Zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych, ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków,

	<ul style="list-style-type: none">▪ Budowa energooszczędnego oświetlenie z OZE w mieście Bartoszyce,▪ Wymiana źródeł ciepła w budynkach z programu dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na proekologiczne w budynkach mieszkalnych,▪ Wdrażanie rozwiązań technologicznych ograniczających emisję i produkcję odpadów,▪ Wspieranie inwestycji mających na celu zwiększenie wykorzystania, odnawialnych źródeł energii▪ Monitoring jakości powietrza na obszarze Miasta.	<ul style="list-style-type: none">▪ Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych niskoemisyjnymi źródłami ciepła,▪ Zmniejszenie ilości odpadów,▪ Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej z OZE,▪ Stała kontrola jakości powietrza atmosferycznego.
--	---	---

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY III

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I USŁUG PUBLICZNYCH

- 3.1. **Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej**
- 3.2. **Wzrost integracji społecznej**
- 3.3. **Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej**
- 3.4. **Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych,**
- 3.5. **Infrastruktura społeczna**

Rozwój infrastrukturalny, zabezpieczenie rozwoju przestrzeni publicznych, a następnie zbudowanie zintegrowanej oferty usług społecznych to logicznie następujące po sobie kroki. W konsekwencji tych działań istotne jest wdrażanie polityk publicznych koordynujących działania w poszczególnych obszarach i przede wszystkim skorzystanie z potencjału obywatelskiego. Energia mieszkańców to kluczowy czynnik powodzenia w osiągnięciu ożywienia społeczno-ekonomicznego Bartoszyce.

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców Bartoszyce oprócz omówionej wcześniej przestrzeni publicznej, dostępności komunikacyjnej i mieszkaniowej jest również rozwój oferty edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, kulturalnej i bazy sportowo-rekreacyjnej wzmacniającej aktywność mieszkańców.

Rozwój każdej społeczności jest ściśle powiązany z jakością prowadzonej edukacji. Wsparcie nowoczesnej edukacji w Bartoszycach nie oznacza jedynie działań związanych z włączaniem nowoczesnych technologii i narzędzi informacyjno-komunikacyjnych w proces dydaktyczny w szkołach. Nowoczesna edukacja obejmuje również infrastrukturę, bazę techniczną, pomoce dydaktyczne. Efektywne wykorzystanie tych zasobów wymaga natomiast wysokich i stale doskonalonych kompetencji dydaktycznych nauczycieli, a także zarządczych osób kierujących poszczególnymi placówkami i realizujących zadania gminy w zakresie oświaty i edukacji.

Nowoczesny charakter edukacji nie ogranicza się tylko do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przez uczniów w szkołach. Osiągnięcie tego celu strategicznego wiąże się również ze wspieraniem i tworzeniem możliwości uczestniczenia w różnych formach rozwoju osobistego i społecznego.

W Bartoszycach, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa. Dlatego też Bartoszyce będą kontynuować politykę senioralną i rozszerzać usługi adresowane dla seniorów (działania w kierunku rozwoju „srebrnej gospodarki”). Planowany jest także dalszy rozwój usług opiekuńczych tj. powstanie różnych (alternatywnych) form opieki dziennej i całodobowej.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna oraz dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego obligują miasto do weryfikacji sieci szkół, przedszkoli i żłobków.

Oferta społeczna Bartoszyce wspierana infrastrukturą społeczną i techniczną uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności miejskiej: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Cel strategiczny III zakłada działania w zakresie rozszerzenia oferty sportowej, kulturalnej, oświatowej, a także usług medycznych i zapewniających wsparcie osób starszych, z niepełnosprawnością oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te mają na

celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, budowanie tożsamości lokalnej, a także integrację wszystkich uczestników życia społecznego. Popularyzacja wiedzy związanej z szeroko pojętą profilaktyką, skierowaną do różnych grup odbiorców będzie niezbędnym elementem realizacji tego Celu. Zakres działań obejmie m.in. edukację zdrowotną, promowanie aktywności fizycznej.

Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w mieście, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnej społeczności, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Działania podejmowane przez miasto obejmować będą integrację mieszkańców i ich zwiększenie poczucia tożsamości regionalnej poprzez współpracę, wspieranie organizacji pozarządowych, jak również wzmocnienie komunikacji z mieszkańcami. Dopelnieniem działań w obszarze społecznym będzie podniesiony poziom świadczonych usług kulturalnych. Oferty czasu wolnego są równie ważne jak tworzenie dla niej odpowiednich ram (infrastrukturalnych i projektowych). Miasto Bartoszyce będzie rozwijało infrastrukturę kulturalną oraz wzbogaci ofertę wydarzeń i imprez kulturalnych (ze szczególną ofertą skierowaną do ludzi młodych) integrujących mieszkańców w każdym wieku.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 4 Cel strategiczny 3 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I USŁUG PUBLICZNYCH		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój zajęć pozalekcyjnych dzieci i młodzieży, ▪ Adaptacja pomieszczeń po byłym Gimnazjum nr 2 w Bartoszycach z przeznaczeniem na szkołę muzyczną, ▪ Dopuszczenie placówek w odpowiednie pomoce dydaktyczno-naukowe, ▪ Informatyzacja procesów dydaktycznych, ▪ Dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, ▪ Dostosowanie sieci szkół, przedszkoli, punktów opieki dzieci do lat 3 do sytuacji demograficznej oraz układu osadniczego miasta, ▪ Opracowanie grantów i aplikacji rozszerzających ofertę edukacyjną, ▪ Poszerzenie kompetencji uczniów szkół podstawowych, ▪ Organizacja i dofinansowanie różnych form wypoczynku dla uczniów szkół podstawowych, ▪ Realizacja programów społecznych obejmujących możliwość zdobycia nowych uprawnień zawodowych i przekwalifikowania zawodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych, ▪ Poprawa warunków nauczania w przedszkolach i szkołach podstawowych, ▪ Dostosowanie form i kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy, ▪ Poprawa atrakcyjności oferty edukacyjnej, ▪ Zwiększenie atrakcyjności oferty zajęć pozalekcyjnych, ▪ Stworzenie możliwości przekwalifikowania się dla osób mających trudności ze znalezieniem zatrudnienia.
3.2 Wzrost aktywizacji zawodowej i integracji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kompleksowe wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej

- Wsparcie istniejących organizacji pozarządowych w zakresie prowadzenia aktywności społecznych i obywatelskich,
 - Wspieranie działań umożliwiających aktywność i integrację społeczną wszystkich grup społecznych (m.in. seniorów, osób z niepełnosprawnościami),
 - Prowadzenie placówek i zajęć dla seniorów i dla osób z niepełnosprawnościami,
 - Identyfikacja i eliminacja barier architektonicznych utrudniających przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym w budynkach użyteczności publicznej,
 - Promocja kampanii społecznych wśród mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
 - Upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców,
 - Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
 - Tworzenie i wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju zainteresowań mieszkańców,
 - Zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami,
 - Działania w kierunku rozwoju „srebrnej gospodarki”
- i obywatelskiej rodzin dysfunkcyjnych w Bartoszycach,
- Rozwiązywanie problemów w zakresie niewłaściwego funkcjonowania rodzin,
 - Poszerzenie oferty na atrakcyjne i kreatywne spędzanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i osób starszych,
 - Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności społecznej, integracji, opieki zdrowotnej osób starszych w Bartoszycach,
 - Rozwój usług opiekuńczych dla seniorów,
 - Wzrost integracji społecznej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - Zapewnienie dziennej i całodobowej opieki nad osobami starszymi i chorymi,
 - Zwiększenie poczucia tożsamości społecznej mieszkańców,
 - Integracja mieszkańców,
 - Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - Dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej,
 - Realizacja polityki krajowej nastawionej na wsparcie rodzin i osób starszych oraz niesamodzielnych,
 - Poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością,
 - Zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych dzięki wcześniejszemu wykryciu chorób w ramach badań profilaktycznych,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontynuacja działań Dziennego Domu „Senior+” oraz Środowiskowego Domu Samopomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie barier w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami.
<p>3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno - sportowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie oferty rekreacyjnej i kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych oraz ze szczególnymi potrzebami, ▪ Tworzenie nowych ścieżek rowerowych, ▪ Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i kulturalnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, ▪ Współpraca z instytucjami kultury i sportu oraz organizacjami pozarządowymi mająca na celu rozszerzenie oferty kulturalnej i sportowej, ▪ Wspieranie sportowców, w szczególności poprzez program stypendialny, przyznawanie nagród i wyróżnień sportowych, ▪ Organizacja spotkań artystycznych umożliwiających integrację środowiska lokalnego, ▪ Organizacja imprez kulturalnych integrujących mieszkańców , ▪ Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Łyna z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-sportowe , ▪ Zagospodarowanie terenu przy jezioru miejskim i terenów przyległych z wykorzystaniem na plac zabaw, ▪ Poprawa warunków rekreacji i aktywności fizycznej, ▪ Promocja działalności zespołów artystycznych / sportowych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja społeczności lokalnej po okresie pandemii, ▪ Poszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta, ▪ budowanie zainteresowania kulturą, ▪ stworzenie możliwości rozwoju osobistego mieszkańców miasta, ▪ racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży i osób starszych, ▪ Poszerzenie oferty spędzenia czasu wolnego dla mieszkańców miasta, ▪ Zwiększenie uczestnictwa w rekreacji mieszkańców miasta, ▪ Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do mieszkańców (szczególnie do ludzi młodych), ▪ Budowanie relacji międzyludzkich, ▪ Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta, ▪ Podniesienie jakości życia poprzez zwiększoną aktywność rekreacyjną, ▪ Poprawa stanu zdrowia mieszkańców miasta dzięki uczestnictwu w aktywności fizycznej, ▪ Wspieranie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży poprzez pełnienie pomocniczej roli w nawiązywaniu relacji społecznych oraz przeciwdziałaniu zjawiskom patologicznym,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kontynuacja działań Dziennego Domu „Senior+” oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie aktywności kulturalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększanie poziomu wiedzy mieszkańców, rozwijanie pasji, zainteresowań, ▪ Integracja i aktywizacja mieszkańców różnych grup, ▪ Rozwój wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego miasta, ▪ Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców.
<p>3.4 Rozwój usług profilaktycznych i zdrowotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, ▪ Wspieranie działań mających na celu zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, ▪ Wspieranie przez miasto we współpracy z podmiotami medycznymi programów profilaktyki zdrowotnej i programów nieobowiązkowych szczepień, ▪ Warsztaty profilaktyki zdrowia dla dzieci młodzieży, ▪ Wdrażanie programów profilaktyki zdrowotnej w szkołach, ▪ Promocja i dotowanie bartoszyckich organizacji pozarządowych działających z zakresu sportu, profilaktyki zdrowia, ▪ Organizacja zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia, ▪ Organizacja kampanii promujących ochronę zdrowia psychicznego, ▪ Współdziałanie na rzecz rozwoju geriatry, opieki paliatywnej, hospicjów domowych, ▪ Kontynuacja działań Dziennego Domu „Senior+” oraz Środowiskowego Domu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów, ▪ Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców, ▪ Promocja zdrowego trybu życia.

<p>3.5 Infrastruktura społeczna</p>	<p>Samopomocy w zakresie usług zdrowotnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja budynków szkół i przedszkoli ▪ Modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej szkół ▪ Adaptacja budynku po byłej Policji w Bartoszycach na cele użyteczności publicznej ▪ Utworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego ▪ Modernizacja i doposażenie placówek kulturalnych ▪ Modernizacja i doposażenie obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ▪ Modernizacja sieci komputerowej w MOPS ▪ Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np., boiska, place zabaw, parki) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa warunków nauczania w przedszkolach i szkołach podstawowych ▪ Zwiększenie atrakcyjności oferty zajęć pozalekcyjnych ▪ Rozwój aktywności sportowej dzieci i młodzieży ▪ Poprawa bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych w MOPS
-------------------------------------	--	--

Źródło: Opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY IV

WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO

- 4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
- 4.2. Rozwój turystyki i rekreacji
- 4.3. Strategiczne zarządzanie Miastem

Cel strategiczny IV zakłada dalszy rozwój gospodarczy miasta, który powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki przekłada się bezpośrednio na korzyści dla całej społeczności – to wyższa jakość życia, lepsza infrastruktura, lepsze usługi społeczne, medyczne, komercyjne, wzrost dochodów budżetu miasta, stabilizacja jego sytuacji finansowej oraz poprawa sytuacji na rynku pracy. Dla rozwoju lokalnej gospodarki niezbędne jest zapewnienie nie tylko podstawowego zakresu wsparcia, jak odpowiednie tereny i ich uzbrojenie. To cała, szeroko rozumiana infrastruktura techniczna, a zatem drogi dojazdowe do tych terenów, a także materialne i niematerialne warunki do inkubowania i sieciowania przedsiębiorstw różnej wielkości. Podejmowane przez Bartoszyce działania planistyczne, informacyjne, promocyjne, a także wsparcie doradcze i materialne mają na celu wspieranie zarówno działających na terenie miasta przedsiębiorstw, jak i nowe firmy.

Na tworzenie klimatu sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości w gminie wpływa całokształt działań i decyzji miasta. Działania miasta w zakresie rozwoju przedsiębiorczości powinny obejmować:

- aktywizację lokalnych zasobów kapitału i pracy oraz efektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, walorów lokalizacji przestrzennej,
- kreowanie nowych zasobów lokalnych poprzez stwarzanie korzystnych warunków do rozwoju,
- zarządzanie infrastrukturą w celu ułatwienia nawiązywania stosunków gospodarczych,
- zarządzanie zasobami pracy, które są szczególnym czynnikiem rozwoju lokalnego,
- kreowanie powiązań integracyjnych pomiędzy uczestnikami procesów gospodarczych, wzmacnianie przejawów życia gospodarczego w wymiarze lokalnym.¹³

W obrębie gospodarki samorząd może oddziaływać głównie poprzez tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki (m.in. poprzez prawo miejscowe i uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego). Wykorzystując swój potencjał gospodarczy miasto, przygotowało tereny inwestycyjne, których część jest w pełni uzbrojona. Ponadto planowane jest wsparcie przedsiębiorców i inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, utworzenie Punktu obsługi i wsparcia przedsiębiorców oraz Bartoszyckiej Rady Biznesu.

Miasto Bartoszyce chce wykorzystać swoje walory i potencjał turystyczno-rekreacyjny w sposób uwzględniający zrównoważony rozwój z punktu widzenia społecznego, gospodarczego, ale i środowiska naturalnego. Na ofertę turystyczno-rekreacyjną Miasta mają składać się zarówno miejsca, które można odwiedzić, jak i cały wachlarz usług i produktów turystycznych atrakcyjnych dla różnego typu odbiorców. Rozwój oferty spędzania

¹³ M. Kochmańska, Działalność gminy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej

czasu wolnego wpłynie również na jakość życia mieszkańców. Atrakcyjne, przyjazne dla użytkowników formy spędzania czasu wolnego, rozwoju osobistego czy rekreacji pozytywnie przełożą się na ważne aspekty rozwoju lokalnej społeczności. Miasto będzie też prowadzić działania w kierunku rozwoju „srebrnej gospodarki” poprzez tworzenie warunków do rozwoju podmiotów działających na potrzeby seniorów.

Sprawne zarządzenia miastem pozwala na planowanie strategiczne, a dzięki temu na realizację konkretnych zadań związanych z długofalową wizją rozwoju. Ze względu na wielość celów i zadań oraz ograniczone możliwości kadrowe, organizacyjne i finansowe występuje konieczność wyboru priorytetów realizacyjnych. Miasto Bartoszyce będzie kontynuować współpracę z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, jak również z miastami i gminami partnerskimi. Realizując powyższy cel strategiczny ważne jest również prowadzenie działań promocyjnych, które upubliczniłyby walory przyrodnicze oraz istniejący potencjał gospodarczy. Efektem powyższych działań będzie uzyskanie kolejnych impulsów rozwojowych miasta.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 5 Cel strategiczny 4 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami

CEL STRATEGICZNY IV: 4. WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie rozwoju lokalnych producentów i produktów, ▪ Przygotowanie ofert inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów, ▪ Dalsza cyfryzacja usług publicznych, ▪ Obsługa obywateli online przez instytucje publiczne, ▪ Wsparcie działań związanych z produkcją tzw. zielonej energii, ▪ Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej i lokalizacji inwestycji, ▪ Tworzenie nowych programów wsparcia dla przedsiębiorców (np. tworzących nowe miejsca prac), ▪ Rozwój sieci kontaktów i partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorcami i stowarzyszeniami w celu pogłębiania współpracy ▪ Promocja gospodarcza miasta, ▪ Organizacja wydarzeń i imprez promujących lokalnych przedsiębiorców, ▪ Współpraca szkoła – przedsiębiorcy, ▪ Tworzenie warunków do rozwoju „srebrnej gospodarki” dla podmiotów działających na potrzeby seniorów, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie dostępu do niezbędnego zakresu i jakości mediów, ▪ Wprowadzenie alternatywnych branż przemysłu na terenie miasta, ▪ Zwiększenie i poszerzenie oferty pracy na terenie miasta, ▪ Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Bartoszyca, ▪ Zwiększenie liczby nowych przedsięwzięć inwestycyjnych (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie miasta, ▪ Zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na obszarze miasta, ▪ Poprawa atrakcyjności rynku pracy, w tym zmniejszenie bezrobocia, ▪ Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw działających na terenie Bartoszyca, ▪ Większa ilość spraw dostępnych do załatwienia drogą elektroniczną w instytucjach publicznych, ▪ Zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy, ▪ Promocja lokalnych producentów i ich wyrobów, ▪ Zmniejszenie bezrobocia, ▪ Rozwój gospodarczy miasta, ▪ Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utworzenie Punktu Obsługi i Wsparcia dla przedsiębiorców, ▪ Utworzenie Bartoszyckiej Rady Biznesu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów, ▪ Zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na teren miasta, ▪ Zwiększenie atrakcyjności miasta pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców, ▪ Zwiększenie atrakcyjności miasta pod względem tworzenia oferty dla seniorów.
<p>4.2. Rozwój turystyki i rekreacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowych, ▪ Budowa przystani dla kamperów wraz z zagospodarowaniem terenów sąsiednich w Bartoszycach, ▪ Dostosowanie obiektów sportowych i turystycznych do potrzeb i wymagań mieszkańców, ▪ Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej i sportowej przy rzece Łynie, ▪ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej rzeki Łyny, ▪ Uspójnienie systemu ścieżek rowerowych na terenie miasta, ▪ Budowa rozpoznawalnej marki Bartoszyce ▪ Współpraca z innymi samorządami w zakresie stworzenia promocji turystycznej z woj. warmińsko-mazurskiego, ▪ Promocja turystycznej oferty Bartoszyce, ▪ Rozwój inicjatyw wspierających rozwój turystyczno-sportowo-rekreacyjny. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost konkurencyjności Bartoszyce, ▪ Wzrost ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej, ▪ Poprawa oferty turystycznej Bartoszyce, ▪ Wzrost liczby mieszkańców i turystów korzystających z ogólnodostępnej infrastruktury, ▪ Rozwój współpracy samorządowej w zakresie turystyki, ▪ Rozwój bazy noclegowej, ▪ Poprawa oferty turystycznej i rekreacyjnej miasta, ▪ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej (rekreacyjnej) miasta, ▪ Poprawa aktywności fizycznej mieszkańców, ▪ Zwiększenie poziomu uczestnictwa w rekreacji mieszkańców miasta, ▪ Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznych, ▪ Poszerzenie bazy hotelowej i gastronomicznej.

4.3. Strategiczne zarządzanie Miastem

- Stworzenie rozpoznawalnej marki o zasięgu ponadlokalnym,
 - Przygotowanie publikacji promującej miasto,
 - Promowanie miasta na wydarzeniach lokalnych, regionalnych i ponadregionalnych,
 - Współpraca z organizacjami zewnętrznymi i stowarzyszeniami, których miasto jest członkiem,
 - Wspieranie istniejących produktów turystycznych i tworzenie nowych,
 - Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku Bartoszyce w oparciu o niestandardowe działania PR,
 - Udział Miasta we wspólnych akcjach promocyjnych z JST oraz podmiotami zewnętrznymi,
 - Kształtowanie prawidłowych postaw mieszkańców w zakresie wspólnego rozwoju miasta,
 - Realizacji celów Strategii i bieżąca weryfikacja założeń kierunków.
- Rozpoznawalność Bartoszyce,
 - Poczucie wspólnoty społecznej wśród mieszkańców,
 - Wzrost dochodów miasta,
 - Rozwijanie współpracy z innymi JST i podmiotami,
 - Zwiększenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców,
 - Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną miasta wśród mieszkańców, odwiedzających jednodniowych i turystów,
 - Zwiększenie świadomości walorów turystycznych i rekreacyjnych wśród mieszkańców miasta, odwiedzających jednodniowych i turystów,
 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa społeczności w wydarzeniach o różnym charakterze, dzięki dostępności informacji.

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Planowane działania w ramach OSI określone w strategii rozwoju województwa

W Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego „*Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*” wyszczególniono obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Obszary strategicznej interwencji zostały wyróżnione poprzez integrację dwóch podejść – regionalnego i krajowego. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego wskazano kilka obszarów funkcjonalnych, których zasięgi odpowiadają celom realizacji polityki rozwoju województwa. Drugie, regionalne kryterium wyodrębnienia OSI opiera się o wieloletnią współpracę partnerów/jednostek samorządu terytorialnego.¹⁴

Zgodnie ze strategią województwa gmina miejska Bartoszyce wskazana jest w dwóch obszarach strategicznej interwencji:

- 1) OSI Miasta CITTASLOW - w porównaniu z innymi OSI charakteryzuje jeden z większych ubytków ludności oraz spótek z udziałem zagranicznym, a także niewielki wzrost zamożności. Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców jest najniższy wśród wszystkich wyodrębnionych obszarów. Jednocześnie odnotować należy znaczący wzrost liczby miejsc pracy na 1000 mieszkańców oraz wzrost liczby organizacji społecznych na 1000 mieszkańców.¹⁵

Rysunek 1 OSI Miasta CITTASLOW

Źródło: *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*, Facebook Cittaslow Polska

¹⁴ Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

¹⁵ Ibidem

Tabela 6 Cele strategiczne określone w Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego Warmińsko-Mazurskie 2030 a OSI Miasta CITTASLOW

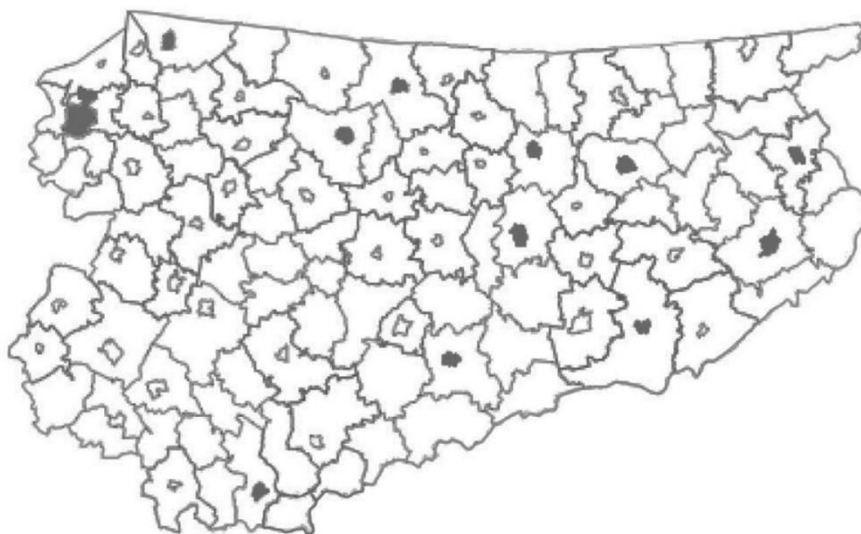
Cel strategiczny	Oczekiwane efekty interwencji	Oczekiwana zmiana przestrzenna
Kompetencje przyszłości	Rozwinięte relacje edukacja – rynek pracy Rozwinięte kompetencje kluczowe i programy podnoszące kwalifikacje mieszkańców Rozwinięta e-administracja Rozwinięte nowoczesne usługi w obszarze „srebrnej ekonomii”	Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (edukacyjne i usługi społeczne)
Inteligentna produktywność	Dobrze przygotowana oferta inwestycyjna Rozwinięta przedsiębiorczość kreatywnie wykorzystująca dziedzictwo gospodarcze wielokulturowej społeczności regionu	Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (warunki dla prowadzenia biznesu)
Kreatywna aktywność	Korzystne warunki dla włączenia społecznego	Rozwinięte funkcje miast – ośrodków lokalnych (kultura, opieka medyczna)
Mocne fundamenty	Silny kapitał społeczny wspierany licznymi projektami współpracy Wysoki udział OZE w bilansie energetycznym miasteczek Wysoka jakość środowiska przyrodniczego	Dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjna miast i ich najbliższego otoczenia

Źródło: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

- 2) OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze to obszar podlegający silnej depopulacji i jednocześnie wyraźnemu wzrostowi zamożności miast. Obszar ten odnotowuje jeden z najniższych wzrostów liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców i niewielki wzrost liczby miejsc pracy i liczby organizacji społecznych na 1000 mieszkańców.¹⁶ Gminie miejskiej Bartoszyce, tak jak innym 121 miastom w Polsce, grozi marginalizacja i zjawiska kryzysowe wynikające z mocno niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

¹⁶ Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Rysunek 2 OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Tabela 7 Cele strategiczne OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze – perspektywa 2030

Cel strategiczny	Oczekiwane efekty interwencji	Oczekiwana zmiana przestrzenna
Kompetencje przyszłości	Dobre relacje edukacja – biznes, Profesjonalne zarządzanie w urzędach miejskich, Usługi publiczne na wysokim poziomie, Rozwinięta e-administracja.	Rozwinięte relacje funkcjonalne między miastami a ich najbliższym otoczeniem (edukacja, rynek pracy).
Inteligentna produktywność	Silne włączenie w inteligentne specjalizacje regionu, Wzmocniona przedsiębiorczość, Status uzdrowiska (Lidzbark Warmiński).	Rozwinięte relacje funkcjonalne między miastami a ich najbliższym otoczeniem (współpraca w zakresie ofert inwestycyjnych, tworzenia przestrzeni dla start-upów i innych małych firm).
Kreatywna aktywność	Zakończone sukcesem procesy rewitalizacyjne Dobre warunki do aktywności mieszkańców w każdym wieku.	Rozwinięte relacje funkcjonalne między miastami a ich najbliższym otoczeniem (kultura, przestrzeń aktywnego wypoczynku, opieka zdrowotna).
Mocne fundamenty	Wysoki kapitał społeczny budowany w oparciu o projekty współpracy włączające różne grupy mieszkańców, Wysoka jakość życia, Dogodne połączenia komunikacyjne z ośrodkiem Regionalnym, Wysokie wykorzystanie OZE i czyste środowisko.	Rozwinięte połączenia komunikacyjne z Olsztynem

Źródło: „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

Celem polityki regionalnej w odniesieniu do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze jest odbudowa bazy gospodarczej tych miast oraz wzmocnienie ich roli jako centrów aktywności społecznej i gospodarczej. Będzie to możliwe dzięki rozwojowi przedsiębiorczości oraz inwestycjom generującym lokalnie atrakcyjne miejsca pracy. W rezultacie wzrosną lokalne dochody z działalności gospodarczej, wartość i konkurencyjność lokalnych firm oraz rozpoznawalność marek lokalnych produktów. Istotną również będzie poprawa jakości życia i wyrównywanie szans edukacyjnych mieszkańców.¹⁷

Zgodnie z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030” działania wobec miast średnich tracących funkcje społeczno – gospodarcze będą dostosowane do ich wielkości, struktury administracyjnej, pełnionych przez nie funkcji oraz tego, w jakim aspekcie je tracą. Dla miast położonych w pobliżu wewnętrznych granic UE (m.in. Bartoszyce), ważnym kierunkiem działań jest wzmocnianie ponadlokalnych ośrodków miejskich, które wykorzystując swoje położenie geograficzne mogłyby stać się centrami życia gospodarczego i kulturowego dla terenów po obu stronach granicy

Zakres interwencji (dostosowany do potrzeb danego miasta) obejmuje:

- budowanie spójnej wizji rozwoju obszaru w oparciu o potrzeby mieszkańców i kapitał przestrzenny,
- tworzenie warunków zachęcających do mieszkania i inwestowania (dobrze zagospodarowana przestrzeń o zdefiniowanych funkcjach, z dostępem do usług publicznych),
- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności w sektorach wpisujących się w zdefiniowane specjalizacje gospodarcze danego obszaru powiązanego funkcjonalnie, w tym pobudzenie rodzimej/lokalnej przedsiębiorczości, wsparcie rozwoju kadr sektora usług dla biznesu,
- wykorzystanie potencjału lokalnych szkół wyższych (w szczególności Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych), jako podmiotów aktywnie wspierających rozwój lokalnych gospodarek,
- tworzenie przestrzeni dla rozwoju przedsiębiorczości,
- pobudzanie aktywności inwestycyjnej przy wykorzystaniu istniejących krajowych źródeł finansowania, regionalnych i lokalnych w celu reindustrializacji obszarów, których potencjał przemysłowy uległ znacznemu osłabieniu,
- wsparcie dla tworzenia i rozwoju różnorodnej i wysokiej jakości oferty placówek edukacyjnych, w tym szkół sportowych, artystycznych oraz średnich i wyższych szkół zawodowych,
- zwiększenie atrakcyjności migracyjno-osiedleńczej poprzez kompleksowe działania zachęcające do zamieszkania oraz osiedlania się w średnich miastach (zwłaszcza osób młodych i wykształconych), z wykorzystaniem np. instrumentów mieszkaniowych, oraz podnoszenia jakości i zakresu świadczonych usług publicznych,
- nadanie nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, a także włączanie społeczności lokalnych, w szczególności PES w planowanie i realizację procesu rewitalizacji, podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska oraz dostosowania/adaptacji obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska (w dziedzinach: produkcji, usług, atrakcyjności osiedleńczej i turystyki),

¹⁷ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

- tworzenie i poprawa powiązań funkcjonalnych w miastach i ich otoczeniu, wzmocnienie roli ośrodków w świadczeniu usług publicznych wykraczających poza granice miasta, m.in. rozwijanie i integrowanie systemów transportu zbiorowego w miastach, między nimi a ich wiejskim otoczeniem i ważnymi sąsiadującymi ośrodkami,
- ograniczenie suburbanizacji i polepszenie ładu przestrzennego na obszarach o rozproszonej zabudowie oraz przeciwdziałanie dekoncentracji osadnictwa obciążającego budżety gmin koniecznością ponoszenia coraz wyższych nakładów na obsługę dróg, kanalizacji, wodociągów i dostarczania innych usług publicznych,
- zapewnienie infrastruktury transportowej łączącej ośrodki miejskie z subregionalnymi i regionalnymi ośrodkami rozwoju,
- rozwój obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak też opartych o właściwości uzdrowiskowe i walory kulturowe stanowiące o ich wysokiej atrakcyjności turystycznej m.in. na potrzeby srebrnej gospodarki
- aktywizacja lokalnej społeczności na rzecz pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców oraz wzmacnianie poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej (jako czynnik m.in. przeciwdziałający decyzjom o migracji),
- wykorzystanie potencjału ekonomii społecznej i solidarnej w rozwijaniu gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności w zakresie gospodarowania odpadami i przeciwdziałania marnowaniu żywności.¹⁸

Poniżej przedstawiono działania zaplanowane do realizacji przez gminę miejską Bartoszyce, które wpisują się cele strategiczne Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego Warmińsko-Mazurskie 2030 oraz w OSI Miast Cittaslow i OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Liczba zadań inwestycyjnych nie jest zamknięta i może być poszerzana podczas aktualizacji Strategii.

¹⁸ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

Tabela 8 Planowane działania gminy miejskiej Bartoszyce oraz innych podmiotów, które wpisują się cele strategiczne Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI			
1. Moje Bartoszyce – cykl warsztatów dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> – Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców miasta w szczególności młodych pokoleń, – Budowanie zainteresowania historią miasta, – Racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, – Podniesienie umiejętności pracy w zespole oraz kompetencji poznawczych i rozwojowych. 	Uczestnicy warsztatów poznają zabytki, miejsca historyczne oraz tereny zielone Bartoszyce oraz zdobędą umiejętności aranżacji przestrzeni.	2022-2023
2. Adaptacja pomieszczeń po byłym Gimnazjum Nr 2 w Bartoszycach z przeznaczeniem na szkołę muzyczną wraz z dostosowaniem pomieszczeń do wymagań ppoż.	Stworzenie możliwości rozwoju osobistego dzieci i młodzieży.	Projekt obejmuje m.in <ul style="list-style-type: none"> – prace budowlane, – instalacje wodno-kanalizacyjne, – instalacje elektryczne, oświetlenie, c.o. – wyposażenie szkoły w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nich zajęć. 	2022-2030
3. Poprawa bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych poprzez modernizację sieci komputerowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach	Rozwinięta e-administracja.	Całościowe wykonanie nowej sieci komputerowej MOPS, spełniającej standardy bezpieczeństwa danych gromadzonych i przetwarzanych przez Ośrodek w ramach prowadzonej działalności statutowej.	2023-2030
4. Remont obiektów Orlik 2012 w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, – Lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, – Odnowa przestrzeni publicznej. 	Remont nawierzchni boisk, wymiana kontenerów szatniowo-magazynowych przy ul.: Traugutta 23, Nowowiejskiego 31, Bema 35.	2023-2030
5. Remont budynku przy ul. Kętrzyńskiej 29-31 w Bartoszycach z przeznaczeniem na Centrum Opiekuńczo Mieszkalne	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Rozwój infrastruktury miejskiej, – Stworzenie warunków do pobytu dziennego lub całonocnego dorosłym osobom niepełnosprawnym ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 	<p>1. Budowa nowego obiektu - utworzenie centrum w tym m.in: roboty wyburzeniowe, prace budowlane, prace konstrukcyjne, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, balustrady, montaż windy osobowej, drogi i chodniki, instalacje elektryczna, wodno-kanalizacyjna i c.o.</p> <p>2. Wyposażenie centrum w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nich zajęć.</p>	2023-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI			
6. Bartoszycka Akademia Aktywności Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie prawidłowego funkcjonowania społecznego, ukierunkowanego na podniesienie jakości codziennego życia, – Rozwój form wsparcia środowiskowego i integracji ze środowiskiem lokalnym, – Wspieranie rodzin osób niesamodzielnych oraz osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie podniesienia umiejętności pielęgnacyjnych i opiekuńczych, – Wzmocnienie więzi społecznych przy jednoczesnym rozwoju wiedzy lub kształtowaniu postaw oraz przeciwdziałaniu społecznej izolacji. 	<p>Projekt przewiduje m.in. realizację:</p> <ul style="list-style-type: none"> – warsztatów edukacyjnych ukierunkowanych na nabycie oraz wzmocnienie osobistych umiejętności i kompetencji osób starszych, niepełnosprawnych oraz rodzin z osobami niesamodzielnymi/ zależnymi, działań informacyjno-promocyjnych. 	2023-2030
7. Bartoszyckie Spotkania Artystyczne Osób Niesamodzielnych” - projekt cykliczny	<ul style="list-style-type: none"> – Wzmocnienie więzi społecznych przy jednoczesnym rozwoju wiedzy lub kształtowaniu postaw oraz przeciwdziałaniu społecznej izolacji, – Wspieranie integracji ze środowiskiem lokalnym, – Promowanie twórczości artystycznej i społecznej osób starszych i osób niepełnosprawnych. 	<p>Projekt przewiduje m.in. realizację</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentacji scenicznych, warsztatów rękodzielniczych i plastycznych, warsztatów teatralnych, – przedsięwzięć z zakresu wymiany doświadczeń oraz promocji „dobrych praktyk” w obszarze przeciwdziałania izolacji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych, rodzin z osobami niesamodzielnymi/zależnymi, – działań informacyjno-promocyjnych. 	2023-2030
8. Stawiamy na rodzinę	<p>Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, dysfunkcyjnymi, dotkniętymi zjawiskiem przemocy domowej.</p>	<p>Projekt przewiduje m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> – spotkania indywidualne i grupowe dla rodziców, – organizację zajęć dla dzieci i młodzieży, – organizację spotkań indywidualnych dla osób doświadczających przemocy domowej, – organizację wycieczek rodzinnych o charakterze integracyjnym, edukacyjnym i rekreacyjnym, – spotkania o charakterze międzypokoleniowym, – działania informacyjno-promocyjne. 	2023-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: INTELIGENTNA PRODUKTYWNOŚĆ			
9. Wsparcie przedsiębiorczości w mieście Bartoszyce	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej w mieście, - Wzrost liczby przedsiębiorców w mieście, - Nawiązanie współpracy między biznesem a samorządem. 	Projekt przewiduje m.in. <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie ulg podatkowych dla przedsiębiorstw i inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, - utworzenie Punktu Obsługi i Wsparcia dla przedsiębiorców, - utworzenie Bartoszyckiej Rady Biznesu. 	2022-2030
10. Budowa przystani dla kamperów wraz z zagospodarowaniem terenów sąsiednich w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju aktywności społecznej - Odnowa przestrzeni publicznej - Poszerzenie oferty turystycznej 	Budowa przystani dla kamperów wraz z zagospodarowaniem terenów sąsiednich z przeznaczeniem na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (obecny plac manewrowy przy ul. Prusa).	2024-2030
11. Publikacja promująca miasto	Tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju aktywności społecznej.	Wydanie publikacji promującej miasto.	2022-2024

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: KREATYWNA AKTYWNOŚĆ			
12. Zagospodarowanie terenu przy jezioru miejskim ul. Kętrzyńska i terenów przyległych w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim, – Poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, – Lepsza jakość oferty turystycznej, – Lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, – Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości przyrodniczej obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zagospodarowanie z wykorzystaniem na plac zabaw, – Odnowienie i rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych, wraz z infrastrukturą rekreacyjną, nasadzeniami i małą architekturą. 	2024-2030
13. Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Łyna z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-sportowe w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim, – Poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, – Lepsza jakość oferty turystycznej, – Lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, – Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości przyrodniczej obszaru, – Zmniejszenie antropopresji na gatunki i siedliska na obszarze Strefy Chronionego Krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zagospodarowanie terenu na odcinku od mostu przy ul. Poniatowskiego do kładki pieszej przy ul. Gdańska, – Odnowienie i rozbudowa alejek pieszo-rowerowych wzdłuż rzeki Drwęcy wraz z oświetleniem, infrastrukturą rekreacyjną i małą architekturą. 	2023-2026
14. Przebudowa pomostu rekreacyjnego na jezioru miejskim ul. Kętrzyńska w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej. – Odnowa przestrzeni publicznej. 	Prace konstrukcyjno – budowlane.	2023-2030
15. Modernizacja Stadionu Miejskiego w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, – Lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, – Odnowa przestrzeni publicznej. 	Modernizacja trybun, budynku szatniowo-socjalnego, bieżni lekkoatletycznej, płyty głównej oraz treningowej.	2023-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
16. Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację budynku Bartoszyckiego Domu Kultury	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości środowiska, – Poprawa warunków życia mieszkańców miasta, – Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu: spadek emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie jednostkowego zużycia energii cieplnej, – Zmniejszenie strat ciepła, – Zwiększenie efektywności energetycznej budynku, – Poprawa estetyki budynku, – Poprawa stanu technicznego budynku. 	<p>Planowane działania dot. budynku Bartoszyckiego Domu Kultury przy ul. Boh. Warszawy 11 w Bartoszycach</p> <p>W ramach przedsięwzięcia termomodernizacyjnego zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> – roboty budowlane w tym m.in. modernizacja ścian dachu, modernizacja instalacji grzewczej, – wykonanie audytu energetycznego ex-post – nadzory w projekcie, – montaż instalacji OZE w zakresie kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych i pomp ciepła. 	2023-2030
17. Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Przedszkola Publicznego nr 6 w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości środowiska, – Poprawa warunków życia mieszkańców miasta, – Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu: spadek emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie jednostkowego zużycia energii cieplnej – Zmniejszenie strat ciepła, – Zwiększenie efektywności energetycznej budynku, – Poprawa estetyki budynku, – Poprawa stanu technicznego budynku. 	<p>Planowane działania dot. budynku Przedszkola Publicznego nr 6 w Bartoszycach.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia zaplanowano m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> – roboty budowlane, – termomodernizację budynku, – izolację ścian fundamentowych, – drenaż opaskowy z odprowadzeniem wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej, – nadzory w projekcie. 	2022-2030
18. Zmiana systemu ogrzewania oraz przebudowa WLZ (wewnętrznej linii zasilającej w energię elektryczną) w budynku mieszkalnym przy ul. Cynkowa 2 w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy. 	<p>Projekt przewiduje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub wymiana systemu ogrzewania i pieców, – wymianę instalacji zasilającej na linię trójżyłową, od liczników elektrycznych do rozdzielnic elektrycznych w poszczególnych mieszkaniach wraz z nowymi rozdzielnicami i zabezpieczeniami, – wymianę instalacji oświetleniowej na kłatkach schodowych z czujnikami ruchu oraz instalacji w pomieszczeniach piwnicznych 12 V. 	2024-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
19. Budowa szafek sterowania oświetleniem ulic, montaż baterii kondensatorów w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> - Oszczędności kosztów zakupu energii elektrycznej, - Rozwój infrastruktury miejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wymiana szafek sterowania oświetleniem ulic zlokalizowanych w trafostacjach lub w ich pobliżu, - Wymiana szafek sterowania oświetleniem ulic zlokalizowanych na słupach lub na gruncie, - Montaż w szafkach oświetleniowych lub w dodatkowych szafkach baterii kondensatorów do kompensacji mocy biernej. 	2023-2024
20. Opracowanie Programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa jakości środowiska, - Zmniejszenie zagrożenia podtopień. 	<p>Projekt przewiduje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwentaryzacja istniejącego stanu instalacji i urządzeń kanalizacji deszczowej, - ustalenie potrzeb i kierunków budowy nowych i naprawy użytkowanych odcinków, - wskazanie sposobów i formy retencji, oszczędności i ponownego wykorzystania wód opadowych i roztopowych. 	2023-2028
21. Montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej Miasta Bartoszyce	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa jakości środowiska, - Oszczędność energii, - Redukcja emisji CO₂ do atmosfery, - Zwiększenie udziału OZE w ogólnym bilansie energetycznych miasta, - Podniesienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego budowa nowej infrastruktury wykorzystującej OZE do produkcji energii. 	Budowa nowych instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej położonych na terenie gminy miejskiej Bartoszyce m.in.: Szkoła Podstawowa nr 7, hala sportowa ul. Słowackiego, BDK, Przedszkole nr 4, Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 1, budynek Urzędu Miasta, budynek przychodni ul. Wajdy 10.	2024-2026
22. Energooszczędne oświetlenie z OZE w mieście Bartoszyce	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa jakości środowiska. - Oszczędność energii. - Redukcja emisji CO₂ do atmosfery. - Zwiększenie udziału OZE w ogólnym bilansie energetycznych miasta, - Podniesienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego budowa nowej infrastruktury wykorzystującej OZE do produkcji energii. 	Instalacja 50 szt. punktów świetlnych z energooszczędnymi oprawami w technologii LED z panelami fotowoltaicznymi do produkcji energii z OZE.	2023-2026

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
<p>23. Przebudowa Placu Bohaterów Westerplatte i Parku Miejskiego w Bartoszycach</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, - Poprawa dostępności komunikacyjnej. 	<p>Zakres prac m.in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Amfiteatr w miejscu placu estradowego <ul style="list-style-type: none"> - widownia amfiteatru na ok. 970 miejsc siedzących wraz z miejscami dla osób niepełnosprawnych, - likwidacja istniejącej sceny oraz wyrównanie poziomu posadzki, - scena estradowa z zadaszeniem stałym, która miałaby możliwość obsługi widowni od strony amfiteatru oraz od strony placu reprezentacyjnego (według odrębnego opracowania), - budynek zaplecza administracyjno-socjalnego osób występujących wraz z częścią magazynową, - remont sceny wojskowej, - ciągi piesze umożliwiające bezkolizyjne przemieszczanie się po placu – schody wraz ze zjazdami dla wózków dziecięcych, - ciągi piesze dochodzące do placu oraz chodnik przy ulicy Bohaterów Warszawy (nad koroną amfiteatru), - nowe nawierzchnie placu reprezentacyjnego amfiteatru, dojścia do pomnika, - ogrodzenie terenu amfiteatru. 2) Mała architektura (ławki, kosze na śmieci). 3) Budowa miejsc parkingowych wraz z drogą dojazdową przy wjeździe na plac, na 46 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, 4 miejsc dla autobusów, 4 miejsc postojowych dla niepełnosprawnych. 4) Przebudowa magistrali wodociągowej Ø 500 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną. 5) Przebudowa kanalizacji deszczowej wraz z budową zbiornika retencyjnego o pojemności ok. 300m³-bateria trzech zbiorników. 	<p>2022-2030</p>

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
24. Rewitalizacji Starego Miasta w Bartoszycach etap II i III	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, - Poprawa dostępności komunikacyjnej. 	II etap rewitalizacji obejmuje ulice Ofiar Oświęcimia, Rynkową i Plac Wolności. III etap rewitalizacji obejmuje ulice Kopernika, Szewców, Kowali, Rzeźników, Strzeleckiego, Plac Zwycięstwa, Cichą, Robotniczą i Kilińskiego. Planowany zakres prac: wykonanie nawierzchni ulic, chodników, sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej, oświetleniowej, wodociągowej i c.o. oraz małej architektury.	2026-2030
25. Modernizacja Bartoszyckiego Domu Kultury	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, - Wysoki standard obiektów użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptacja akustyczna Sali widowiskowej Bartoszyckiego Domu Kultury wraz z przebudową sieci elektrycznej, - Remont sceny wraz z wymianą kotar i mechanizmów scenicznych, - Budowa drugiego wjazdu na posesję Bartoszyckiego Domu Kultury wraz z bramą wjazdową, stanowiącą jednocześnie drogę ewakuacyjną pożarową. 	2023-2030
26. Przebudowa parkingu przy ul. Turkowskiego w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, - Poprawa dostępności komunikacyjnej. 	Zakres prac: <ul style="list-style-type: none"> - prace budowlane, - roboty drogowe, - instalacje kanalizacyjne w tym deszczowa, - instalacje elektryczne, oświetlenie. 	2023-2030
27. Przebudowa mostu nad rzeką Suszyca w ciągu ul. Leśnej w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, - Poprawa dostępności komunikacyjnej. 	Zadanie obejmuje: przebudowę mostu nad rzeką Suszyca w ciągu ul. Leśnej.	2022-2030
28. Budowa dróg na osiedlu 650-lecia w Bartoszycach wraz z budową infrastruktury technicznej – dokończenie I etapu oraz wykonanie II i III etapu	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, - Poprawa dostępności komunikacyjnej. 	Zadanie obejmuje m.in: <ul style="list-style-type: none"> - budowę dróg, - budowę chodników, - budowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, - budowę oświetlenia ulicznego. 	2027-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
29. Przebudowa dróg w Bartoszycach: ul. Asnyka, ul. Mierosławskiego, ul. Ogrodowej, ul. Orzeszkowej, ul. Paderewskiego, ul. Polnej, ul. Słonecznej, ul. Sportowej ul. Struga, ul. Szrajbera, ul. Szymanowskiego, ul. Traugutta, ul. Andersa, ul. Brzozowa, ul. Zielona, ul. Kwiatowa, ul. Dąbrowskiego, ul. Drzewnej, ul. Krzywej, ul. Lelewela, ul. Majowa	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa dostępności komunikacyjnej, – Wzrost atrakcyjności turystycznej miasta. 	<p>Przewiduje się budowę jezdni asfaltowych.</p> <p>Dodatkowo tam gdzie będzie to niezbędne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa chodników oraz ciągów pieszo-jezdnych, – budowa kanalizacji deszczowej, – montaż oświetlenia drogowego. 	2022-2030
30. Budowa ścieżek rowerowych w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa dostępności komunikacyjnej, – Wzrost atrakcyjności turystycznej miasta, – Zwiększenie udziału transportu niskoemisyjnego w mieście. 	Budowa dróg rowerowych na terenie Bartoszyce: (ulice: Broniewskiego, Chilmanowicza, Sikorskiego, Paderewskiego, Nad Łyną, Mickiewicza, Słowackiego, Wojska Polskiego, Żeromskiego, Broniewskiego, Nałkowskiej).	2023-2030
31. Adaptacja budynku po byłej policji w Bartoszycach na cele użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Wysoki standard obiektów użyteczności publicznej. 	<p>Projekt przewiduje m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prace budowlane i remontowe całego budynku, – zagospodarowanie terenu, – utworzenie miejsc parkingowych. 	2022-2030
32. Budowa kontenerów mieszkalnych przy ul. Bema zasilanych źródłami odnawialnymi (np. fotowoltaika) w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, – Rozwój mieszkalnictwa. 	Budowa ośmiu kontenerów mieszkalnych na terenie działki nr 26/15 położonej przy ulicy Generała Bema, obręb nr 1 miasta Bartoszyce. Kontenery parterowe w zabudowie szeregowej o powierzchni użytkowej 30,0 m ² wraz z niezbędną częścią gospodarczą oraz zagospodarowaniem terenu (dojścia, dojazdy, oświetlenie zewnętrzne, monitoring). Wyposażone w instalacje wewnętrzne tj.: instalacje wod.- kan., elektryczną, solarną, ogrzewanie - grzejniki olejowe elektryczne.	2022-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
33. Budowa budynku mieszkalnego ul. Wolskiego w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa warunków dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej, – Zwiększenie mieszkaniowego zasobu miasta, – Zapewnienie lokali dla osób oczekujących na przydział lokalu, – Zapewnienie lokali dla najemców z budynków w złym stanie technicznym lub przeznaczonych do rozbiórki. 	<p>Budowa budynku wielorodzinnego (20 lokali mieszkalnych) trzykondygnacyjnego o charakterze socjalnym wraz z niezbędną infrastrukturą</p> <p>Zakres prac m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prace budowlane, – przyłącze kanalizacyjne podłączone do sieci miejskiej, – wodociąg z przyłączem z sieci wodociągu miejskiego, – kanalizacja deszczowa do sieci miejskiej, – oświetlenie zewnętrzne terenu, – budowa dojazdów, dojazdów do budynku i parkingu, – zagospodarowanie terenu. 	2026-2030
34. Modernizacja i przebudowa budynku ul. Andrzeja Wajdy 10 w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa stanu technicznego budynku wykorzystywanego na przychodnie i inne funkcje związane z ochroną zdrowia, – Powiększenie powierzchni usługowej budynku. 	<ul style="list-style-type: none"> – Adaptacja pomieszczeń piwnicznych na pomieszczenia usługowe, – Likwidacja barier architektonicznych, w tym budowa windy, – Wymiana instalacji elektrycznej. 	2023-2024
35. Remont budynków mieszkalnych w Bartoszycach przy ul. Kętrzyńskiej 27, ul. Kilińskiego 3, ul. Kolejowej 3, ul. Przemysłowej 10A, ul. Pułaskiego 3-4, ul. Witosa 27A, ul. Generała Bema 51,	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Remont budynków, – Podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub wymiana systemu ogrzewania. 	2024-2030
36. Modernizacja budynku przy ul. Kopernika 6 w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Bartoszyce poprzez jego termomodernizację, – Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu: spadek emisji gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie jednostkowego zużycia energii cieplnej, – Zmniejszenie strat ciepła, – Zwiększenie efektywności energetycznej budynku, – Poprawa estetyki budynku, – Poprawa stanu technicznego budynku. 	<p>Prace budowlane w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocieplenie budynku, ocieplenie dachu, wymiana okien i drzwi, remont dachu, przebudowa centralnego ogrzewania, – podłączenie do sieci miejskiej, remont instalacji elektrycznej i gazowej. 	2024-2026

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
37. Budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa jakości życia mieszkańców miasta, – Poprawa stanu środowiska naturalnego, – Zmniejszenie zanieczyszczenia wód rzek i jeziorok, – Likwidacja zagrożenia dla istniejących systemów kanalizacyjnych oraz skażenia środowiska naturalnego, – Poprawa warunków dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej. 	Budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych planowana jest przy: <ul style="list-style-type: none"> – ul. Wybrzeża - rzeka Łyna - szt. 2, – ul. Słowackiego - rzeka Łyna szt.1, – Jezioro Mleczarskie - szt.1 , – staw ul. Warszawska (jez. Bartbetowskie) - szt.1, – rzeka Suszyca- szt.1-2. 	2022-2025
38. Adaptacja do zmiany klimatycznej poprzez małą retencję	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszenie zagrożenia przeciwpowodziowego, – Zwiększenie szybkości opadania wód opadowych, – Zmniejszenie powierzchni terenów zalewowych, 	Budowa 4 zbiorników retencyjnych w tym: <ul style="list-style-type: none"> – 2 zbiorniki - ul. Turkowskiego, – 1 zbiornik - ul. Młynarska, – 1 zbiornik- ul. Korczaka/ul. Słowackiego. 	2024-2030
39. Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.	W ramach modernizacji i rozbudowy systemu monitoringu przewiduje się: <ul style="list-style-type: none"> – zmianę medium transmisyjnego, – wymianę oprogramowania do zarządzania systemem, – wymianę kamer wchodzących w skład obecnie istniejących punktów kamerowych, – wymiana stacji roboczych i monitorów wchodzących w skład CN i SN, – wybudowanie nowych punktów kamerowych, – wraz z wykonaniem przyłączy energetycznych, – demontaż infrastruktury radiowej, wykorzystywanej przed modernizacją systemu do przesyłania sygnału z punktów kamerowych. 	2022-2024
40. Zadaszenie basenu miejskiego w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa stanu technicznego budynku, – Poprawa warunków do aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych. 	Budowa hali namiotowej nad basenem.	2024-2030

Proponowane działania	Cel projektu	Zakres działań	Okres realizacji
Cel strategiczny: MOCNE FUNDAMENTY			
41. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego przy ul. Leśnej w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Rozwój infrastruktury miejskiej. 	Zadanie przewiduje: <ul style="list-style-type: none"> – budowę kwater grzebalnych, pow. ok. 0,44 ha, – budowę drogi głównej oraz ciągów pieszych i schodów terenowych, – budowę placów gospodarczych, – budowę ogrodzenia wraz z bramą wjazdową, – budowę instalacji wodociągowej, – budowę kanalizacji deszczowej, – budowę oświetlenia terenu. 	2028-2030
42. Budowa ogrodzenia Cmentarza Komunalnego przy ul. Kętrzyńskiej w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Rozwój infrastruktury miejskiej. 	Wymiana ogrodzenia wzdłuż całego obwodu cmentarza, z zachowaniem istniejącej linii ogrodzenia. Od strony ulicy Kętrzyńskiej zostało zaprojektowane ogrodzenie murowane z wypełnieniem przęseł pomiędzy słupkami z elementów stalowych kutych. W podobnym stylu architektonicznym zaprojektowano bramę oraz furtki. Z pozostałych stron cmentarza planuje się budowę systemowego ogrodzenia z siatki na słupkach, na podmurówce, z bramami i furtkami nawiązującymi do tegoż ogrodzenia.	2022-2030
43. Remont elewacji budynku Urzędu Miasta w Bartoszycach	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Wysoki standard obiektów użyteczności publicznej. 	Prace budowlane związane z wykonaniem elewacji budynku.	2025-2030
44. Modernizacja budynków szkolnych w Bartoszycach: Szkoły Podstawowej nr 8, Szkoły Podstawowej nr 1, Szkoły Podstawowej nr 7	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Wysoki standard obiektów użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wykonanie izolacji i odwodnienia ścian fundamentowych w budynku SP nr 8 i SP nr 1 w Bartoszycach, – Dostosowanie pomieszczeń budynku SP nr 7 do wymagań ppoż. 	2022-2030
45. Zmiana systemu ogrzewania w budynkach mieszkalnych w Bartoszycach przy ul. Okrzei 4, ul. Orzeszkowej 3-4, ul. Struga 12 A	<ul style="list-style-type: none"> – Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej, – Poprawa stanu technicznego zasobu mieszkaniowego miasta 	Podłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub wymiana systemu ogrzewania i pieców.	2026-2030

Źródło: Urząd Miasta w Bartoszycach

2.4. Obszary strategicznej interwencji w Bartoszycach

W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego wyodrębnione zostały obszary, które dla pełnego wykorzystania ich potencjałów rozwojowych wymagają zewnętrznej interwencji. Obszary te nazwano Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI). Wyznaczone zostały zarówno w skali kraju, jak i regionu, na podstawie zidentyfikowanych obszarów problemowych, po to, aby właśnie tam mogła być kierowana adekwatna interwencja publiczna.

OSI to terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym. Wyróżnia się dwa obszary:

- o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych,
- obszary wzrostu - o charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju.¹⁹

Zgodnie z powyższą definicją w Bartoszycach wyznaczono 3 obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta:

- I. OSI Ochrona środowiska,
- II. OSI Infrastruktura drogowa,
- III. OSI Rewitalizacja.

Za OSI uznano zarówno obszary o wyraźnym potencjalnie rozwojowym, które dla ich maksymalnego wykorzystania wymagają zintensyfikowania działań i interwencji publicznej na tym terenie, jak i obszary, które ze względu na większą kumulację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych charakteryzują się barierami rozwojowymi. W odniesieniu do każdego z wyznaczonych OSI ustalono kluczowe kierunki działań, które mają w swoim zamierzeniu doprowadzić do znaczącego przekształcenia tych obszarów i wzmocnienia ich oddziaływań rozwojowych w kontekście całej gminy miejskiej Bartoszyce.

I. OSI OCHRONA ŚRODOWISKA

Miasto Bartoszyce będzie kontynuować kompleksowe działania inwestycyjne, których celem będzie poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego.

Głównym kierunkiem działania w obszarze OSI Ochrona środowiska będzie ograniczenie zanieczyszczenia powietrza. Planowane są działania poprawy efektywności energetycznej budynków (użyteczności publicznej, komunalnych i socjalnych) w kierunku redukcji emisji CO₂ oraz oszczędności zużycia energii.

Kolejnym czynnikiem wymagającym poprawy jest konieczność budowy separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych w Bartoszycach

W trosce o gatunki i siedliska miasto planuje działania zmniejszające antropopresję na terenie wzdłuż rzeki Łyny. W wyniku ww. działań nastąpi rozwój zielonej infrastruktury, a mieszkańcy będą mogli korzystać z zasobów przyrodniczych znajdujących się na terenie Miasta w zrównoważony sposób.

¹⁹ P. Śleszyński, J. Bański, M. Degórski, T. Komornicki, Delimitacja obszarów strategicznej interwencji państwa: obszarów wzrostu i obszarów problemowych

Przez miasto Bartoszyce przepływa rzeka Łyna, która może stanowić zagrożenie powodziowe. W zakresie ochrony przed powodzią w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady zagospodarowania, zakazy i nakazy wynikające z ustawy Prawo wodne. Zabrania się na tych obszarach wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, m.in: wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych, sadzenia drzew lub krzewów, zmiany ukształtowania terenu.

Jednym z problemów, które należy rozwiązać jest potrzeba zwiększenia retencji oraz poprawy bezpieczeństwa powodziowego na terenie Bartoszyce.

Obszar OSI Ochrona środowiska obejmuje następujący zakres inwestycji:

- Adaptacja do zmiany klimatycznej poprzez małą retencję
- Montaż instalacji OZE na budynkach będących własnością gminy miejskiej Bartoszyce
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację budynku Bartoszyckiego Domu Kultury
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację budynku Przedszkola nr 6 w Bartoszykach
- Budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych w Bartoszykach

Kryterium delimitacji:

- Zbiorniki retencyjne: ul. Turkowskiego, ul. Młynarska, ul. Korczaka/ul. Słowackiego
- Instalacje OZE: budynki użyteczności publicznej Miasta Bartoszyce - Szkoła Podstawowa nr 7, hala sportowa ul. Słowackiego, Bartoszycki Dom Kultury, Przedszkole nr 4, Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 1, budynek Urzędu Miasta, budynek przychodni ul. Wajdy 10
- Termomodernizacja budynków: Bartoszycki Dom Kultury, Przedszkole nr 6
- Separatory: ul. Wybrzeża - rzeka Łyna, ul. Słowackiego - rzeka Łyna, Jezioro Mleczarskie, staw ul. Warszawska (jez. Bartbetowskie), rzeka Suszyca

Uzasadnienie OSI

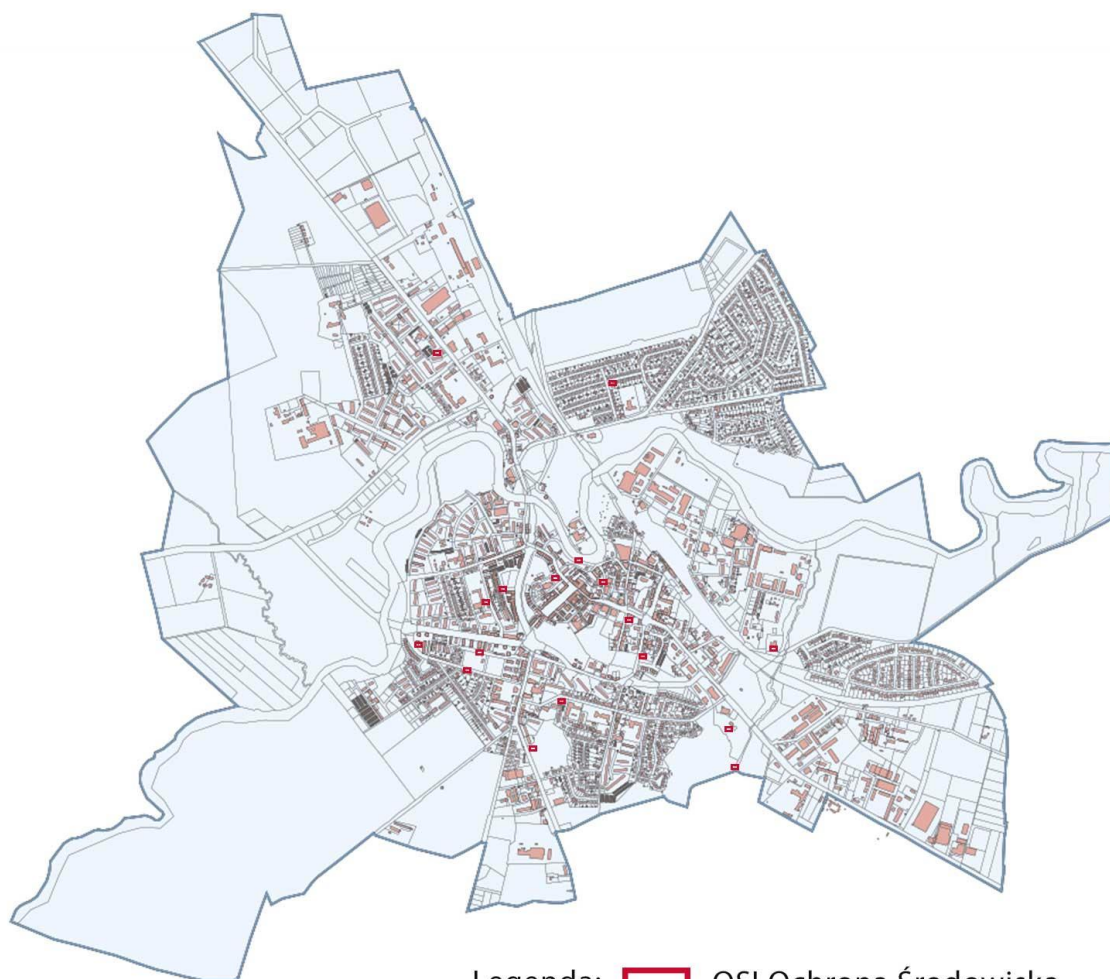
Poprawa jakości środowiska naturalnego zapewnia wysoką jakość życia mieszkańców oraz umożliwia wykorzystanie potencjału gospodarczego i turystycznego Miasta do podnoszenia jego konkurencyjności. Podejmowane przez Bartoszyce działania związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych (CO₂), dbałość o środowisko naturalne oraz podniesienie świadomości mieszkańców w kwestii ochrony środowiska mają na celu zapobieganie skutkom zmian klimatu.

Budynki pochłaniają bardzo dużo energii i należą do największych emitentów dwutlenku węgla. Poprawa efektywności energetycznej budynków ma zatem kluczowe znaczenie w osiągnięciu celu neutralności emisyjnej do 2050 r. zgodnie ze strategią Europejskiego Zielonego Ładu. Miasto Bartoszyce dąży do poprawy jakości powietrza, a jednym z działań będzie poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. Realizując inwestycje w tym zakresie zostanie ograniczone zanieczyszczenie powietrza w Mieście oraz poprawią się warunki życia mieszkańców.

Rzeka Łyna (poza odcinkiem przepływającym przez ścisłe centrum miasta Bartoszyce) i Suszyca mają znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Dolina Łyny spełnia funkcję korytarza ekologicznego. Teren doliny Łyny spełnia też funkcję układu wentylacyjnego i retencji wód gruntowych. Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych rzeki Łyny pozwoli zmniejszyć antropopresję na gatunki i siedliska. Realizując powyższe zadanie miasto zwiększy swoją atrakcyjność, tworząc ponadlokalny produkt rekreacyjno-wypoczynkowy i turystyczny.

Przepływająca przez Bartoszyce rzeka Łyna może stanowić zagrożenie powodziowe. W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego i jakości życia ludności miasto będzie realizowało także działania infrastrukturalne w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Planowana budowa czterech zbiorników retencyjnych wpłynie na zmniejszenie zagrożenia powodziowego, natomiast budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych wpłynie na zmniejszenie zanieczyszczenia wód.

Rysunek 3 OSI Ochrona środowiska

Legenda: OSI Ochrona Środowiska

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9 Oczekiwane skutki interwencji OSI Ochrona Środowiska a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni, Rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim, Poprawa warunków działalności dla rozwoju miasta w zakresie zabudowy mieszkaniowej, Poprawa efektywności energetycznej budynków.
Ochrona zasobów naturalnych i środowiska	Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Zwiększenie retencji, Zmniejszenie zanieczyszczenia wód (podczyszczanie wód opadowych i roztopowych), Poprawa efektywności energetycznej budynków, Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza.
	Rozbudowa infrastruktury technicznej	Budowa zbiorników retencyjnych, Budowa urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe, Budowa węzłów cieplnych, przyłączy instalacji centralnego ogrzewania, termomodernizacji budynków, Montaż instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej.
	Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Wykorzystanie instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej.
Wysoka jakość życia mieszkańców i usług publicznych	Wzrost integracji społecznej	Poprawa jakości życia mieszkańców, Lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta, Wzrost świadomości mieszkańców zakresie wartości przyrodniczej obszaru.

Wzmocnienie potencjału gospodarczego	Rozwój rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta, Rozwój zielonej infrastruktury w środowisku miejskim,
	Rozwój turystyki i rekreacji	Poprawa ekologicznego wizerunku miasta, Poprawa warunków do realizacji aktywności fizycznej i wypoczynku na wolnym powietrzu, Lepsza jakość oferty turystycznej.

Źródło Opracowanie własne

II. OSI INFRASTRUKTURA DROGOWA

Infrastruktura jest jednym z podstawowych elementów zagospodarowania przestrzennego i decyduje w znacznej mierze o możliwościach rozwoju inicjatyw gospodarczych, a także o rozwoju osadnictwa i ochronie środowiska przyrodniczego. OSI Infrastruktura obejmuje następujący zakres inwestycji:

- 1) Przebudowa ul. Asnyka w Bartoszycach,
- 2) Budowa dróg na osiedlu 650-lecia w Bartoszycach wraz z budową infrastruktury technicznej – dokończenie I etapu oraz wykonanie II i III etap,
- 3) Przebudowa ul. Mierosławskiego w Bartoszycach,
- 4) Przebudowa ul. Ogrodowej w Bartoszycach,
- 5) Przebudowa ul. Orzeszkowej w Bartoszycach,
- 6) Przebudowa ul. Paderewskiego w Bartoszycach,
- 7) Przebudowa ul. Polnej w Bartoszycach,
- 8) Przebudowa ul. Słonecznej w Bartoszycach,
- 9) Przebudowa ul. Sportowej w Bartoszycach,
- 10) Przebudowa ul. Struga w Bartoszycach,
- 11) Przebudowa ul. Szrajbera w Bartoszycach,
- 12) Przebudowa ul. Szymanowskiego w Bartoszycach,
- 13) Przebudowa ul. Traugutta w Bartoszycach,
- 14) Przebudowa ul. Andersa w Bartoszycach,
- 15) Przebudowa ul. Brzozowej, Zielonej, Kwiatowej w Bartoszycach,
- 16) Przebudowa ul. Dąbrowskiego w Bartoszycach,
- 17) Przebudowa ul. Drzewnej w Bartoszycach,
- 18) Przebudowa ul. Krzywej w Bartoszycach,
- 19) Przebudowa ul. Lelewela w Bartoszycach,
- 20) Przebudowa ul. Majowej w Bartoszycach,
- 21) Budowa ścieżek rowerowych w Bartoszycach (ulice: Broniewskiego, Chilmanowicza, Sikorskiego, Paderewskiego, Nad Łyną, Mickiewicza, Słowackiego, Wojska Polskiego, Żeromskiego, Broniewskiego, Nałkowskiej),
- 22) Przebudowa mostu nad rzeką Suszyca w ciągu ul. Leśnej w Bartoszycach.

Kryterium delimitacji

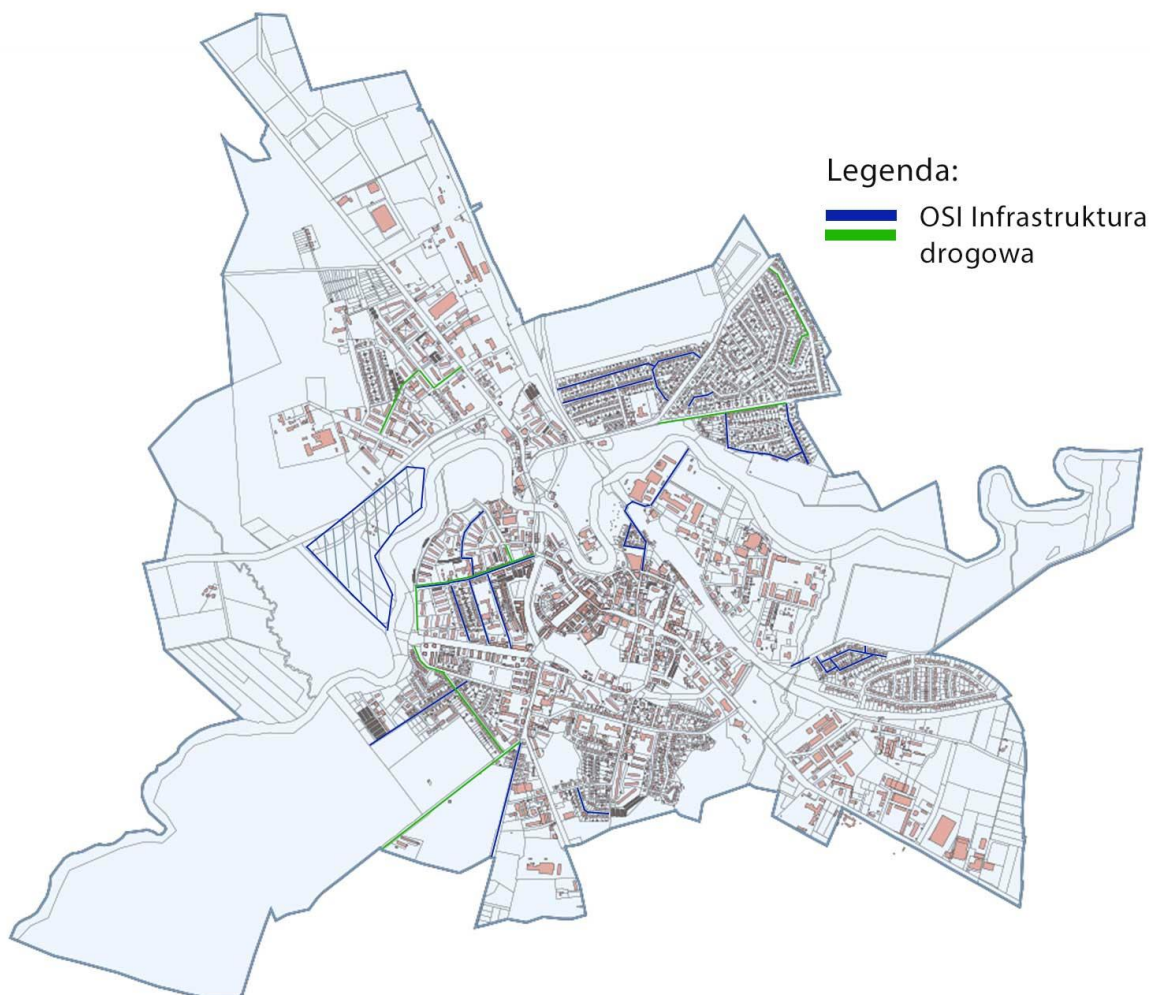
- 1) Obszary o niewystarczającej sieci dróg w tym ścieżek rowerowych w Bartoszycach
- 2) Drogi wymagające przebudowy w Bartoszycach

Uzasadnienie OSI

Miasto Bartoszyce charakteryzuje się szczególnymi warunkami przestrzennymi, co w powiązaniu z warunkami społecznymi zidentyfikowanymi dla miasta, buduje potencjał tego obszaru pod kątem rozwoju funkcji rekreacyjno-sportowych, edukacyjnych, komunikacyjnych, których aktywowanie wymaga wielokierunkowej interwencji publicznej.

Rozbudowa infrastruktury drogowej na obszarze OSI zwiększy dostępność komunikacyjną Bartoszyc, która jest jednym z kluczowych czynników przesądzających o atrakcyjności osadniczej, gospodarczej i turystycznej.

Rysunek 4 OSI Infrastruktura drogowa

Źródło Opracowanie własne

Tabela 10 Oczekiwane skutki interwencji OSI Infrastruktura drogowa a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców	Poprawa warunków komunikacyjnych na terenie miasta, Rozbudowa sieci drogowej na terenie miasta.
Wysoka jakość życia mieszkańców i usług publicznych	Wzrost integracji społecznej	Poprawa jakości życia mieszkańców.
	Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta.
Wzmocnienie potencjału gospodarczego	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Poprawa warunków działalności dla rozwoju miasta w zakresie działalności gospodarczej, Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Bartoszyca.
	Rozwój turystyki i rekreacji	Wzrost konkurencyjności Bartoszyca.

Źródło: Opracowanie własne

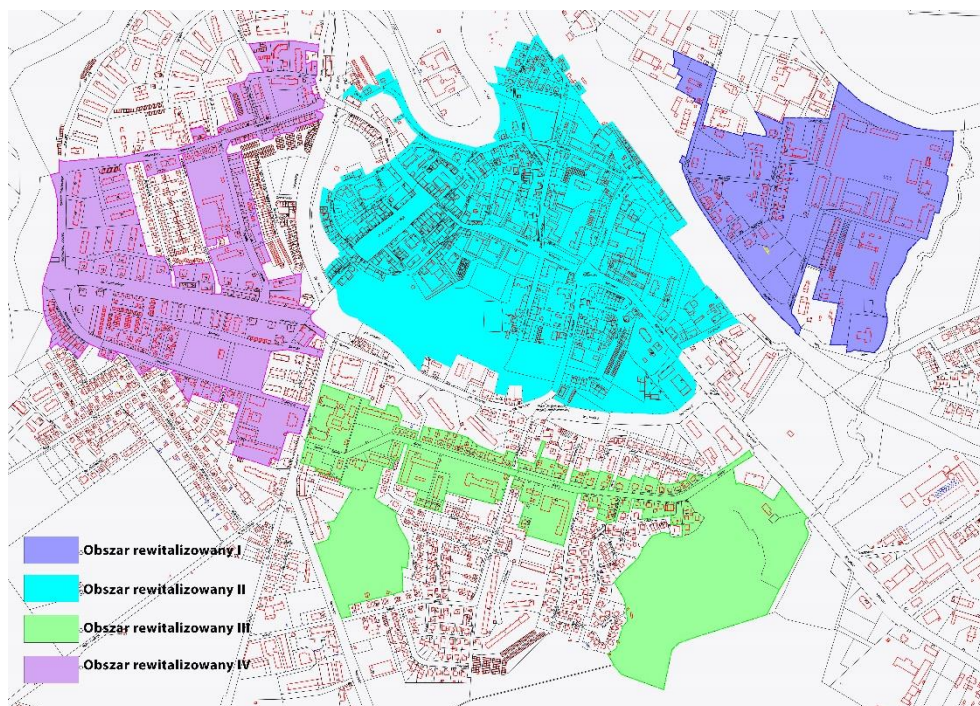
III. OSI REWITALIZACJA

Zapotrzebowanie gmin w Polsce na niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych jest duże. Odpowiedzią na fragmentaryczne i geograficznie zogniskowane kryzysy obszarów powinna być dobrze zaplanowana rewitalizacja, jako narzędzie poprawy warunków życia, rozwoju gospodarczego i jakości środowiska na obszarach kryzysowych.

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Kluczem do dobrej rewitalizacji jest umiejętne dostosowanie przedsięwzięcia do lokalnych potrzeb i uwarunkowań.

Zgodnie z „Programem rewitalizacji miasta Bartoszyce na lata 2016-2022 wyznaczono 4 obszary rewitalizowane, które przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 5 Obszar rewitalizacji w Bartoszycach

Źródło: Program Rewitalizacji miasta Bartoszyce na lata 2016-2022

Wyboru obszarów zdegradowanych dokonano na podstawie analizy wartości wskaźników przypisanych każdej z ulic Bartoszyce i zgrupowanych w obszary geograficzne (jednostki urbanistyczne) w trzech podsystemach (społeczny, gospodarczy, przestrzenny). Wyznaczone obszary zdegradowane cechują się koncentracją i natężeniem zjawisk negatywnych, które mogą być minimalizowane i ograniczane w oparciu o rozwiązania i projekty rewitalizacyjne.

W ramach Programu rewitalizacji miasta Bartoszyce w latach 2016-2022 zrealizowano następujące inwestycje:

- Rewitalizacja Starego Miasta w Bartoszycach, etap I,
- Rewitalizacja i zagospodarowanie na cele turystyczne Bramy Lidzbarskiej w Bartoszycach,
- Termomodernizacja budynku przy ul. Hubalczyków 2 w Bartoszycach,
- Termomodernizacja budynku przy ul. Wajdy 10 w Bartoszycach,
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację 12 budynków mieszkalnych będących w zasobach SM Budowlani w Bartoszycach,
- Kompleksowa termomodernizacja dziewięciu budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Spółdzielni Mieszkaniowej „Budowlani” w Bartoszycach,
- Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację 7 budynków mieszkalnych będących w zasobach SM BUDOWLANI w Bartoszycach,
- Rozbudowa Centrum Aktywizacji Sportowo – Rekreacyjnego Dzieci i Młodzieży w Bartoszycach,
- Przebudowa i adaptacja byłego dworca kolejowego w Bartoszycach.

Według Programu rewitalizacja przestrzeni publicznych przyczyniła się do niwelowania zjawisk związanych z problemami społecznymi na obszarze rewitalizacji, podniesienia jakości przestrzeni publicznych w kierunku poprawy standardu życia mieszkańców oraz stworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji.

W efekcie realizacji przedsięwzięć nastąpiła wyraźna poprawa społecznej i gospodarczej atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz poprawa jakości i stanu technicznego obiektów mieszkaniowych oraz użyteczności publicznej. Przeprowadzone interwencje przyczyniły się do rozszerzenia oferty kulturalnej i poprawiły tożsamość lokalną społeczeństwa. Realizacja działań rewitalizacyjnych poprawiła stan zagospodarowania i estetyki przestrzennej miasta oraz zwiększyła jego atrakcyjność turystyczną.

Natomiast w sferze społecznej w wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały ograniczone negatywne zjawiska społeczne wynikające m.in. z bezrobocia i ubóstwa. Działania były skierowane na integrację mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Efektami działań rewitalizacyjnych jest: wykorzystanie wielokulturowości i wieloetniczności miasta do wzmacniania aktywności społecznej, poprawa aktywności społecznej mieszkańców, wzrost inicjatyw społecznych, wzrost aktywizacji zawodowej mieszkańców, spadek bezrobocia, poprawa integracji społeczeństwa, poprawa dostępności do usług społecznych.

OSI Rewitalizacja obejmuje następujący zakres inwestycji:

1) Rewitalizację Starego Miasta etap II i III w tym następujące działania:

- II etap rewitalizacji obejmuje: ulice Ofiar Oświęcimia, Rynkową i Plac Wolności,
- III etap rewitalizacji obejmuje: ulice Kopernika, Szewców, Kowali, Rzeźników, Strzeleckiego, Plac Zwycięstwa, Cichą, Robotniczą i Kilińskiego.

Zostanie wykonana nawierzchnia ulic, chodników, sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej, oświetleniowej, wodociągowej i c.o. oraz mała architektura.

2) Przebudowę placu Bohaterów Westerplatte i Parku Miejskiego w tym następujące działania:

- Przebudowa i rozbudowa małej sceny na Placu Boh. Westerplatte wraz z przebudową widowni,
- Przebudowa Placu Boh. Westerplatte, chodników i uliczek parkowych,
- Rozmieszczenie elementów małej architektury (m. in. ławki, kosze, stojak na rowery, stojaki itp.),
- Wykonanie zieleni urządzonej dla obszaru objętego rewitalizacją (drzewa niskopienne oraz krzewy i rabaty kwiatowe itp.),
- Wykonanie oświetlenia terenu –lampy typu Led,
- Wykonanie przebudowy sieci kanalizacji deszczowej dla całego terenu.

Kryterium delimitacji

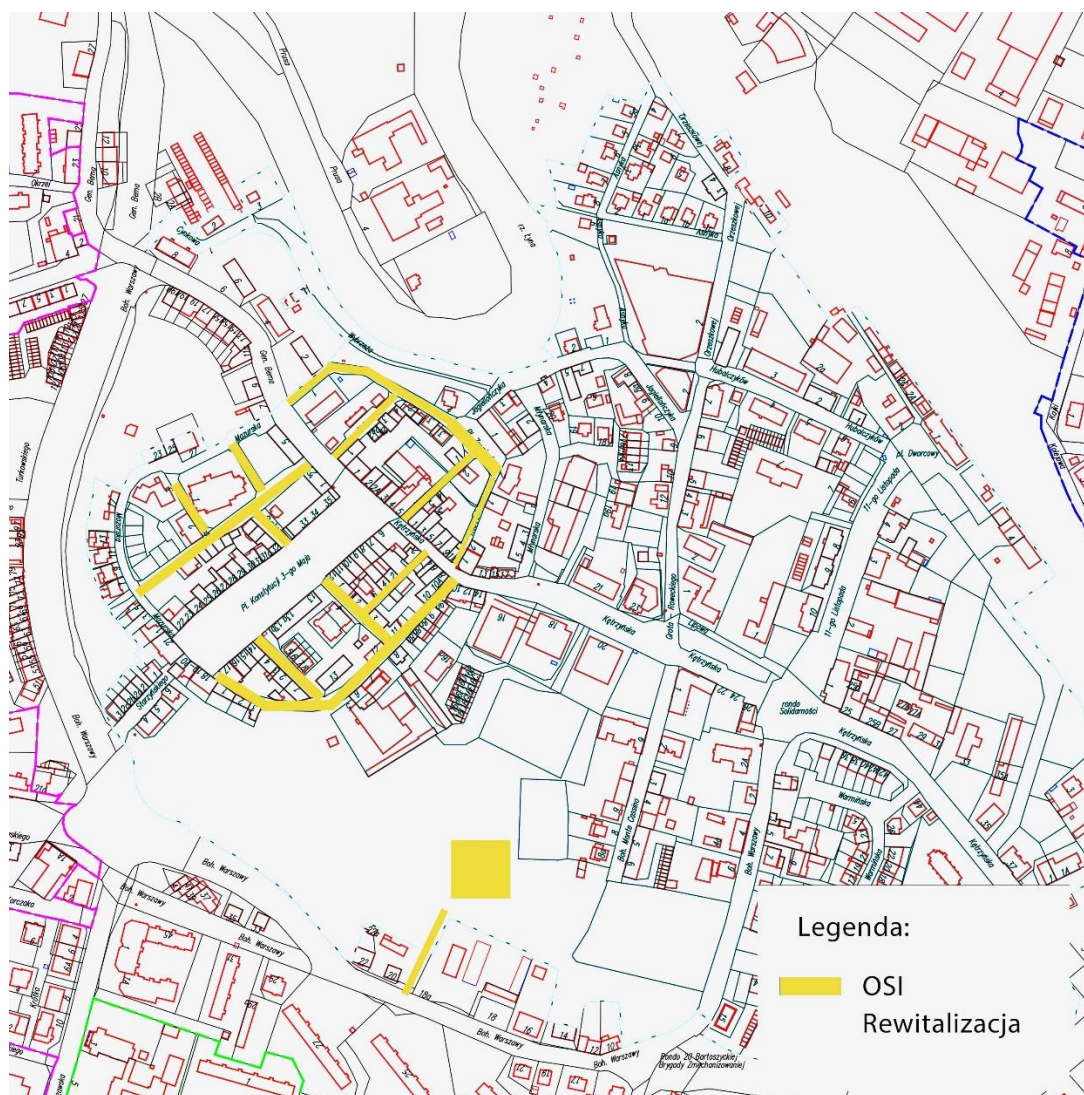
- 1) Obszary rewitalizacji II - obejmujące teren Starego Miasta, placu Boh. Westerplatte i Parku Miejskiego. Obszary położone na obszarze wyznaczonym w Programie rewitalizacji miasta Bartoszyce na lata 2016-2022.

Uzasadnienie OSI

Aktualny Program rewitalizacji Bartoszyca został opracowany w 2016 r. na podstawie przepisów przejściowych ustawy. Od 1 stycznia 2024 r. będzie obowiązywała ustawa o rewitalizacji i wszystkie gminy zostaną zobowiązane do sporządzenia programu rewitalizacji zgodnie ze wspomnianą ustawą. W związku z tym, gmina miejska Bartoszyce wyznaczy na nowo obszary zdegradowane i rewitalizowane. Do tego czasu uchwalenia nowego programu rewitalizacji czasu rekomenduje się pozostawienie obecnego obszaru rewitalizacyjnego.

Działania w powyższych obszarach powinny być ukierunkowane m.in. na dostosowanie kompetencji zawodowych osób tracących zatrudnienie w wyniku upadku lokalnych zakładów przemysłowych i zachodzących zmian na rynku pracy, rozwój inwestycji o charakterze innowacyjnym, wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości, poprawę jakości środowiska przyrodniczego, podnoszenie jakości przestrzeni i dbałość o ład przestrzenny. Istotne znaczenie w kontynuacji działań mających na celu poprawę stanu środowiska oraz obniżania zużycia energii w gospodarce i sferze publicznej.

Rysunek 6 OSI Rewitalizacja na terenie miasta Bartoszyce

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11 Oczekiwane skutki interwencji OSI Rewitalizacja a cele Strategii

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Oczekiwane skutki interwencji
Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną	Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Przywrócenie do życia zdegradowanych obszarów i uzupełnienie ich o nowe funkcje, Poprawa stanu zabytków, Poprawa estetyki miasta, Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta, Rozwój przestrzeni społecznej, Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznych.
	Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego	Przywrócenie do życia zdegradowanych obszarów i uzupełnienie ich o nowe funkcje, Poprawa stanu zabytków, Poprawa estetyki miasta, Poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego miasta, Rozwój przestrzeni społecznej, Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznych.
Wysoka jakość życia mieszkańców i usług publicznych	Wzrost integracji społecznej	Poprawa jakości życia mieszkańców, Wzrost integracji społecznej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, Wzrost potencjału kapitału ludzkiego, Zwiększenie poczucia tożsamości społecznej mieszkańców, Integracja mieszkańców, Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
	Infrastruktura społeczna	Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni publicznych, Poprawa jakości życia mieszkańców.

Wzmocnienie potencjału gospodarczego	Rozwój turystyki i rekreacji	Wzrost liczby mieszkańców i turystów korzystających z ogólnodostępnej infrastruktury.
	Strategiczne zarządzanie Miastem	Poczucie wspólnoty społecznej wśród mieszkańców, Zwiększenie tempa rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

2.5 Ramy finansowe i źródła finansowania

Zadaniem samorządu jest zapewnienie środków finansowych służących finansowaniu strategicznych kierunków rozwoju. Ograniczony charakter środków własnych samorządu jest często barierą, która wpływa na powodzenie realizacji zamierzonych działań. W strategii zostały przyjęte takie działania, które są realne z punktu widzenia możliwości budżetu miasta i/lub możliwe będzie pozyskanie na ich realizację środków zewnętrznych.

W strategii nie został przedstawiony konkretny wykaz dostępnych programów, z których bezpośrednio można finansować lub współfinansować realizację działań przewidzianych w strategii ze względu na brak zatwierdzonych programów krajowych finansowanych ze środków unijnych w nowej perspektywie budżetowej.

Lista możliwych źródeł finansowania zadań zaplanowanych w „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030”, to:

1. środki własne budżetowe na realizację zadań własnych Gminy, w tym:
 - dotacje na zadania zlecone i realizowane na podstawie zawartych porozumień,
 - subwencja ogólna (część oświatowa),
 - dochody własne (podatki i opłaty lokalne, udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, dochody z majątku Gminy, odsetki od środków na rachunkach bankowych, pozostałe dochody).
2. krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki pochodzące z funduszy unijnych w okresie programowania na lata 2021-2027 (m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności),
 - środki pochodzące z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności,
 - środki pochodzące z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
 - krajowe środki finansowe np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rządowego Funduszu Polski Ład (Program Inwestycji Strategicznych)
 - zagraniczne środki finansowe np. z funduszu norweskiego i funduszu Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

3. komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe,
 - inne.
4. obligacje
5. środki innych uczestników (partnerów) procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego.

Powyższa lista nie wyczerpuje wszystkich możliwych źródeł finansowania dostępnych obecnie lub w przyszłości. Bieżący monitoring i analiza rynków i ryzyka pozwala elastycznie i skutecznie reagować i przyporządkowywać odpowiednie źródła finansowania do przewidzianych inicjatyw strategicznych.

Tabela 12 Ramy finansowe inwestycji i źródła finansowania

Lp.	Tytuł inwestycji	Szacunkowa Wartość inwestycji	Źródła finansowania
1	Modernizacja Bartoszyckiego Domu Kultury	450 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
2	Remont obiektów Orlik 2012 w Bartoszycach	800 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
3	Modernizacja Stadionu Miejskiego w Bartoszycach	15 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
4	Zadaszenie basenu miejskiego w Bartoszycach	2 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
5	Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację budynku Bartoszyckiego Domu Kultury	3 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
6	Adaptacja do zmiany klimatycznej poprzez małą retencję	2 500 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
7	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Przedszkola Publicznego nr 6 w Bartoszycach	500 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
8	Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta	300 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
9	„Publikacja promująca miasto”	50 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
10	„Moje Bartoszyce – cykl warsztatów dla dzieci i młodzieży”	30 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
11	Poprawa bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych poprzez modernizację sieci komputerowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach	300 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

12	Remont dachu budynku mieszkalnego przy ul. Generała Bema 51 w Bartoszycach	150 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
13	Zmiana systemu ogrzewania oraz przebudowa WLZ (wewnętrzna linia zasilająca) ul. Cynkowa 2 w Bartoszycach	150 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
14	Remont budynku mieszkalnego przy ul. Kętrzyńskiej 27 w Bartoszycach	500 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
15	Remont budynku mieszkalnego przy ul. Kilińskiego 3 w Bartoszycach	500 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
16	Remont budynku mieszkalnego przy ul. Kolejowej 3 w Bartoszycach	500 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
17	Modernizacja budynku przy ul. Kopernika 6 w Bartoszycach	1 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
18	Zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Okrzei 4 w Bartoszycach	200 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
19	Zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Orzeszkowej 3-4 w Bartoszycach	250 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
20	Remont budynku mieszkalnego przy ul. Przemysłowej 10A w Bartoszycach	410 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
21	Remont i zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Pułaskiego 3-4 w Bartoszycach	1 000 000 zł.	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
22	Zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Struga 12A w Bartoszycach	600 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
23	Modernizacja i przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Andrzeja Wajdy 10 w Bartoszycach	2 200 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
24	Remont dachu i elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Witosa 27A w Bartoszycach	500 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
25	Budowa budynku mieszkalnego ul. Wolskiego w Bartoszycach	6 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
26	Montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej Miasta Bartoszyce	2 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
27	Energooszczędne oświetlenie z OZE w mieście Bartoszyce	1 300 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
28	Opracowanie Programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi	200 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
29	Budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

30	Budowa szafek sterowania oświetleniem ulic, montaż baterii kondensatorów w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
31	Przebudowa ul. Asnyka w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
32	Adaptacja budynku po byłej policji w Bartoszycach na cele użyteczności publicznej	5 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
33	Budowa dróg na osiedlu 650-lecia w Bartoszycach wraz z budową infrastruktury technicznej – dokończenie I etapu oraz wykonanie II i III etap	5 000 000,00zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
34	Remont elewacji budynku Urzędu Miasta w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
35	Budowa kontenerów mieszkalnych przy ul. Bema zasilanych źródłami odnawialnymi (np. fotowoltaika) w Bartoszycach	2 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
36	Wykonanie izolacji i odwodnienia ścian fundamentowych w budynku SP nr 8 w Bartoszycach	300 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
37	Budowa ogrodzenia Cmentarza Komunalnego przy ul. Kętrzyńskiej w Bartoszycach	2 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
38	Przebudowa parkingu przy ul. Turkowskiego w Bartoszycach	2 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
39	Przebudowa Placu Bohaterów Westerplatte i Parku Miejskiego w Bartoszycach	23 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
40	Przebudowa pomostu rekreacyjnego na jeziorze miejskim ul. Kętrzyńska w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
41	Przebudowa ul. Majowej w Bartoszycach	1 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
42	Przebudowa ul. Mierosławskiego w Bartoszycach	1 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
43	Przebudowa ul. Ogrodowej w Bartoszycach	1 500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
44	Przebudowa ul. Orzeszkowej w Bartoszycach	600 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
45	Przebudowa ul. Paderewskiego w Bartoszycach	3 500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
46	Przebudowa ul. Polnej w Bartoszycach	4 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
47	Przebudowa ul. Słonecznej w Bartoszycach	700 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

48	Przebudowa ul. Sportowej w Bartoszycach	1 400 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
49	Przebudowa ul. Struga w Bartoszycach	2 500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
50	Przebudowa ul. Szrajbera w Bartoszycach	800 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
51	Przebudowa ul. Szymanowskiego w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
52	Przebudowa ul. Traugutta w Bartoszycach	1 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
53	Termomodernizacja i odwodnienie budynku Przedszkola Publicznego nr 6 przy ul. Majowej w Bartoszycach	500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
54	Budowa przystani dla kamperów wraz z zagospodarowaniem terenów sąsiednich w Bartoszycach	5 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
55	Rewitalizacji Starego Miasta w Bartoszycach etap II i III	20 000 000,00zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
56	Rozbudowa Cmentarza Komunalnego przy ul. Leśnej w Bartoszycach	12 000 000,00zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
57	Wykonanie izolacji i odwodnienia ścian fundamentowych w budynku SP nr 1 w Bartoszycach	300 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
58	Dostosowanie pomieszczeń budynku SP nr 7 w Bartoszycach do wymagań ppoż.	800 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
59	Przebudowa mostu nad rzeką Suszyca w ciągu ul. Leśnej w Bartoszycach	2 000 000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
60	Adaptacja pomieszczeń po byłym Gimnazjum Nr 2 w Bartoszycach z przeznaczeniem na szkołę muzyczną wraz z dostosowaniem pomieszczeń do wymagań ppoż.	1 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
61	Budowa ścieżek rowerowych w Bartoszycach	2 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
62	Zagospodarowanie terenu przy jezioru miejskim ul. Kętrzyńska i terenów przyległych w Bartoszycach	200 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
63	Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Łyna z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-sportowe w Bartoszycach	8 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
64	Przebudowa ul. Andersa w Bartoszycach	2 500 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
65	Przebudowa ul. Brzozowa, Zielona, Kwiatowa w Bartoszycach	3 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE

66	Przebudowa ul. Dąbrowskiego w Bartoszycach	1 000 00000 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
67	Przebudowa ul. Drzewnej w Bartoszycach	600 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
68	Remont budynku przy ul. Kętrzyńskiej 29-31 w Bartoszycach z przeznaczeniem na Centrum Opiekuńczo Mieszkalne	5 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
69	Przebudowa ul. Krzywej w Bartoszycach	1 200 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
70	Przebudowa ul. Lelewela w Bartoszycach	1 000 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
71	Bartoszycka Akademia Aktywności Społecznej	5 600 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
72	Bartoszyckie Spotkania Artystyczne Osób Niezależnych” - projekt cykliczny	1 300 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
73	„Stawiamy na rodzinę” (z uwzględnieniem możliwości realizacji kilku edycji projektu)	7 200 000,00 zł	Środki własne / zewnętrzne źródła finansowania / środki UE
74	Wsparcie przedsiębiorczości w mieście Bartoszyce	-	-

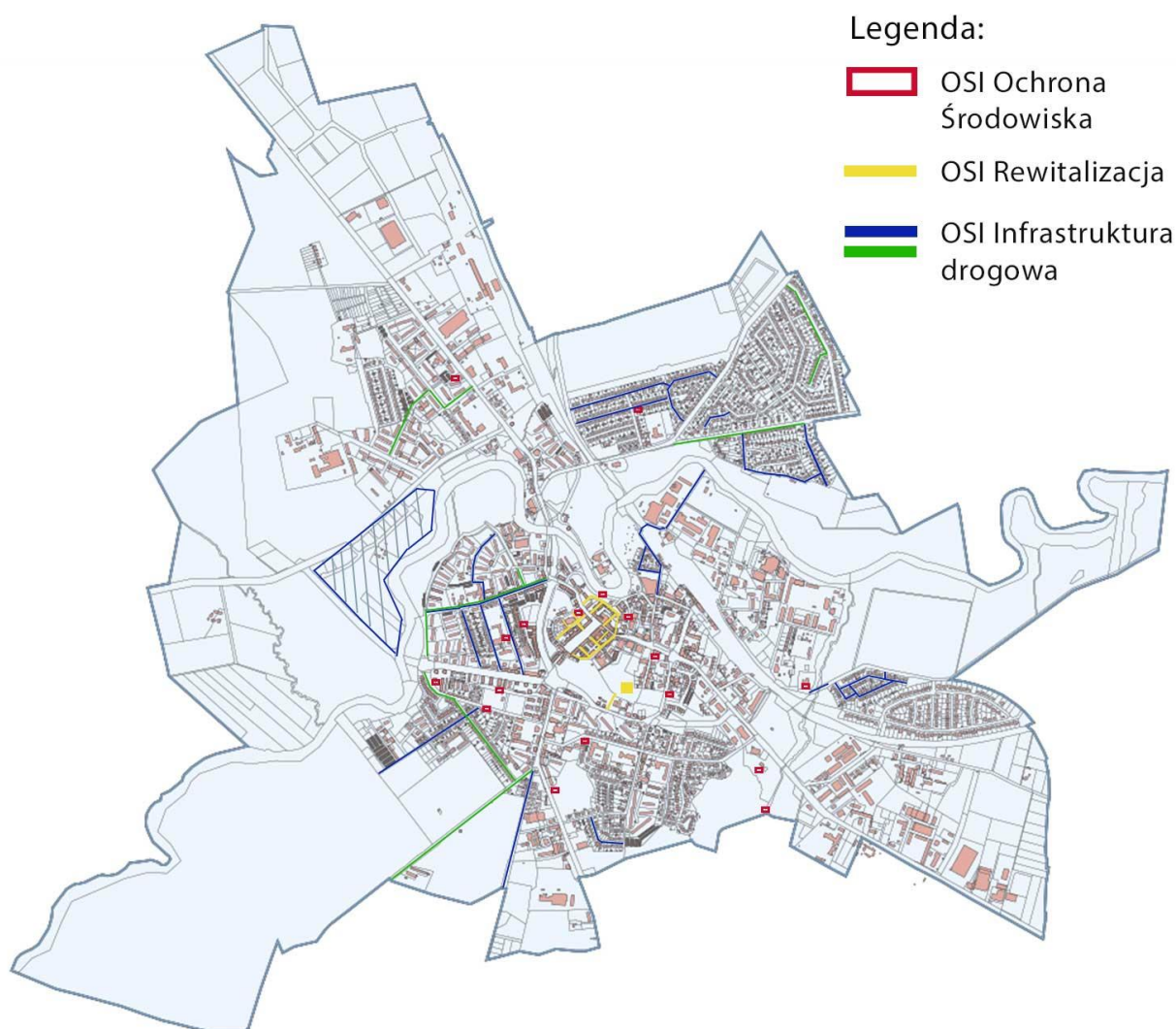
Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Bartoszycach

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również współpracy z gminami sąsiednimi, powiatem bartoszyckim, województwem warmińsko-mazurskim i ich jednostkami organizacyjnymi, a także związkami międzygminnymi, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których członkiem jest gmina miejska Bartoszyce. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

2.6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Najważniejszym dokumentem na poziomie regionalnym przedstawiającym wizję rozwoju województwa jest „*Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*”. W *Strategii* wyróżniono cztery priorytety obejmujące: kompetencje przyszłości, inteligentną produktywność, kreatywną aktywność oraz mocne fundamenty. Celem głównym *Strategii* województwa jest: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Ze względu na fakt, iż w *Strategii* rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego nie określono modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, w *Strategii* rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 przedstawiono model, który wynika przede wszystkim z zapisów i założeń przedstawionych Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miejskiej Bartoszyce oraz planowanych kierunków interwencji.

Rysunek 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w Bartoszycach

Źródło: Opracowanie własne

Kluczowe uwarunkowania rozwojowe gminy miejskiej Bartoszyce:

- ❖ Gmina miejska Bartoszyce położona jest w centrum powiatu bartoszyckiego, w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego i graniczy z gminą wiejską Bartoszyce, obejmuje obszar 11,8 km².
- ❖ Bartoszyce położone w obrębie mezoregionu fizyczno-geograficznego Równiny Sępopolskiej, w rozległym obniżeniu wysoczyzny morenowej płaskiej przeciętej doliną rzeki Łyny.
- ❖ Gmina miejska Bartoszyce położona jest w dorzeczu rzeki Pregoły, regionu wodnego Łyny i Węgorapy na terenie JCWP o kodzie PLGW700020. Miasto Bartoszyce leży w obrębie jednego z głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce (GZWP). Jest on oznaczony numerem 205 tzw. „Subzbiornik (Tr) Warmia”. Łyna jest głównym elementem sieci hydrograficznej miasta i okolic. Na terenie Bartoszcyc do Łyny dopływają dość liczne strumienie. Największym z nich jest rzeka Suszyca. Miasto należy do rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych Łyna od Symsarny

do Suszycy z Elmą do Powarszynki (PLRW700020584759), Suszycy (PLRW700018584769) oraz Łyna od Suszycy do Pisy (PLRW700020584779).

- ❖ W granicach administracyjnych miasta Bartoszyce nie występują tereny przeznaczone pod eksploatację kruszywa naturalnego.
- ❖ W granicach miasta znajdują się 3 prawne formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 „Ostoja Warmińska” (kod obszaru: PLB280015), pomnik przyrody ożywionej - drzewo gat. jesion wyniosły. Ponadto Bartoszyce znajdują się w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.
- ❖ Przez Bartoszyce przebiega jedna droga krajowa nr 51 Olsztynek - Bezledy – granica państwa (Rosja – Obwód Kaliningradzki), która stanowi połączenie miasta z Powiatu – miasta Bartoszyce ze stolicą regionu – miastem Olsztyn. Ważną rolę transportową pełnią również dwie drogi wojewódzkie: droga nr 512 Pieniężno – Szczurkowo, która przenosi ruch lokalny łączy ze sobą ważniejsze ośrodki powiatu oraz droga nr 592 przejście graniczne z Obwodem Kaliningradzkim (poprzez drogę krajową nr 51) – Bartoszyce – Kętrzyn – Giżycko. Droga przenosi ruch lokalny oraz ponad lokalny z terenów przygranicznych. Poza tym połączenia drogowe z powiatem utrzymywane są przez drogi powiatowe i lokalne.
- ❖ Obecnie nie funkcjonują połączenia kolejowe do Bartoszyce. Najbliższa stacja kolejowa to Korsze. Na odcinku Bartoszyce – Korsze nieregularnie kursują pociągi towarowe.
- ❖ Teren Miasta Bartoszyce zasilany jest ze stacji 110/15 kV/kV GPZ Bartoszyce (Główny Punkt Zasilania). Linie średniego napięcia 15 kV na terenie Miasta Bartoszyce zasilają łącznie 88 stacji transformatorowych 15kV/0,4kV, z których zasilana jest cała sieć elektroenergetyczna niskiego napięcia.
- ❖ System ciepłowniczy gminy miejskiej Bartoszyce funkcjonuje w oparciu o centralną ciepłownię miałowo-węglową zlokalizowaną na terenie miasta
- ❖ Na przeważającym obszarze gminy miejskiej Bartoszyce jest zlokalizowana sieć gazownicza.

Miasto Bartoszyce zostało zakwalifikowane jako ośrodek lokalny II rzędu. Plan województwa formułuje zasady funkcjonowania lokalnych ośrodków osadniczych, m.in.:

- koncentracja funkcji gospodarczych i usługowych, również dla potrzeb obsługi obszarów wiejskich.
- rozwój potencjału usługowego i gospodarczego, odpowiedni do pozycji ośrodków w hierarchii sieci osadniczej

Bartoszyce stanowią centrum lokalnego ośrodka administracyjnego i usługowego. Miasto jest istotnym węzłem komunikacyjnym, na obszarze którego przecinają się drogi kategorii krajowej nr 51 i wojewódzkiej nr 512 i 592. Na terenie miasta Bartoszyce znajdują się 123 drogi gminne o łącznej długości 44,644 km. Istniejący układ komunikacyjny miasta przejmuje ruch zewnętrzny (głównie w kierunku przejścia granicznego) i wewnętrzny ruch miejski. Miasto nie posiada wydzielonych obwodnic do przeprowadzenia ruchu zewnętrznego. Podstawowy układ komunikacyjny Bartoszyce tworzą ulice, które przejmują ruch z dróg krajowych i wojewódzkich, tj.: Warszawska, Bohaterów Warszawy, gen. Bema, Kętrzyńska, Gdańska, Nowowiejskiego oraz ulice prowadzące ruch miejski 11 Listopada, Księcia Poniatowskiego, Paderewskiego, Wajdy.

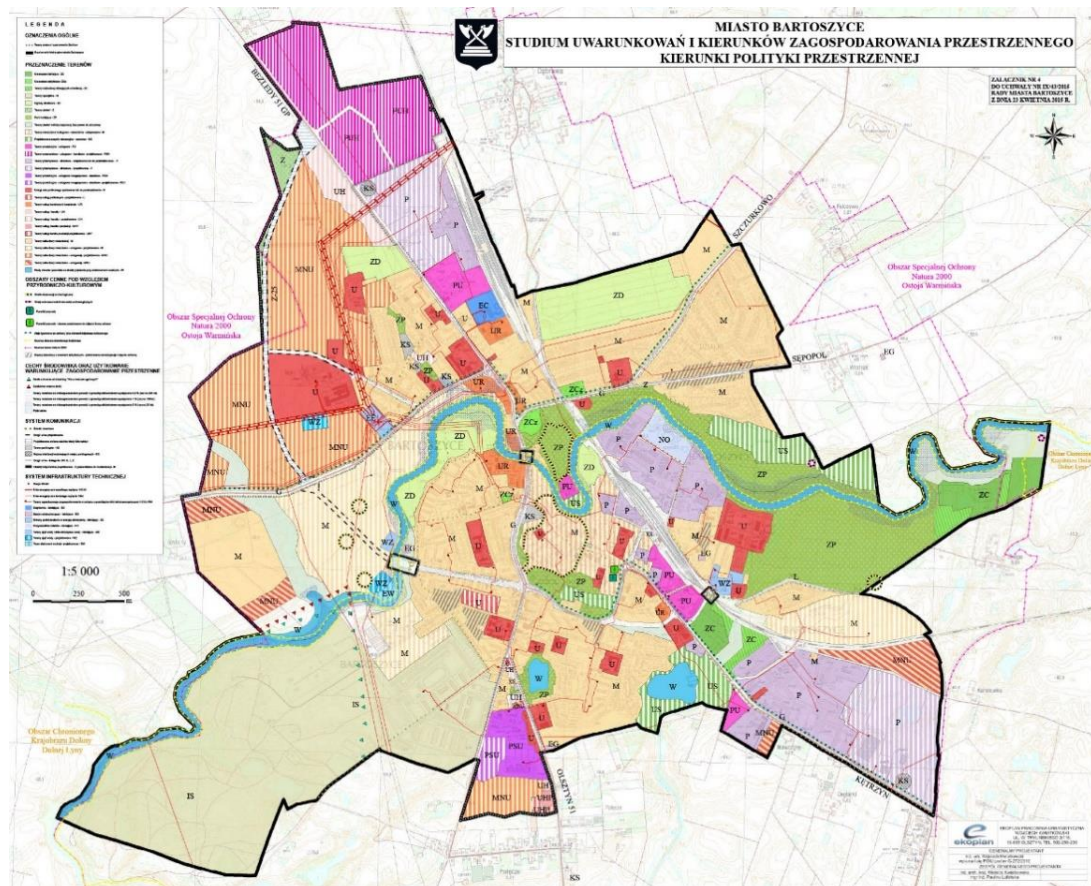
Zabudowa mieszkaniowa koncentruje się w centrum miasta (zabudowa wielorodzinna), na północnym wschodzie i wschodzie osiedla jednorodzinne Działki i Międzytorze, na południu

zabudowa wielorodzinna. Tereny inwestycyjne, bazy i składy zlokalizowane są południowo wschodniej części miasta. Jednym z problemów miasta jest niewystarczająca liczba terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Świadczy o tym bardzo duży i wciąż niezaspokojony popyt na działki pod budownictwo jednorodzinne²⁰.

Kolejnym elementem zagospodarowania przestrzennego miasta są tereny zielone Doliny Dolnej Łyny, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Ostoja Warmińska” (kod obszaru: PLB280015) i pomnik przyrody ożywionej. Miasto Bartoszyce usytuowane jest w obrębie obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski, a tereny Łyny, spełniają funkcję układów wentylacyjnych i retencyjnych wód gruntowych (wg koncepcji krajowej sieci ECONET-POLSKA).

Na terenie miasta Bartoszyce powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 34,44% powierzchni miasta. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią 28,07% powierzchni użytków rolnych. Grunty rolne przeważają w północnej i wschodniej części miasta.

Rysunek 8 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Bartoszyce

Źródło: Kierunki Rozwoju Przestrzennego Bartoszyce, 2015 r.

²⁰ Program rewitalizacji miasta Bartoszyce na lata 2016-2022

Kierunki interwencji rozwoju miasta Bartoszyce:

1. W zakresie infrastruktury technicznej
 - Poprawa infrastruktury drogowej (dróg, chodników, ścieżek rowerowych) przyczyni się do zwiększenia mobilności i bezpieczeństwa mieszkańców, jak również zwiększy atrakcyjność turystyczną miasta,
 - Poprawa infrastruktury technicznej w zakresie budowy separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych.
2. Rozwój mieszkalnictwa
3. W zakresie środowiska:
 - Działania w obszarze niskoemisyjności (m.in. termomodernizacja budynków stanowiących zasób mieszkaniowy oraz budynków użyteczności publicznych, wymiana pieców, ochrona bioróżnorodności),
 - Budowa zbiorników retencyjnych w celu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
 - Rozwój odnawialnych źródeł energii.
4. W zakresie infrastruktury społecznej:
 - Budowa, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
 - Wykorzystanie potencjału rzeki Łyny,
 - Modernizacja placówek oświatowych,
 - Utworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego,
 - Wyposażenie zespołów mieszkaniowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne (małe boiska, place zabaw),
 - Ochrona oraz poprawa stanu i standardu funkcjonalnego i technicznego istniejących obiektów i zasobów zabytkowych prawnie chronionych i postulowanych do objęcia ochroną prawną.
5. W zakresie kultury, turystyki i sportu:
 - Stworzenie nowych miejsc wypoczynku i rekreacji, które zwiększą atrakcyjność miasta poprzez wykorzystanie rzeki Łyny,
 - Modernizacja obiektów sportowych,
 - Modernizacja obiektów kultury,
 - Dalszy rozwój obiektów sportowych, w tym wytyczenie i urządzenie ścieżek rowerowych w mieście, w powiązaniu ze ścieżkami na terenie gminy.
6. W zakresie sfery gospodarczej:
 - Wsparcie przedsiębiorczości w mieście Bartoszyce.

2.7 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bartoszyce”, głównym celem polityki rozwojowej miasta Bartoszyce jest cel uniwersalny, „podnoszenie standardu warunków życia mieszkańców miasta przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju”. Obejmuje on realizację polityki przestrzennej w zakresie:

- a) uzyskiwania coraz wyższej sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych poprzez korektę układu komunikacyjnego oraz podnoszenie stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- b) wykorzystania położenia i funkcji miasta w strukturze osadniczej województwa, różnorodnych związków zewnętrznych oraz terytorialnych warunków rozwoju dla podnoszenia jej atrakcyjności jako obszaru korzystnego do inwestowania,
- c) przeciwdziałanie degradacji walorów miasta w zakresie środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego.

Tabela 13 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie miejskiej Bartoszyce

Nazwa obszaru	Charakterystyka	Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
Tereny o funkcjach mieszkaniowych	Obszary mieszkaniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie jakości życia i komfortu zamieszkania poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie infrastruktury technicznej, z zakresu ochrony środowiska, komunikacyjnej, • Zwiększenie atrakcyjności osadniczej miasta, • Zwieszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta w kontekście rozwoju budownictwa, mieszkaniowego, • Kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej, • Ochrona krajobrazu kulturowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie terenów pod inwestycje mieszkaniowe – wyposażenie ich w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja), modernizację dróg i dostosowanie ich do parametrów zgodnych z przepisami odrębnymi, • Wspieranie modernizacji i remontów istniejących zasobów mieszkaniowych, szczególnie tych najstarszych, w zabudowie wielorodzinnej będzie realizowane budownictwo prywatne, spółdzielcze, czynszowe a także komunalne i ewentualnie przez m.in. Towarzystwo Budownictwo Społeczne • Obok realizacji budownictwa mieszkaniowego na nowych terenach, polityka przestrzenna uwzględnić powinna możliwości budowy nowych mieszkań na obszarach zainwestowanych poprzez rozbudowy, nadbudowy, nowe budynki (plomby architektoniczne) lub grupy budynków, • Działania na terenach osiedli zabudowy blokowej zmierzać powinny do ich „humanizacji” poprzez tworzenie warunków do rekreacji, uzupełniania programu usługowego i usprawniania komunikacji wewnątrz osiedli, • Zasady tworzenia odpowiednich warunków życia: rekreacja - usługi podstawowe - sprawna komunikacja wewnętrzna - powinny być uwzględnione w realizowanych w przyszłości nowych zespołach mieszkaniowych, • Wzbogacenie oferty usługowej poprzez lokalizowanie podstawowych urzędzeń usługowych oraz funkcji handlowych, gastronomicznych, nieuciążliwych zakładów

			<p>usługowych - stosownie do potrzeb ich mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działalność usługowa w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz mieszkanie – usługowej nie może powodować pogorszenia warunków zamieszkiwania i użytkowania sąsiednich budynków lub lokali przeznaczonych na pobyt ludzi, • Poprawa stanu technicznego i podniesienie standardu do poziomu odpowiadającego współczesnym wymaganiom istniejących zasobów mieszkaniowych.
<p>Tereny o funkcjach usługowych, w tym użyteczności publicznej</p>	<p>Obszary administracyjno-usługowe, istotne ze względu na obsługę mieszkańców gminy znajdują się głównie w Bartoszycach. W Mieście zlokalizowane są m.in. instytucje i obiekty użyteczności publicznej, punkty handlowo-usługowe, w tym tereny obsługi komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie roli miasta jako lokalnego lidera usług i handlu, • Porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej, • Zwiększanie potencjału gospodarczego, w tym wzmacnianie istniejących funkcji usługowych komercyjnych, • Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do usług, • Centrum miasta jest miejscem koncentracji funkcji publicznych, które kreują obszary stające się miejscem kontaktów mieszkańców. Są obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjającymi nawiązywaniu kontaktów społecznych, • Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności do usług oraz poprawa ich standardu, • Zaadaptowane istniejące w mieście urządzenia usługowe ponadlokalne (powiatowe) i miejskie, • Polityka przestrzenna w zakresie lokalizacji nowych urządzeń powinna zmierzać do nasycenia urządzeniami usługowymi centrum miasta jako plomby architektoniczne mogłyby być realizowane miejsca obsługi ludności, w tym administracyjne i finansowe, nie wymagające dużych powierzchni zabudowy, • Funkcje usługowe o mniejszej skali lokalizować należy w parterach budynków mieszkalnych istniejących i nowo realizowanych, • Na terenach istniejących osiedli mieszkaniowych, należy wzbogacać ofertę usługową poprzez lokalizowanie podstawowych urządzeń usługowych oraz funkcji handlowych, gastronomicznych, nieuciążliwych zakładów usługowych - stosownie do potrzeb ich mieszkańców, • Zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania szkołom podstawowym, • W zakresie urządzeń sportowo-rekreacyjnych należy dążyć do wyposażenia zespołów

			<p>mieszkańców w urzędzenia sportowo-rekreacyjne (małe boiska, place zabaw),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otwarcie nowego przedszkola; • Urządzenie terenów rekreacyjnych nad zalewem powstałym w wyniku spiętrzenia rzeki Łyny; • Rozbudowa istniejących cmentarzy; • Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa, węzeł przesiadkowy), • Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach, • W planowaniu terenów usługowych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.), • Zapewnienie mieszkańcom miasta dogodnej dostępności do celów ich podróży i do ich miejsc zamieszkania w akceptowanych standardach podróżowania przy jednoczesnej minimalizacji transportochłonności układu komunikacyjnego, eliminacji bądź łagodzeniu uciążliwości funkcjonalnych i środowiskowych powstających w wyniku rozbudowy tego układu.
<p>Tereny o funkcjach przemysłowych i strefy aktywności gospodarczej</p>	<p>Obszary pełniące kluczową rolę dla rozwoju gospodarczego miasta, w tym obszar wzdłuż korytarzy transportowych – droga krajowa nr 51, drogi wojewódzkie nr 512 i 592.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie aktywności gospodarczej, • Porządkowanie, uzupełnianie i kreowanie nowej struktury przestrzennej, • Kształtowanie nowoczesnych zespołów zabudowy przemysłowej i produkcyjnej o racjonalnie wykorzystanej przestrzeni, uporządkowanym układzie urbanistycznym i zabudowie, • Uzbrajanie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania, 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie bazy terenowej pod inwestycje związane z działalnością gospodarczą, • Przygotowanie uzbrojonych terenów, nadających się do zainwestowania, • Zapewnienia prawidłowej obsługi komunikacyjnej i powiązań z układem komunikacyjnym miasta, • Ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic

		<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych oraz wspieranie inwestycji w pierwszej kolejności na terenach już zainwestowanych wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę, • Minimalizowanie negatywnych skutków dla ludzi, infrastruktury i środowiska, w tym stały monitoring, • Przygotowanie oferty dla inwestorów w zakresie terenów rozwojowych przeznaczonych pod funkcje usługowe i produkcyjne, • Tworzenie warunków dla rozwoju nowych rodzajów działalności produkcyjnej i usługowej, • Wzbogacanie struktury biologicznej obszarów inwestycyjnych poprzez wprowadzanie zieleni izolacyjnej, 	<p>przestrzennych, ograniczenia w zasklepieniu gleby),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie powierzchni terenów zieleni, • Wykorzystanie położenia gminy w stosunku do układu dróg ponadregionalnych (nr 51) i wojewódzkich (nr 512 i 592) dla aktywizacji gospodarczej terenów miasta, • Lokalizowanie zakładów produkcyjnych średniej wielkości oraz rozwijanie małych zakładów wytwórczych nieuciążliwych lub o niewielkiej uciążliwości dla środowiska, a także wykorzystujące lokalne tradycje - budownictwo i przemysł odzieżowy, • Rozwijanie produkcji bazującej na surowcach lokalnych, • Możliwości lokalizacji przemysłu wodochłonnego na terenie Bartoszyce.
<p>Formy ochrony przyrody lub Tereny zieleni, w tym o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej</p>	<p>W granicach miasta znajdują się 3 prawne formy ochrony przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Ostoja Warmińska” (kod obszaru: PLB280015) i pomnik przyrody ożywionej – drzewo gat. Jesion wyniosły. Bartoszyce znajdują się ponadto w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona przed degradacją istniejących zasobów przyrodniczych, • Likwidacja istniejącego zagrożenia, • Zapobieganie degradacji krajobrazu miasta, • Ochrona bioróżnorodności biologicznej i zrównoważone wykorzystanie systemu przyrodniczego, • Zapobieganie degradacji środowiska leśnego dla zapewnienia harmonijnego rozwoju życia mieszkańców gminy, • Zwiększenie dostępności terenów zieleni, • Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, • Poprawa jakości zamieszkania oraz atrakcyjności osadniczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie zabudowy na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, • Przewidywane do ochrony nowe elementy krajobrazu kulturowego: aleja przebiegająca na całym odcinku drogi wojewódzkiej nr 512 oraz aleja na całym odcinku drogi wojewódzkiej nr 592, • Nie dopuszczanie do lokalizowania w najbliższym otoczeniu terenów i obiektów największych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych wszelkich form użytkowania terenu zagrażających równowadze środowiska, • Ochrona lasów jako istotnych elementów w systemie powiązań ekologicznych, • Zachowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni, • Wykorzystanie istniejącego potencjału endogenicznego dla rozwoju obszarów

			<p>rekreacyjno-wypoczynkowych, sportowych i turystycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dostępności komunikacyjnej: pieszej, rowerowej oraz samochodowej, • Zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych, stanowiących element systemu ekologicznego obszarów chronionych oraz istotny walor dla rozwoju rekreacji, • Gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o specjalistyczne operaty urzędniowo – leśne sporządzane przez właściwe służby, • Maksymalne ograniczenie zmiany sposobu użytkowania gruntów leśnych na cele nieleśne.
<p>Tereny użytkowane rolniczo</p>	<p>Rolnictwo na terenie miasta stanowi drugorzędną rolę w gospodarce Bartoszyce. Na terenie miasta Bartoszyce powierzchnia użytków rolnych stanowi 34,4% powierzchni miasta. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią ponad 28,7% powierzchni użytków rolnych. Ok. 4 % stanowią pastwiska. Na obrzeżach miasta dominują gleby urodzajne, kompleksu pszennego dobrego. W północnych częściach miasta lokalnie występują łąki pylaste. Są to gleby III i IV klasy gleby bonitacyjnej. W dolinie Łyny występują mady i gleby pochodzenia organicznego. Rolnictwo w granicach miasta nie posiada korzystnych warunków dla intensywnej produkcji rolnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Użytki rolne o wysokiej przydatności rolniczej stanowią niewielki udział gruntów na obszarze miasta, dlatego też należy je wykorzystywać w pierwszej kolejności na cele rolnicze, • Na terenach obecnie użytkowanych rolniczo postuluje się wprowadzenie funkcji nierolniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie produkcji rolnej na gruntach o bardzo niskiej wartości rolniczej ze wskazaniem zalesień jako zmiany sposobu użytkowania, • Grunty rolne mogą być zalesiane pod warunkiem, że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, • Ochrona przed zabudową terenów otwartych, mających istotne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe w systemie przyrodniczym miasta, poprzez niedopuszczenie do rozpraszania zabudowy.

<p>Wody</p>	<p>Gmina miejska Bartoszyce leży w zlewisku Zalewu Wiślanego, w dorzeczu Pregoły, a dokładniej w zlewisku Łyna i jej dopływów Na terenie Bartoszyca Łyna posiada liczne dopływy, w tym największy z nich to rzeka Suszyca (dopływ prawobrzeżny). Miasto Bartoszyce należy do rzecznej jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Łyna od Symsarny do Suszycy z Elmą od Powarszynki (PLRW700020584759), Suszyca (PLRW PLRW700018584769), Łyna od Suszycy do Pisy (PLRW700020584779).</p> <p>Miasto Bartoszyce leży w obrębie jednego z głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce (GZWP). Jest on oznaczony numerem 205 tzw. „Subzbiornik (Tr) Warmia”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwości lokalizacji przemysłu wodochłonnego uwarunkowany oczyszczeniem ścieków w stopniu co najmniej wymaganym przepisami, • Wykorzystanie zbiorników i cieków wodnych dla rozwoju funkcji związanych ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego, • Zachowanie istniejącego systemu zbiorników i cieków wodnych, dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wody deszczowe spływające po terenach objętych zainwestowaniem należy zagospodarować w granicach poszczególnych działek, a na terenach szczelnie utwardzonych ująć w system kanalizacji deszczowej wyposażonej w niezbędne urządzenia podczyszczające, • Ograniczanie powierzchni szczelnych, poprzez stosowanie do pokrywania terenów materiałów i technologii ograniczających odpływ wody, • Tereny podmokłe, naturalne oczka wodne oraz doliny cieków pozostawione w stanie niezmienionym, • Ochrona wód publicznych przed degradacją, poprzez ograniczenie zagospodarowania terenów leżących w ich bezpośrednim sąsiedztwie poprzez pozostawienie strefy wolnej od zabudowy oraz zachowanie istniejących i tworzenie nowych stref buforowych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, • Wprowadzenie zakazu podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, • Zakaz grodzienia nieruchomości do linii brzegu i uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar, zgodnie z ustawą Prawo Wodne.
<p>Obszary szczególnego zagrożenia powodzią</p>	<p>Na terenie Bartoszyca występują tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi z prawdopodobieństwem wystąpienia 0,5%, 1% oraz 5%, stanowiące obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Przedmiotowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie retencji wodnej, • Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi, • Zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego, 	<ul style="list-style-type: none"> • Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zasady zagospodarowania oraz zakazy i nakazy reguluje ustawa Prawo wodne, • Zakaz lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi z prawdopodobieństwem wystąpienia 0,5 %, 1% oraz 5%, stanowiące obszary szczególnego zagrożenia powodzią a ewentualne odstępstwa od tego zakazu

	<p>tereny zlokalizowane wzdłuż rzeki Łyny co jest związane z wezbraniem rzeki i okresowym wylewaniem z koryta, zalewaniem terenów tarasu zalewowego.</p> <p>Występujące powodzie mają charakter lokalny. W mieście Bartoszyce stwierdzono umiarkowane ryzyko powodziowe.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Poprawa jakości gleb poprzez regulacje stosunków wodnych oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią,• Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.	<p>wymagają zgody Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.</p>
--	--	---	---

Źródło: Opracowanie własne

3. Zgodność Strategii z założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu

„Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” jest zgodna z obecnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju, tj. „Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020” (z perspektywą 2030 roku) oraz założeniami „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, określającej nowe ramy i zasady prowadzenia polityki rozwoju. Natomiast na szczeblu regionalnym strategia jest zgodna z „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego” oraz Strategią rozwoju sieci miast CITTASLOW województwa warmińsko-mazurskiego.

3.1. Strategia na rzecz Odpowiedzialności Rozwoju do roku 2020 z perspektywą 2030 roku

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. Głównym celem SOR jest *tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.*

W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

- I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii.

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

Tabela 14 Spójność „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” z SOR

Cele szczegółowe i obszary wspierające) – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030
Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną 1) Reindustrializacja 2) Rozwój innowacyjnych firm 3) Małe i średnie przedsiębiorstw 4) Kapitał dla rozwoju 5) Ekspansja zagraniczna	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.3 Strategiczne zarządzanie miastem
Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony 6) Spójność społeczna	3.2 Wzrost integracji społecznej 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno sportowej 3.4 Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych 3.5 Infrastruktura społeczna 1.4 Infrastruktura mieszkaniowa
7) Rozwój zrównoważony terytorialnie	4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu 8) Prawo w służbie obywatelom i gospodarce 9) Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem 10) E-państwo 11) Finanse publiczne 12) Efektywność wykorzystania środków UE	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
Obszary wspierające 1) Kapitał ludzki i społeczny	3.1 Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2 Wzrost integracji społecznej 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4 Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych
2) Cyfryzacja	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
3) Transport	1.2 Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców
4) Energia	2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)
5) Środowisko	2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)
6) Bezpieczeństwo Narodowe	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie SOR

3.2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” (KSRR 2030) to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel główny i cele szczegółowe polityki regionalnej Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Tabela 15 Spójność „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” z KSRR

Cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030”
1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo: 1.1.1. Tworzenie warunków do dalszego rozwoju konkurencyjnej gospodarki we wschodniej Polsce 1.1.2. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 1.1 Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna 1.2 Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego 1.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców 1.4 Infrastruktura mieszkaniowa 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE).
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2. Wzrost integracji społecznej 3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych, 3.5. Infrastruktura społeczna
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska	-
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2. Wzrost integracji społecznej 3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych, 3.5. Infrastruktura społeczna
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji

2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym. 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSRR

3.3 Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

„Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego” jest najważniejszym regionalnym dokumentem strategicznym. Celem głównym Strategii województwa jest: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy. Cel główny będzie możliwy do zrealizowania poprzez realizację poniższych celów strategicznych:

- 1: *Kompetencje przyszłości*
- 2: *Inteligentna produktywność*
- 3: *Kreatywna aktywność*
- 4: *Mocne fundamenty*

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy miejskiej Bartoszyce do 2030 roku z „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”.

Tabela 16 Spójność Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” z Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Cele strategiczne Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego	Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030
1. <i>Kompetencje przyszłości</i> 1.1 Użyteczne kwalifikacje i kompetencje	3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2. Wzrost integracji społecznej 3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych
1.2 Nowoczesne usługi	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjnej
1.3 Profesjonalne organizacje	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
2. <i>Inteligentna produktywność</i> 1.1 Satysfakcjonująca praca	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem

1.2 Inteligentna specjalizacja	3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)
1.3 Wysoka konkurencyjność	1.1 Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna
3. Kreatywna aktywność 1.1 Inspirująca twórczość	3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2. Wzrost integracji społecznej 3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych, 3.5. Infrastruktura społeczna 1.1 Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna
1.2 Efektywna współpraca	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
1.3 Ukształtowana tożsamość	3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej
4. Mocne fundamenty 1.1 Silny kapitał społeczny	3.1 Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2 Wzrost integracji społecznej
1.2 Optymalna infrastruktura rozwoju	1.1 Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna 1.2 Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego 1.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców 1.4 Infrastruktura mieszkaniowa 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 3.5 Infrastruktura społeczna
1.3 Wyjątkowe środowisko przyrodnicze	2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE).

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

3.4 Miasta dobrego życia 2030. Program rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt)

Miasta dobrego życia 2030. Program rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt) obejmuje 35 samorządów, z czego 26 zlokalizowanych jest w województwie warmińsko-mazurskim. Program jest dokumentem, który określa wspólne cele i działania w celu ich rozwoju i promocji marki CITTASLOW. Program określa cel główny funkcjonowania miast należących do Międzynarodowej sieci Cittaslow, którym jest: efektywne wykorzystanie współpracy w celu wzrostu jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianie roli sieci Cittaslow w rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego. Realizowany on będzie poprzez następujące cele operacyjne i kierunki działań:

- 1) Integracja i mobilizacja zasobów
- 2) Promocja i ekspansja współpracy
- 3) Wysokiej jakości nowoczesne usługi
- 4) Aktywna gospodarka

5) Wysokiej jakości przestrzeń

Tabela 17 Spójność Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 roku z Programem rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt listopad 2021r)

Cele szczegółowe Programu rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego	Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030
1. Integracja i mobilizacja zasobów 1.1. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej	3.2. Wzrost integracji społecznej 3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
1.2. Wzrost kompetencji administracji lokalnej	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
2. Promocja i ekspansja współpracy 2.1. Kreacja i rozwój marki CITTASLOW 2.2. Promocja gospodarcza 2.3. Rozwój współpracy z otoczeniem sieci CITTASLOW	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
3. Wysokiej jakości nowoczesne usługi 3.1. Rozwój usług dla społeczeństwa w oparciu o nowoczesne rozwiązania	1.1. Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna 1.2. Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego 1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców 1.4. Infrastruktura mieszkaniowa 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE) 3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 3.2. Wzrost integracji społecznej 3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych 4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji
4. Aktywna gospodarka 4.1. Rozwój kapitału ludzkiego	3.1 Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej 4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
4.2. Kreowanie oferty inwestycyjnej	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
4.3. Współpraca na rzecz rozwoju turystyki	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem
5. Wysokiej jakości przestrzeń 5.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej	1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców
5.2 Rozwój atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych	4.2 Rozwój turystyki i rekreacji 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 1.1 Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna 1.4 Infrastruktura mieszkaniowa 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej 2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 4.2 Rozwój turystyki i rekreacji

5.3 Rozwój infrastruktury turystycznej	1.1 Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna 3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej 1.3 Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej
5.4 Ochrona środowiska przyrodniczego	2.1 Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego 2.2 Rozbudowa infrastruktury technicznej
5.5 Czysta energia	2.3 Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt listopad 2021r)

3.5 Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Ze względu na swoje położenie, Bartoszyce nie należą do żadnego obszaru funkcjonalnego, wyznaczonego Planem zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego.

Województwo warmińsko-mazurskie rozwija się poprzez integrację funkcjonalną przestrzeni na poziomie wojewódzkim, krajowym i europejskim, przy wykorzystaniu potencjałów egzogenicznych i endogenicznych. Zrównoważony rozwój województwa kształtuje się wskutek racjonalnego wykorzystania zasobów regionu, uwzględniając ład przestrzenny w ujęciu regionalnym i lokalnym oraz zachowanie walorów środowiska i krajobrazu. Dostępność terytorialna województwa w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych ulega poprawie w wyniku rozwijania się powiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym m.in. systemów infrastruktury transportowej, telekomunikacyjnej i technicznej. Skutkuje to wzrostem konkurencyjności regionu, jego atrakcyjności inwestycyjnej, rozwojowi inteligentnych specjalizacji. Równowaga funkcjonalno-przestrzenna jest rezultatem synergii pomiędzy funkcjonującym prawidłowo układem węzłowym, liniowym i strefowym.

W układzie węzłowym, opartym na równomiernie rozmieszczonych ośrodkach osadniczych, dominuje Olsztyn, który jest elementem krajowej sieci osadniczej. Najbardziej aktywne gospodarczo i rozwinięte ośrodki osadnicze wpisane są w korytarze powiązań funkcjonalno-przestrzennych z innymi ośrodkami osadniczymi. System korytarzy oparty jest na głównych ciągach transportowych, charakteryzujących się największymi natężeniami ruchu drogowego (transport towarów, transport ludzi, w tym tranzyt).

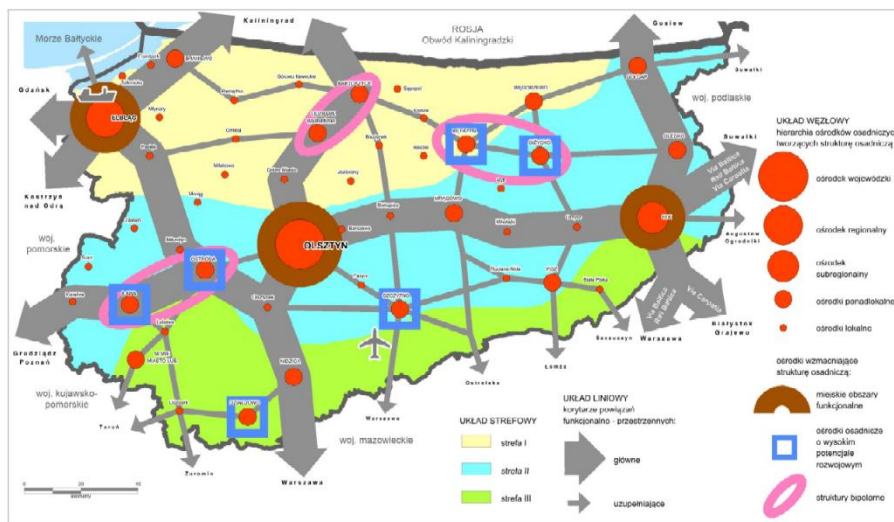
Układ strefowy, tworzony przez trzy rozciągające się równoleżnikowo strefy, wyróżniające się uwarunkowaniami fizyczno-geograficznymi oraz dominującym sposobem użytkowania terenów, determinuje rozwój struktury funkcjonalno-przestrzennej. Charakter stref i ich zróżnicowanie wewnętrzne, wpływa na rozwój wiodących funkcji poszczególnych stref. Układ strefowy obejmuje III strefy. Bartoszyce znajdują się w strefie I, obejmującej północną część województwa w pasie od Zalewu Wiślanego do Mazur Garbatych. Obszar wyróżnia znaczący udział powierzchni rolnych, w tym o wysokich wartościach dla produkcji rolniczej oraz nieznacznym udziałem kompleksów leśnych i wód powierzchniowych. Gospodarka regionu rozwija się tu z wykorzystaniem potencjałów i zasobów gminy, przy ochronie i odtwarzaniu

struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważonym korzystaniu z elementów środowiska.²¹

Bartoszyce należą do grupy miast średnich. Jednym z najważniejszych problemów miast średnich jest utrata funkcji społeczno-gospodarczych. charakteryzuje marginalizacja i stagnacja spowodowana utratą konkurencyjności i możliwości rozwoju. Miasta nie stymulują korzystnych przemian na sąsiednie obszary wiejskie i nie spełniają swej roli w procesie rozwoju. Brak warunków lub niedogodne i niewystarczające warunki do rozwoju przedsiębiorczości, niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, kiepska jakość życia związana z niską dostępnością do usług, niska aktywność zawodowa mieszkańców i wyludnianie miast generują osłabienie i utratę roli miast w procesie rozwoju.

W Bartoszycach zachodzi proces suburbanizacji, czyli zjawisko rozprzestrzeniania się zabudowy poza granice administracyjne miasta na tereny wiejskie. Proces ten występuje obecnie powszechnie i niesie ze sobą konsekwencje odnoszące się zarówno do miasta jak i obszarów je otaczających.

Rysunek 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Zidentyfikowany, na podstawie zapisów Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego, potencjał Bartoszyce to:

- miasto o stosunkowo dobrze zachowanej tkance urbanistycznej i architektonicznej,
- wymagające działań rewitalizacyjnych, w celu utrzymania i wykorzystania gospodarczego i turystycznego ich potencjału kulturowego
- zasoby i walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe,
- przejście graniczne – drogowe
- sieć dróg doprowadzających do przejścia granicznego
- trasa rowerowa Green Velo o znaczeniu ponadregionalnym
- współpraca miast i regionów w ramach istniejących stowarzyszeń i inicjatyw, m.in. Międzynarodowa Sieć Miast Cittaslow,
- obszar o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej

²¹ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (2018 r)

- aktywizacja społeczna i ożywienie gospodarcze związane z małym ruchem granicznym
- warunki sprzyjające prowadzeniu działalności gospodarczej w ramach inteligentnych specjalizacji województwa.
- istotny punkt przesiadkowy o znaczeniu regionalnym
- leżą na terenie jednego z największych autobusowych korytarzy transportowych
- ośrodek ponadlokalny – miasto powiatowe, wielofunkcyjne, zapewniające dostęp do usług publicznych ponadlokalnych i lokalnych, o znaczącym udziale procesów rozwojowych w skali województwa lub jego części

Zidentyfikowane problemy i zagrożenia dla rozwoju Bartoszyce:

- peryferyjne położenie na tle województwa, kraju i Europy
- ograniczona współpraca z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, niewielkie powiązania społeczno-gospodarcze terenów przygranicznych po stronie polskiej i rosyjskiej,
- peryferyzacja społeczno-gospodarcza
- niska konkurencyjność regionu w skali Polski i Unii Europejskiej (z wyjątkiem walorów turystycznych),
- słaba dostępność komunikacyjna wewnątrz obszaru oraz względem pozostałej części województwa
- niekorzystna sytuacja społeczno-demograficzna i gospodarcza (depopulacja, defeminizacja, niekorzystna prognoza demograficzna, wysoki wskaźnik bezrobocia, nieznacząca rola przemysłu, tereny popegeerowskie, handel przygraniczny – „szara strefa”) obszar zagrożony trwałą marginalizacją, na którym występuje kumulacja problemów społecznych, ekonomicznych bądź społeczno-ekonomicznych,
- słabszy dostęp do infrastruktury technicznej w stosunku do pozostałej części województwa oraz kraju (wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, gazowej i elektroenergetycznej).²²

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego woj. Warmińsko-Mazurskiego Bartoszyce są ośrodkiem gospodarczym o znaczeniu lokalnym I stopnia, tj. wyróżniającym się nasyceniem podmiotami gospodarczymi, położonym przy głównych ciągach komunikacyjnych, na terenie którego funkcjonuje SSE.

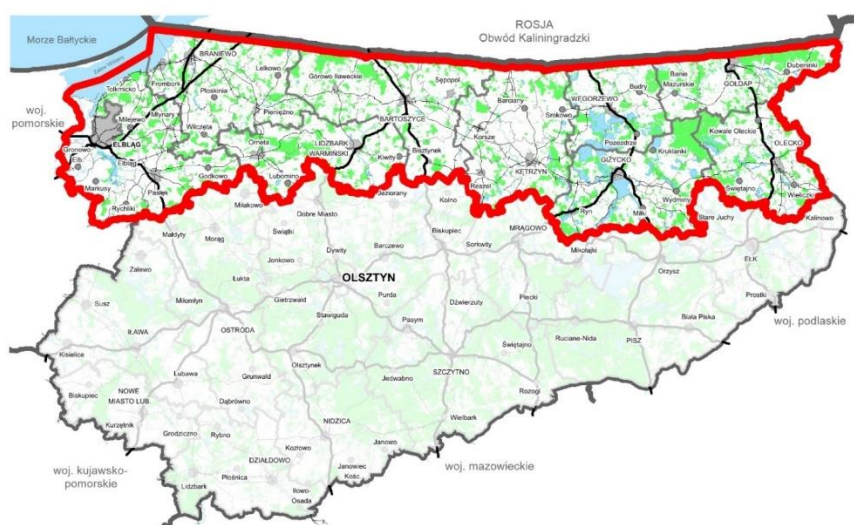
Powiat bartoszycki należy do obszarów o największym odpływie ludności oraz o najniższych wartościach współczynnika przyrostu naturalnego.

Układ osadniczy województwa wzmacniają struktury bipolarne m.in: Bartoszyce – Lidzbark Warmiński, których współdziałanie i osiąganie wspólnych celów ma swoje odzwierciedlenie w rozwoju społeczno-gospodarczym całego regionu.

Bartoszyce należą do Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego

²² Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (2018 r)

Rysunek 10 Przygraniczny Obszar Funkcjonalny

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Na terenie Bartoszyce przewidziano do realizacji następujące projekty o znaczeniu ponadlokalnym:

1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury komunikacyjnej (inwestycja realizowana na terenie gminy Bartoszyce):
 - a. Droga nr 51 - Budowa obwodnicy Bartoszyce,
2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury technicznej
 1. Budowa linii 110 kV Jeziorany - Bartoszyce, którego realizacja wynika z Planu Rozwoju na lata 2017-2022. Energa-Operator SA
 2. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej, którego realizacja wynika z Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych
3. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej:
 - a. Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast województwa objętych siecią Cittaslow, którego realizacja wynika z Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
 - b. Budowa i rozbudowa Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), którego realizacja wynika z Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022
4. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym z zakresu infrastruktury społecznej:
 - a. Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast województwa objętych siecią Cittaslow, którego realizacja wynika z Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

3.6 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty oraz Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami w obszarze tego dorzecza. Ustala on cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód oraz określa działania ukierunkowane na ich osiągnięcie, uwzględniając wpływ działalności człowieka na stan wód. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty na obszarze dorzecza Pregoty głównymi sposobami użytkowania wód są:

- pobór wody na cele komunalne,
- pobór wody na cele przemysłowe;
- nawodnienia i zasilenie stawów rybnych;
- turystyka i rekreacja

Główne oddziaływania antropogeniczne:

- zrzuty ścieków komunalnych, przemysłowych, opadowych
- zrzuty ze stawów rybnych;
- zanieczyszczenia obszarowe głównie z terenów rolniczych;
- pobory wód na różne cele

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te prowadzić będą m.in. do obniżenia strat powodziowych.

W ramach PZRP określono 3 cele główne, którym odpowiada 13 celów szczegółowych:

1. zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:

- utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym,
- wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami,
- unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q 0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi;

2. obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

- ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego,
- ograniczenie istniejącego zagospodarowania,
- ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe;

3. poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych,
- doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź,
- doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi,
- wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych,
- budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
- budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Na dzień zakończenia opracowywania Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 trwały prace nad aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty oraz Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym. Miasto Bartoszyce zobowiązuje się do zapoznania z ww. dokumentami oraz do realizacji działań w ramach swoich zadań.

4 System realizacji Strategii

Strategia rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 roku będzie realizowana z wykorzystaniem narzędzi i procedur (więcej Podrozdziale 4.4. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych) pomocnych w zarządzaniu dokumentem.

W ramach zarządzania strategią można wymienić trzy podstawowe etapy:

- wdrażanie,
- monitorowanie,
- aktualizacja.

4.1. Zarządzanie Strategią

Pierwszym etapem wdrażania Strategii jest wskazanie osób i podmiotów odpowiedzialnych za realizację zapisów Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030. Dokument jest uchwalany przez Radę Miasta, natomiast Burmistrz jest odpowiedzialny za całościowy nadzór, który zatwierdza wybór projektów oraz decyduje o zaangażowaniu finansowym, kadrowym i organizacyjnym Miasta w ramach każdego celu strategicznego. *Strategia* musi zaspokoić oczekiwania mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów funkcjonujących na terenie miasta. W związku z tym powinno się planować działania we współpracy ze wszystkimi interesariuszami, którzy przyczynią się do realizacji założonych celów. Należy umożliwić wszystkim mieszkańcom zgłaszanie pomysłów poprzez wypełnienie Karty projektu (Załącznik nr 2), a następnie sprawdzenie kart przez odpowiedni wydział Urzędu Miasta spójności ze *strategią* i zaopiniowanie.

Schemat 9 Struktura zarządzania „Strategią rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030”

Źródło: Opracowanie własne

Za realizację poszczególnych zadań zapisanych w Strategii odpowiada odpowiedni wydział Urzędu Miasta w Bartoszycach, do którego należy:

- dopilnowanie, aby projekty planowane w ramach Strategii były ujmowane w wieloletnich programach inwestycyjnych gminy miejskiej Bartoszyce,
- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Strategii,
- zapewnienia zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- monitorowanie Strategii,
- dokonywanie ewaluacji Strategii,
- dokonywanie aktualizacji Strategii,
- dokonywanie wszelkich czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji założeń Strategii.

Koordinator projektów odpowiedzialny jest za:

- opracowywanie i składanie wniosków,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami w Strategii,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Natomiast Kierownicy projektów zarządzają poszczególnymi projektami, do których należy:

- określenie zadań dla zespołu projektowego,
- zlecanie zadań projektowych,
- kontrolowanie postępu prac w projekcie w celu utrzymania zgodności projektu z założonym planem,
- sporządzanie raportów dotyczących postępów w projekcie,
- zarządzanie zmianami,
- odbieranie poszczególnych zadań,
- rozliczenie projektu.

Tabela 18 Plan operacyjny Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

Cele operacyjne	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji
1. Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną		
1.1. Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Gmina miejska Bartoszyce	Wspólnoty mieszkaniowe, Organizacje pozarządowe, Wodociągowo-Ciepłownicza Spółka z o.o. COWIK w Bartoszycach, Zakład Usług Komunalnych.
1.2. Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego	Gmina miejska Bartoszyce	-

Cele operacyjne	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji
1. Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną		
1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców	Gmina miejska Bartoszyce	Powiat bartoszycki, Województwo Warmińsko-Mazurskie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.
1.4. Infrastruktura mieszkaniowa	Gmina miejska Bartoszyce	TBS, BGK.
2. Ochrona zasobów naturalnych i środowiska		
2.1. Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Gmina miejska Bartoszyce	Wodociągowo-Ciepłownicza Spółka z o.o. COWIK w Bartoszcach, Zakład Usług Komunalnych, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie.
2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej	Gmina miejska Bartoszyce	Wodociągowo-Ciepłownicza Spółka z o.o. COWIK w Bartoszcach, Zakład Usług Komunalnych, Zakład Energetyki Ciepłej, Polska Spółka Gazownicza, Podmioty branży telekomunikacyjnej.
2.3. Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Gmina miejska Bartoszyce	Przedsiębiorcy, Wspólnoty mieszkaniowe, Mieszkańcy, NFOŚiGW.
3. Wysoka jakość życia mieszkańców i usług społecznych		
3.1 Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej	Gmina miejska Bartoszyce	Jednostki gminne (przedszkola, szkoły), Organizacje pozarządowe, Powiat bartoszycki.
3.2 Wzrost integracji społecznej	Gmina miejska Bartoszyce	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiat bartoszycki, Organizacje pozarządowe.
3.3 Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	Gmina miejska Bartoszyce	Bartoszycki Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna w Bartoszcach, Bartoszycki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3.4 Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych	Gmina miejska Bartoszyce	Szpital Powiatowy w Bartoszcach, Ośrodki podstawowej opieki zdrowotnej, Specjalistyczna opieka zdrowotna.
3.5 Infrastruktura społeczna	Gmina miejska Bartoszyce	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Cele operacyjne	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji
4 Wzmocnienie potencjału gospodarczego		
4.1 Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach	Gmina miejska Bartoszyce	Przedsiębiorcy, Powiat bartoszycki.
4.2 Rozwój turystyki i rekreacji	Gmina miejska Bartoszyce	Miasta i Gminy partnerskie Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Bartoszyckie Centrum Informacji Turystycznej, Mieszkańcy, Turyści.
4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem	Gmina miejska Bartoszyce	Inne jednostki samorządu terytorialnego, Przedsiębiorcy.

Źródło Opracowanie własne

4.2. Monitorowanie i ewaluacja Strategii

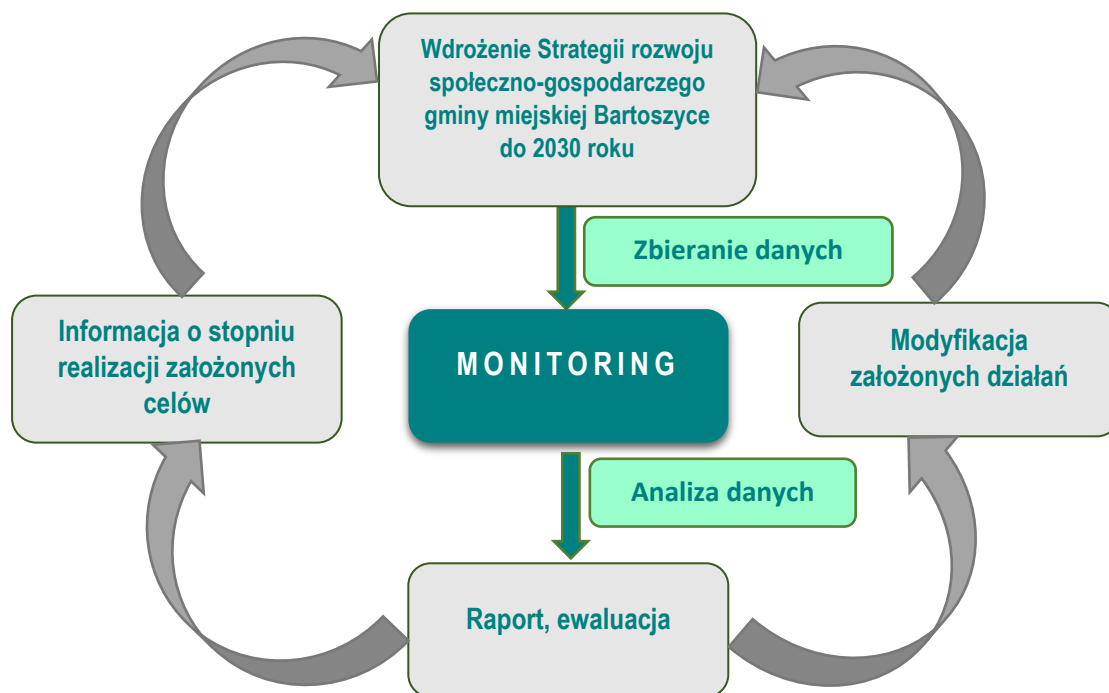
Monitoring jest systematycznym i szczegółowym badaniem realizacji Strategii. Koncentruje się na ocenie przebiegu prawidłowości wdrażania działań i zadań realizacyjnych w odniesieniu do przyjętego planu oraz stopnia osiągnięcia produktów i rezultatów. Monitoring przeprowadzany powinien być w trakcie realizacji i obejmuje: harmonogram, budżet oraz zaplanowane rezultaty poszczególnych zadań.²³

Monitoring obejmuje następujące działania:

- zbieranie i analizowanie danych (zakres w rozumieniu postępu prac zgodnego z założeniami, osiągania zakładanych wskaźników; budżet, harmonogram; zasoby; ryzyka),
- wnioski, raport i ewaluacja.

²³ 2BA doradztwo strategiczne – Agnieszka Nowak – Leszek Nowak, Zarządzanie strategiczne rozwojem gospodarczym

Schemat 10 Monitoring Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030

Źródło: opracowanie własne

Za monitoring odpowiada odpowiedni wydział Urzędu Miasta Bartoszyce. System monitorowania dokumentu powinien odbywać się w sposób ciągły (poszczególnych inicjatyw strategicznych oraz całkowitej realizacji strategii). Zaleca się sporządzanie raportów z oceny stopnia realizacji celów i rezultatów w cyklach dwuletnich na podstawie informacji otrzymanych od osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań i przekazywanych do końca stycznia za 2 lata poprzednie wg poniższego wzoru

Tabela 19 Raport z oceny stopnia realizacji poszczególnych działań Strategii

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działania wskazane w Strategii Rozwoju Miasta Bartoszyce do roku 2030	Opis działań	Podmioty zaangażowane
I ROZWÓJ PRZESTRZENNY ZWIĘKSZAJĄCY DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNĄ	1.1. Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	1. Remont dachu budynku mieszkalnego przy ul. Generała Bema 51 w Bartoszczach 2. Zmiana systemu ogrzewania oraz przebudowa WLZ (wewnętrzna linia zasilająca) ul. Cynkowa 2 w Bartoszczach 3. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Kętrzyńskiej 27 w Bartoszczach 4. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Kilińskiego 3 w Bartoszczach 5. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Kolejowej 3 w Bartoszczach 6. Modernizacja budynku przy ul. Kopernika 6 w Bartoszczach 7. Zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Okrzei 4 w Bartoszczach 8. Zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Orzeszkowej 3-4 w Bartoszczach		

		<p>9. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Przemysłowej 10A w Bartoszycach</p> <p>10. Remont i zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Pułaskiego 3-4 w Bartoszycach</p> <p>11. Zmiana systemu ogrzewania budynku mieszkalnego przy ul. Struga 12A w Bartoszycach</p> <p>12. Modernizacja i przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Andrzeja Wajdy 10 w Bartoszycach</p> <p>13. Remont dachu i elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Witosa 27A w Bartoszycach</p> <p>14. Budowa szafek sterowania oświetleniem ulic, montaż baterii kondensatorów w Bartoszycach</p>		
	1.2. Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego	<p>1. Przebudowa Placu Bohaterów Westerplatte i Parku Miejskiego w Bartoszycach</p> <p>2. Rewitalizacji Starego Miasta w Bartoszycach etap II i III</p>		
	1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców	<p>1. Przebudowa ul. Asnyka w Bartoszycach</p> <p>2. Budowa dróg na osiedlu 650-lecia w Bartoszycach wraz z budową infrastruktury technicznej – dokończenie I etapu oraz wykonanie II i III etapu</p> <p>3. Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta</p> <p>4. Przebudowa parkingu przy ul. Turkowskiego w Bartoszycach</p> <p>5. Przebudowa ul. Majowej w Bartoszycach</p> <p>6. Przebudowa ul. Mierosławskiego w Bartoszycach</p> <p>7. Przebudowa ul. Ogrodowej w Bartoszycach</p> <p>8. Przebudowa ul. Orzeszkowej w Bartoszycach</p> <p>9. Przebudowa ul. Paderewskiego w Bartoszycach</p> <p>10. Przebudowa ul. Polnej w Bartoszycach</p> <p>11. Przebudowa ul. Słonecznej w Bartoszycach</p> <p>12. Przebudowa ul. Sportowej w Bartoszycach</p> <p>13. Przebudowa ul. Struga w Bartoszycach</p> <p>14. Przebudowa ul. Szrajbera w Bartoszycach</p> <p>15. Przebudowa ul. Szymanowskiego w Bartoszycach</p> <p>16. Przebudowa ul. Traugutta w Bartoszycach</p> <p>17. Przebudowa mostu nad rzeką Suszyca w ciągu ul. Leśnej w Bartoszycach</p> <p>18. Budowa ścieżek rowerowych w Bartoszycach</p> <p>19. Przebudowa ul. Andersa w Bartoszycach</p> <p>20. Przebudowa ul. Brzozowa, Zielona, Kwiatowa w Bartoszycach</p> <p>21. Przebudowa ul. Dąbrowskiego w Bartoszycach</p> <p>22. Przebudowa ul. Drzewnej w Bartoszycach</p> <p>23. Przebudowa ul. Krzywej w Bartoszycach</p> <p>24. Przebudowa ul. Lelewela w Bartoszycach</p>		
	1.2. Infrastruktura mieszkaniowa	<p>1. Budowa budynku mieszkalnego ul. Wolskiego w Bartoszycach</p> <p>2. Budowa kontenerów mieszkalnych przy ul. Bema zasilanych źródłami odnawialnymi (np. fotowoltaika) w Bartoszycach</p>		

II OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH I ŚRODOWISKA	2.1. Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	1. Poprawa efektywności energetycznej poprzez kompleksową termomodernizację budynku Bartoszyckiego Domu Kultury 2. Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku Przedszkola Publicznego nr 6 w Bartoszycach 3. Opracowanie Programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi		
	2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej	1. Adaptacja do zmiany klimatycznej poprzez małą retencję 2. Budowa separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych w Bartoszycach		
	2.3. Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	1. Montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej Miasta Bartoszyce 2. Energooszczędne oświetlenie z OZE w mieście Bartoszyce		
III WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I USŁUG PUBLICZNYCH	3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej	1. Remont obiektów Orlik 2012 w Bartoszycach 2. „Moje Bartoszyce – cykl warsztatów dla dzieci i młodzieży” 3. Wykonanie izolacji i odwodnienia ścian fundamentowych w budynku SP nr 8 w Bartoszycach 4. Termomodernizacja i odwodnienie budynku Przedszkola Publicznego nr 6 przy ul. Majowej w Bartoszycach 5. Wykonanie izolacji i odwodnienia ścian fundamentowych w budynku SP nr 1 w Bartoszycach 6. Dostosowanie pomieszczeń budynku SP nr 7 w Bartoszycach do wymagań ppoż. 7. Adaptacja pomieszczeń po byłym Gimnazjum Nr 2 w Bartoszycach z przeznaczeniem na szkołę muzyczną wraz z dostosowaniem pomieszczeń do wymagań ppoż.		
	3.2. Wzrost integracji społecznej	1. Bartoszycka Akademia Aktywności Społecznej 2. Bartoszyckie Spotkania Artystyczne Osób Niesamodzielnych” - projekt cykliczny 3. „Stawiamy na rodzinę” (z uwzględnieniem możliwości realizacji kilku edycji projektu)		
	3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	1. Przebudowa pomostu rekreacyjnego na jeziorku miejskim ul. Kętrzyńska w Bartoszycach 2. Zagospodarowanie terenu przy jeziorku miejskim ul. Kętrzyńska i terenów przyległych w Bartoszycach 3. Zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Łyna z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-sportowe w Bartoszycach		
	3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych,	1. Akcje i kampanie profilaktyki zdrowia		
	3.5. Infrastruktura społeczna	1. Modernizacja Bartoszyckiego Domu Kultury 2. Zadaszenie basenu miejskiego w Bartoszycach		

		<p>3. Poprawa bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych poprzez modernizację sieci komputerowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach</p> <p>4. Adaptacja budynku po byłej policji w Bartoszycach na cele użyteczności publicznej</p> <p>5. Remont elewacji budynku Urzędu Miasta w Bartoszycach</p> <p>6. Budowa ogrodzenia Cmentarza Komunalnego przy ul. Kętrzyńskiej w Bartoszycach</p> <p>7. Modernizacja Stadionu Miejskiego w Bartoszycach</p> <p>8. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego przy ul. Leśnej w Bartoszycach</p> <p>9. Remont budynku przy ul. Kętrzyńskiej 29-31 w Bartoszycach z przeznaczeniem na Centrum Opiekuńczo Mieszkalne</p>		
IV WZMOCNIENIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO	4.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1. Wsparcie przedsiębiorczości w mieście Bartoszyce		
	4.2 Rozwój turystyki i rekreacji	1. Budowa przystani dla kamperów wraz z zagospodarowaniem terenów sąsiednich w Bartoszycach		
	4.3 Strategiczne zarządzanie Miastem	1. „Publikacja promująca miasto”		

Ewaluacja jest cyklicznym badaniem wybranych elementów strategii i powinna się koncentrować na stopniu realizacji celów strategicznych oraz spełnienia wizji strategicznej. Ewaluacja powinna następować w kluczowych momentach realizacji. Ewaluacja jest przeprowadzana na podstawie danych uzyskanych podczas monitoringu.

Monitoring i ewaluacja są zatem przeprowadzane na dwóch poziomach: pierwszy dotyczy monitorowania realizacji działań i zadań, drugi monitorowania i ewaluacji osiągnięcia celów strategicznych.²⁴

Ewaluacja strategii rozwoju społeczno-gospodarczego obejmuje następujące fazy:

- ewaluacja ex-ante - przed rozpoczęciem procesu wdrażania, która oceni trafność założeń oraz sposobów realizacji.
- ewaluacja on-going - w trakcie realizacji, w połowie wdrażania, która oceni poziom realizacji celów strategicznych oraz zidentyfikuje czynniki mające wpływ na realizację zaplanowanych działań strategicznych.
- ewaluacja ex-post - po zakończeniu okresu obowiązywania strategii, która podsumuje efekty działań strategicznych oraz pozwoli na wyciągnięcie wniosków, które winny stanowić jedną z podstaw dotyczących dalszych kierunków rozwoju oraz do podjęcia działań mających na celu ulepszenie procesu strategicznego zarządzania rozwojem społeczno-gospodarczym.²⁵

Ocena ewaluacji powinna opierać się na poniższych kryteriach:

²⁴ Ibidem

²⁵ Ibidem

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu wyznaczone podczas konsultacji społecznych cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom lub potrzebom interesariuszy,
- skuteczność – określa stopień realizacji celów,
- efektywność – pozwala określić stosunek poniesionych nakładów (finansowe, ludzkie, czas) do osiągniętych rezultatów,
- oddziaływanie – określa wpływ osiągniętych rezultatów na grupę interesariuszy,
- trwałość efektów – pozwala określić, czy pozytywne efekty mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego.

Dobór właściwych wskaźników umożliwi efektywne monitorowanie procesu wdrażania. Z uwagi na brak zatwierdzonych programów pomocowych perspektywy finansowej 2021-2027 poniżej przedstawiono przykładowe wskaźniki realizacji celów strategii, które stanowią katalog otwarty.

Tabela 20 Wskaźniki realizacji celów strategii

	Cel operacyjny	Wskaźnik	Metodologia	Jednostka miary	Wartość bazowa (2020)	Źródło informacji	Trend
1. Rozwój przestrzenny zwiększający dostępność i spójność terytorialną							
1	1.1. Estetyczna i funkcjonalna przestrzeń publiczna	Pokrycie powierzchni miasta planami miejscowymi	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	59,8	GUS BDL	wzrost
2	1.2. Dalsza rewitalizacja zdegradowanego obszaru miejskiego	Liczba zrewitalizowanych obiektów na obszarach miejskich	Łączna liczba miejskich obiektów poddanych rewitalizacji	szt.	0	UM	wzrost
3	1.3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa mieszkańców	Długość nowo wybudowanych dróg	Długość nowo wybudowanych dróg w ciągu roku narastająco	km	0	UM	wzrost
4		Długość przebudowanych dróg	Długość przebudowanych dróg w ciągu roku narastająco	km	0	UM	wzrost
5		Długość ścieżek i tras rowerowych	Wskaźnik obliczany z uwzględnieniem dróg rowerowych oznakowanych znakiem C-13, drogi z ruchem rowerowym po jednej stronie drogi pieszo-rowerowej, drogi użytkowe wspólnie przez pieszych i rowerzystów	km	4,3	UM	wzrost
6		Liczba powstałych punktów monitoringu	Liczba powstałych punktów monitoringu w mieście	szt.	19	UM	wzrost
7		1.4. Infrastruktura mieszkaniowa	Zasoby mieszkaniowe ogółem na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obliczany wg wzoru: Zasoby mieszkaniowe ogółem/(liczba mieszkańców*1000)	szt.	400,9	GUS

2. Ochrona zasobów naturalnych i środowiska							
8	2.1. Poprawa stanu i jakości środowiska przyrodniczego	Powierzchnia przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu	Powierzchnia przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w danym roku	km	9,1	GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie	spadek
9		liczba budynków poddanych termomodernizacji	liczba budynków poddanych termomodernizacji w danym roku	szt.	0	UM	wzrost
10		Działania podejmowane na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej	Wskaźnik opisowy			UM	wzrost
11	2.2. Rozbudowa infrastruktury technicznej	Liczba zbiorników przeciwpowodziowych /retencyjnych	Liczba zbiorników przeciwpowodziowych /retencyjnych w danym roku	szt.	0	UM	wzrost
12		Liczba separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych	separatorów z osadnikami do podczyszczania wód opadowych i roztopowych w danym roku	szt.	0	UM	wzrost
13	2.3. Zielona gospodarka (gospodarka niskoemisyjna, gospodarka obiegu zamkniętego, OZE)	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE zainstalowanych w budynkach, których administratorem jest miasto Bartoszyce	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE zainstalowanych w budynkach, których administratorem jest miasto Bartoszyce w danym roku	kWp	240,3	UM	wzrost
3. Wysoka jakość życia mieszkańców i usług publicznych							
14	3.1. Rozwój edukacji w tym bazy oświatowej	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w porównaniu do średniej krajowej	Średni wynik punktowy osiągnięty przez bartoszyckie szkoły podstawowe ze sprawdzianu, (w szkołach, dla których organem prowadzącym jest miasto Bartoszyce)/średni wynik punktowy w Polsce	%	Wyniki* uzyskane z j. polski 53 matematyka 39 j. angielski	UM	constans

					64 *dane z 2021		
15		Średni wynik zdawalności z egzaminu maturalnego w porównaniu do średniej krajowej	Wskaźnik zdawalności egzaminu maturalnego w szkołach ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest powiat Bartoszyce (obliczany wg wzoru: liczba osób, które zdały maturę *100/liczba osób zdających maturę)/wskaźnik zdawalności egzaminu maturalnego w Polsce	%	71,8*	UM	constans
16		Liczba projektów grantowych rozszerzających ofertę edukacyjną	Liczba projektów grantowych rozszerzających ofertę edukacyjną w danym roku	szt.	0	UM	wzrost
17	3.2. Wzrost integracji społecznej	Liczba osób, które w ciągu roku skorzystały z programów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Wskaźnik określa liczbę osób, które skorzystały z projektów i programów (wsparcia, osłonowych, usług) realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	os.	0	MOPS	wzrost
18		Liczba realizowanych projektów, programów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Wskaźnik określany na podstawie ilości projektów i programów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ciągu roku	szt.	0	MOPS	wzrost
19	3.3. Rozwój aktywności kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	Liczba imprez sportowych	Liczba imprez sportowych o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim lub miejskim, które miały miejsce w danym roku kalendarzowym,	szt.	0	UM	wzrost

			spełniających co najmniej jedno z poniższych kryteriów: <ul style="list-style-type: none"> – impreza o dużym prestiżu dla miasta – impreza unikatowa w skali ogólnopolskiej – impreza charakteryzująca się dużymi walorami promocyjnymi miasta – impreza ciesząca się dużym zainteresowaniem uczestników lub publiczności 				
20		Liczba nowych przedsięwzięć z zakresu kultury	Liczba nowych projektów i inicjatyw z zakresu kultury zrealizowanych przez miejskie instytucje kultury i inne podmioty działające w tym sektorze, w danym roku kalendarzowym	szt.	0	UM	wzrost
21		Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych w danym roku kalendarzowym	os.	35 000	UM	wzrost
22	3.4. Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych,	Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej realizowanych przez miasto Bartoszyce lub jednostki podległe	Liczba realizowanych przez miasto lub jednostki podległe programów profilaktyki zdrowotnej w danym roku kalendarzowym	szt.	0	UM	wzrost
23		Liczba osób, które skorzystały z programów polityki zdrowotnej	Liczba osób, które skorzystały z programów polityki zdrowotnej realizowanych przez miasto lub jednostki podległe w danym roku kalendarzowym	os.	0	UM	wzrost

24	3.5. Infrastruktura społeczna	Liczba miejsc w przedszkolach	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych w danym roku kalendarzowym	szt.	671	UM	wzrost
25		Liczba miejsc w punktach opieki dla dzieci do lat 3	Liczba miejsc w punktach opieki i oddziałach przedszkolnych dla dzieci do lat 3 w danym roku kalendarzowym	szt.	80	UM	wzrost
26		Liczba zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na cele użyteczności publicznej	Liczba zmodernizowanych obiektów przeznaczonych na cele użyteczności publicznej w danym roku kalendarzowym	szt.	0	UM	wzrost
4. Wzmocnienie potencjału gospodarczego							
27	4.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obliczany wg wzoru: podmioty gospodarki narodowej / (liczba mieszkańców/1000)	szt.	6,1	UM	wzrost
28		Stopa bezrobocia	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	7,9	BDL GUS	spadek
29		Wielkość wpływów do budżetu miasta z tytułu podatków od osób prawnych - CIT	Udział w podatku dochodowym od osób prawnych – CIT przekazywane przez Ministerstwo Finansów	w mln zł	1,45	UM	wzrost
30		Wielkość wpływów do budżetu miasta z tytułu podatków od osób fizycznych - PIT	Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych – PIT przekazywane przez Ministerstwo Finansów	w mln zł	18,7	UM	wzrost
31	4.2. Rozwój turystyki i rekreacji	Liczba miejsc noclegowych	Łączna liczba miejsc noclegowych danych GUS w danym roku kalendarzowym	szt.	92	BDL GUS	wzrost

33		Nowo powstałe atrakcje turystyczne	Nowy obiekt lub wydarzenie będące przedmiotem zainteresowania ze strony turystów oraz przyciągające ruch turystyczny powstałe w danym roku kalendarzowym	szt.	0	UM	wzrost
34	4.3. Strategiczne zarządzanie Miastem	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu miasta	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu miasta w danym roku kalendarzowym	%	18,7	UM	wzrost
35		Wartość środków z budżetu miasta przeznaczona na działania promocyjne	Wartość środków z budżetu miasta przeznaczona na działania promocyjne w danym roku kalendarzowym	PLN	0	UM	wzrost
36		Liczba projektów inwestycyjnych dofinansowanych z UE zrealizowanych przez miasto	Liczba projektów inwestycyjnych dofinansowanych z UE zrealizowanych przez miasto w danym roku kalendarzowym	szt.	0	UM	wzrost
37		Liczba działań promocyjnych	Liczba działań promocyjnych przeprowadzonych w ciągu roku w zakresie promocji	szt.	0	UM	wzrost

Źródło: opracowanie własne

4.3. Aktualizacja Strategii

W przypadku stwierdzenia zmian warunków i bieżącej sytuacji Bartoszyce podczas monitorowania i ewaluacji Strategii, konieczna jest aktualizacja dokumentu. Należy zaangażować m.in. mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe organizując spotkania/warsztaty mające na celu zaktualizowania celów i kierunków działań Miasta. Materiały powinny być na bieżąco analizowane i uwzględniane przez odpowiedni wydział Urzędu Miasta w trakcie ewaluacji. Pomysły i nowe projekty powinny być zamieszczane w Karcie Projektu, który przykład stanowi Załącznik nr 3 do niniejszej Strategii. Karta Projektu powinna zawierać minimum elementów: nazwa, podmiot odpowiedzialny za realizację zadania, opis zadania, cel, termin realizacji, koszty, źródła finansowania, zgodność ze Strategią, wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania oraz wskazanie osoby zgłaszającej projekt.

W przypadku zasadniczych zmian celów i kierunków rozwoju gminy miejskiej Bartoszyce, należy uchwałą Rady Miasta zaktualizować zapisy Strategii. Aktualizacja Strategii powinna odbywać się według poniższego schematu.

Schemat 11 Proces aktualizacji „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030”

Źródło: opracowanie własne

4.4. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze Bartoszyce to dokumenty gminne, które realizują cele operacyjne wskazane w Strategii i są uchwalane przez Radę Miasta. Do dokumentów wykonawczych można zaliczyć programy polityki sektorowej (społecznej, mieszkaniowej, komunalnej i ochrony środowiska, przestrzennego rozwoju, kultury, zdrowia, edukacji, transportu) oraz programy operacyjne (dokumenty wynikające z odrębnych ustaw, np. Program Rewitalizacji).

Tabela 21 Aktualność i spójność dokumentów wykonawczych

Lp.	Obszar tematyczny	Dokumenty wykonawcze	Aktualność dokumentu	Spójność
1	Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Aktualny	Spójny
2	Energetyka	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Bartoszyce	Aktualny	Spójny
3	Gospodarka komunalna	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Miejskiej Bartoszyce na lata 2021-2025	Aktualny	Spójny
4	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminna Ewidencja Zabytków Miasta Bartoszyce Wykaz Obiektów Zabytkowych	Aktualny	Spójny
5	Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program ochrony środowiska Miasta Bartoszyce do roku 2030	W trakcie przygotowania - zostanie zatwierdzony w kwietniu 2022 r.	Spójny
6		Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miejskiej Bartoszyce na lata 2014-2020	Nieaktualny	Spójny
7		Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla powiatu bartoszyckiego na lata 2011-2032	Aktualny	Spójny
8		Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy	Aktualny Wymagana aktualizacja co roku	Spójny

		Miejskiej Bartoszyce na 2022 rok		
9		Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Bartoszyce	Aktualny	Spójny
10	Infrastruktura	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021 – 2024	Aktualny	Spójny
11		Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce na lata 2016-2022	Aktualny	Spójny
12		Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bartoszyce na lata 2019-2023	Aktualny	Spójny
13	Polityka społeczna	Miejski Program Wspierania Rodziny miasta Bartoszyce na lata 2022-2024	Aktualny	Spójny
14		Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok	Aktualny Wymagana aktualizacja co roku	Spójny
15		Program Rewitalizacji Miasta Bartoszyce na lata 2016-2022	Aktualny	Spójny
16		Wieloletniego programu osłonowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023 w Gminie Miejskiej Bartoszyce	Aktualny	Spójny
17	Rozwój lokalny	Program współpracy Miasta Bartoszyce z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;	Aktualny Wymagana aktualizacja co roku	Spójny

18	Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Bartoszyce na lata 2021-2035	Aktualny	Spójny
19		Uchwały budżetowe	Aktualny	Spójny

Źródło: opracowanie własne

Spis schematów, rysunków, tabel

Rysunek 1 OSI Miasta CITTASLOW	49
Rysunek 2 OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze	51
Rysunek 3 OSI Ochrona środowiska	68
Rysunek 4 OSI Infrastruktura drogowa	71
Rysunek 5 Obszar rewitalizacji w Bartoszycach	73
Rysunek 6 OSI Rewitalizacja na terenie miasta Bartoszyce	75
Rysunek 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej w Bartoszycach	83
Rysunek 8 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Bartoszyce	85
Rysunek 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa warmińsko-mazurskiego	101
Rysunek 10 Przygraniczny Obszar Funkcjonalny	103
Schemat 1 Elementy Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030	4
Schemat 2 Badane obszary społeczno-gospodarcze	5
Schemat 3 Wyzwania gminy miejskiej Bartoszyce w sferze przestrzennej i środowiskowej	10
Schemat 4 Wyzwania gminy miejskiej Bartoszyce w sferze społecznej	16
Schemat 5 Wyzwania gminy miejskiej Bartoszyce w sferze gospodarczej	18
Schemat 6 Drzewo problemów	23
Schemat 7 Programowanie rozwoju	24
Schemat 8 Cele strategiczne i operacyjne Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030	29
Schemat 9 Struktura zarządzania „Strategią rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030”	105
Schemat 10 Monitoring Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030	109
Schemat 11 Proces aktualizacji „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030”	120
Tabela 1 Analiza SWOT	19
Tabela 2 Cel strategiczny 1 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	31
Tabela 3 Cel strategiczny 2 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	34
Tabela 4 Cel strategiczny 3 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami osiągnięcia działań	39
Tabela 5 Cel strategiczny 4 wraz z celami operacyjnymi, kierunkami działań, oczekiwanymi rezultatami	46
Tabela 6 Cele strategiczne określone w Strategii Województwa Warmińsko-Mazurskiego Warmińsko- Mazurskie 2030 a OSI Miasta CITTASLOW	50
Tabela 7 Cele strategiczne OSI Miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze – perspektywa 2030.	51
Tabela 8 Planowane działania gminy miejskiej Bartoszyce oraz innych podmiotów, które wpisują się cele strategiczne Województwa Warmińsko-Mazurskiego	54
Tabela 9 Oczekiwane skutki interwencji OSI Ochrona Środowiska a cele Strategii	69
Tabela 10 Oczekiwane skutki interwencji OSI Infrastruktura drogowa a cele Strategii	72
Tabela 11 Oczekiwane skutki interwencji OSI Rewitalizacja a cele Strategii	76
Tabela 12 Ramy finansowe inwestycji i źródła finansowania	78
Tabela 13 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie miejskiej Bartoszyce	87
Tabela 14 Spójność „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” z SOR	95
Tabela 15 Spójność „Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” z KSRR	96

Tabela 16 Spójność Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030” z Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.....	97
Tabela 17 Spójność Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030 roku z Programem rozwoju miast sieci Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego (projekt listopad 2021r)	99
Tabela 18 Plan operacyjny Strategii rozwoju miasta Bartoszyce do roku 2030.....	106
Tabela 19 Raport z oceny stopnia realizacji poszczególnych działań Strategii	109
Tabela 20 Wskaźniki realizacji celów strategii.....	114
Tabela 21 Aktualność i spójność dokumentów wykonawczych.....	121

Załącznik nr 1. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Bartoszyce

„Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy miejskiej Bartoszyce” jest oddzielnym dokumentem realizowanym w ramach „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy miejskiej Bartoszyce do 2030 roku”.

Załącznik nr 2. Karta projektu

Nazwa zadania		
Opis zadania		
Obszar realizacji		
Cel zadania		
Podmiot realizujący		
Partnerzy projektu/podmioty zaangażowane		
Termin realizacji		
Koszt zadania (PLN)		
Źródło finansowania (PLN, %)		
Zgodność ze Strategią	Cel strategiczny	
	Cel operacyjny	
	Kierunek działania	
Wskaźniki		
Osoba zgłaszająca zadanie		
<i>Data i podpis osoby zgłaszającej projekt</i>		<i>Data i podpis Kierownika projektu</i>
<i>Akceptacja</i>		<i>Akceptacja</i>
<i>Data i podpis Skarbnika</i>		<i>Data i podpis Burmistrza</i>